

Sághegy Leader Egyesület

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

ZÁRÓJELENTÉS

Szakmai beszámoló a HVS megvalósításáról

2007-2013

1. Összefoglaló

Néhány bekezdésben kerüljön összefoglalásra a zárójelentés lényegi tartalma. (Az összefoglaló később kerül megírásra, azt követően, hogy a HVS megvalósításáról szóló végbeszámoló rész is elkészül. **Ezen részt a július-szeptemberi beszámolósi időszakhoz rendelt második rész kidolgozásakor kell megírni.**)

A 2008. április 28-án Rábapaty településen 144 taggal, 58 település részvételével megalakult Sághegy Leader Egyesület teljesítette az első ciklus vidékfejlesztési vállalásait. Az elnökség, felügyelőbizottság (aki minden elnökségi ülésen részt vesz), valamint a 2008. november 1-el felállt munkaszervezet minden esetben az egyenlőség, arányosság elvét tartotta szem előtt. Minden település, minden ügyfél, köz, üzleti és civil szféra képviselője megfogalmazhatta projektötletét, melyek lehetőség szerint beépítésre kerültek az EMVA IV. tengely ún. LEADER jogcím célterületeibe/intézkedéseibe. Tervezési területünk nem változott, a Sárvári statisztikai és Celldömölki kistérséget fedi le. A döntéshozó testület arányosan képviseli a két kistérséget, melyek a járási egységgel is megegyeznek. A tagfelvételi lehetőség nyitott, elnökségi döntést követően bárki csatlakozhat az egyesülethez. A HBB megalakításakor is törekedtünk a szférák képviselete mellett a terület arányos lefedésére. Stratégia felülvizsgálatok során éltünk a nyilvánosság eszközeinek bevonásával, a településeken tartott egyeztetések lehetőségével. Az elnökség és munkaszervezet évekig állandó volt, a választások következtében, vagy 2 esetben járási vezetővé történő kinevezés miatt lettek változások. A munkaszervezeti 4 fős létszám 2014. december 31-el megfeleződött a működési forrás lényeges csökkenése miatt. Az egyesület működéséről megfontolt, takarékos gazdálkodást állapított meg minden esetben a könyvvizsgáló.

A 2008-2013-as időszakban a támogatási kérelmek feldolgozása után a III. tengely esetében, a 212 benyújtott kérelemből 63 %, 133 db támogató határozatot kapott 2.180.402.111 Ft kötelezettségvállalás mellett. A IV. tengely 3 pályázati felhívási köre során 255 db támogatási kérelem benyújtása történt meg, 70 %-a 192 db projekt kapott megvalósítási lehetőséget 716.136.320 Ft kötelezettségvállalás mellett. Ha a két tengely adatait nézzük összesen 2.896.538.731 Ft felhasználására kapott lehetőséget 56 település. Keléd és Karakó nem élt a pályázati lehetőségekkel, kis faluk, előregedett lakosokkal, mely indokolja a passzivitást.

Programunk során éltünk a forrás átcsoportosítási lehetőségekkel, plusz források igénylésével. A gazdaságfejlesztési 45%-os minimumot azért nem tudtuk tartani megfogalmazásaink ellenére se, mert falufejlesztés és vidéki örökség megőrzése jogcímeknél jelentős pluszforrást kértünk és kaptunk, hogy a jó pályázati elképzelések megvalósulhassanak. Táblázatainkban mindenhol az elnökség általi döntést követően elfogadott és IH által jóváhagyott kötelezettségvállalásokat szerepeltetjük. A projektek megvalósulásáról, a lehívott pontos forrásösszegekről nincs adatunk. Az IIER jogosultságunk a tényleges megvalósulás összegének megtekintésére nem terjedt ki. MVH segítséget „kapacitáshiány” miatt minden projektre kiterjedően nem kaphattunk.

A megszerzett tudást, tapasztalatot szeretnénk továbbvinni, hasznosítani a 2014-2020-as ciklusban. A vidékfejlesztési szereplők megfogalmazása szerint a LEADER program a vidék egyetlen fejlődési lehetősége.

2.1. Alapinformációk a Helyi Akciócsoportról és a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatosan

2.1.1 A Leader Helyi Akciócsoport (a továbbiakban: HACS) tervezési és működési területének földrajzi lehatárolása

2.1.1.1 Jogosult települések felsorolása, a HACS területéhez szervesen kapcsolódó városok felsorolása, külterülettel jogosult települések bemutatása korábbi kistérségek szerint, illetve járások szerint;

Település neve	Lakosságszáma	Jogosultság (teljes területtel vagy csak külterülettel)	Kistérség	Járás
Bejczygyertyános	449	teljes	Sárvári	Sárvári
Boba	826	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Borgáta	134	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Bögöt	398	teljes	Sárvári	Sárvári
Bögöte	271	teljes	Sárvári	Sárvári
Csánig	350	teljes	Sárvári	Sárvári
Csénye	699	teljes	Sárvári	Sárvári
Csönge	382	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Duka	219	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Egyházashetye	326	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Gérce	1110	teljes	Sárvári	Sárvári
Hegyfalu	794	teljes	Sárvári	Sárvári
Hosszúpereszteg	666	teljes	Sárvári	Sárvári
Ikervár	1795	teljes	Sárvári	Sárvári
Jákfa	504	teljes	Sárvári	Sárvári
Jánosháza	2553	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Káld	1105	teljes	Sárvári	Sárvári
Karakó	188	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Keléd	82	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Kemeneskápolna	95	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Kemenesmagasi	826	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Kemenesmihályfa	492	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Kemenespálfa	396	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Kemenessömjén	606	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Kemenesszentmárton	200	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Kenéz	276	teljes	Sárvári	Sárvári
Kenyeri	898	teljes	Celldömölki	Celldömölki

Kissomlyó	219	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Köcsk	259	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Megyehíd	320	teljes	Sárvári	Sárvári
Meggyeskovácsi	659	teljes	Sárvári	Sárvári
Mersevát	598	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Mesteri	264	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Nagysimonyi	998	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Nemeskeresztúr	286	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Nemeskocs	300	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Nick	484	teljes	Sárvári	Sárvári
Nyőgér	328	teljes	Sárvári	Sárvári
Ostffyasszonyfa	797	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Ölbő	733	teljes	Sárvári	Sárvári
Pápoc	276	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Pecöl	817	teljes	Sárvári	Sárvári
Porpác	135	teljes	Sárvári	Sárvári
Pósfa	266	teljes	Sárvári	Sárvári
Rábapaty	1648	teljes	Sárvári	Sárvári
Répcelak	2659	teljes	Sárvári	Sárvári
Sitke	673	teljes	Sárvári	Sárvári
Sótony	650	teljes	Sárvári	Sárvári
Szeleste	671	teljes	Sárvári	Sárvári
Szergény	325	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Tokorcs	347	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Uraiújfalu	876	teljes	Sárvári	Sárvári
Vámoscsalád	289	teljes	Sárvári	Sárvári
Vásárosmiske	349	teljes	Sárvári	Sárvári
Vasegerszeg	397	teljes	Sárvári	Sárvári
Vashosszúfalu	353	teljes	Sárvári	Sárvári
Vönöck	739	teljes	Celldömölki	Celldömölki
Zsédény	185	teljes	Sárvári	Sárvári

2008. április 28-án alakult meg a Sághegy Leader Egyesület 144 taggal, azzal a céllal, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a térség számára rendelkezésre álló EU-s fejlesztési források hatékony felhasználását koordinálja, a potenciális projektgazdák és ügyfelek számára segítséget nyújtson. A tagok, az 58 településen működő önkormányzat, az üzleti szféra képviselői és civil szervezetek a Sághegy Leader Egyesület Alapszabályában foglaltak meg a vidéki területeken történő változások támogatását, a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálását, a foglalkoztatás elősegítését, az alapszolgáltatások javítását, a vidéki területeket vonzóbbá tévő beruházások támogatását a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében. A stratégiában érintett térség a Nyugat-dunántúli régióban, Vas megye északkeleti részén helyezkedik el, határos a Csepregi, a Szombathelyi és a Vasvári kistérségekkel, illetve északon Győr-Moson-Sopron, keleten Veszprém, délen pedig Zala megyével. A Sárvári

statisztikai Kistérség és a Celldömölki Kistérség tartozik tervezési területünkhöz teljes területtel. Nincs csak külterülettel jogosult településünk.

Répcelak város a Sárvári Kistérséghez tartozik, a 2012-ben városi rangot kapott Jánosháza pedig a Celldömölki Kistérséghez.

2.1.1.2 A kistérségek járassá szervezéséből adódó változások bemutatása;

A Sághegy Leader Egyesület tervezési területe nem változott, ugyanis a két kistérség már megalakuláskor a járási határokhoz is igazodott.

2.1.1.3 A HACS területén lévő egyéb, területi adottságokon alapuló települések közötti egységek, együttműködések bemutatása);

A 31 Sárvári Kistérséghez tartozó település tagja a Sárvár és Kistérsége Többcélú Kistérségi Társulásnak, melynek 2014 évvégéig Sárvár város is tagja volt. Közös működtetik a gyermekjóléti szolgálatot, belső ellenőrzési tevékenység végrehajtási rendszerét. Havi gyakoriságú üléseken vitatják meg a térség területfejlesztési lehetőségeit és irányvonalát, az együttműködési lehetőségeket. A 27 Celldömölki Kistérséghez tartozó település is egységet alkotott 2013-ig a Celldömölki Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulásán belül. Celldömölk város is tagja volt a társulásnak. Ez a szerveződés sajnálatos módon megszűnt. Több település pl. Szeleste, Bögöte és üzleti szférához tartozó tagunk pl. Buti Károly ev. csatlakozott a turisztikai irányultságú Ság Hegy Térsége Turisztikai Egyesülethez.

2.1.1.4 A HACS tervezési területét érintő változások (települések kilépése, átlépése másik HACS-hoz, illetve területi bővülések, ezek okai);

Sem belépő, sem kilépő településünk nincs a Sághegy Leader Egyesület tervezési területén.

2.1.2 A HACS szervezetének bemutatása

2.1.2.1 A HACS jogi személyiségének bemutatása, a jogi személyiség megalakításának kelte, a jogi személyiség változása, dátuma, a jogi személyiség változásának következményei a tagságra vonatkozóan;

2008. április 28-án alakult meg a Sághegy Leader Egyesület 144 taggal, a jogi személyiségben változás nem történt, tag belépések, kilépések, törlések voltak, de a tagságra vonatkozó következmények nincsenek.

2.1.2.2 A HACS tagság összetétele, változása a HACS egészére vonatkozó és településszintű megoszlás a szférákat illetően számszerűen és százalékos arányban is, a változások főbb okai;

Település neve	önkormányzat		üzleti szféra		civil szféra	
	2008.04.28	2014.12.31	2008.04.28	2014.12.31	2008.04.28	2014.12.31
Bejcgertyános	1	1	2		1	1
Boba	1	1	1			1
Borgáta	1	1	1	1	1	

Bögöt	1	1				
Bögöte	1	1	1	1	1	1
Csánig	1	1			1	1
Csénye	1	1			2	2
Csönge	1	1	1	1	1	1
Duka	1	1		1		
Egyházashetye	1	1	1		2	1
Gérce	1	1	1	1	1	1
Hegyfalu	1	1	1		1	3
Hosszúpereszteg	1	1	1		4	5
Ikervár	1	1	1	1	1	1
Jákfa	1	1			1	
Jánosháza	1	1	1	1	1	2
Káld	1	1	1	3	1	1
Karakó	1	1				
Keléd	1	1				
Kemeneskápolna	1	1				
Kemenesmagasi	1	1				
Kemenesmihályfa	1	1				
Kemenespálfa	1	1				
Kemenessömjén	1	1		1	1	1
Kemenesszentmárton	1	1				
Kenéz	1	1	2			
Kenyeri	1	1				
Kissomlyó	1	1			2	
Köcsk	1	1				
Megyehíd	1	1			2	2
Meggyeskovácsi	1	1	1	1	1	1
Mersevát	1	1	2	2	3	3
Mesteri	1	1		1		1
Nagysimonyi	1	1	5	2	1	1
Nemeskeresztúr	1	1				
Nemeskocs	1	1	1	1	1	1
Nick	1	1			2	4
Nyőgér	1	1	1		1	
Ostffyasszonyfa	1	1	1			
Ölbő	1	1			1	1
Pápoc	1	1				
Pecöl	1	1	1	1	1	1
Porpác	1	1				
Pósfa	1	1	1	2		
Rábapaty	1	1	2	1	1	2
Répcelak	1	1			3	4
Sitke	1	1			1	
Sótony	1	1			2	2

Szeleste	1	1	1	1	2	2
Szergény	1	1		1	1	1
Tokorcs	1	1				
Uraiújfalu	1	1			2	2
Vámoscsalád	1	1	1	2	1	4
Vásárosmiske	1	1	1			
Vasegerszeg	1	1	1	1	2	1
Vashosszúfalu	1	1	1	2		
Vönöck	1	1		1	1	
Zsédény	1	1				
	58	58	35	30	51	55

2008. évi összes tag: 144	40%	24%	36%
2014. évi összes tag: 143	41%	21%	38%
	köz	üzleti	civil
	szféra		

A Sághegy Leader Egyesület megalakulásához képest 2009. év végére 5,5% taglétszám növekedés történt. 2010. év végére 1,3%-os, 2011-re 6 tag belépése 3,9% növekedést hozott. 2012-ben ismét 5 tag felvétele zárult pozitív eredménnyel 3,1% növekedéssel. 2013-ban a tagdíjat nem fizető tagok többszöri felszólítás ellenére se rendezték tartozásukat, melynek a kizárásuk következtében 15%-os csökkenés történt. Az elnökség 16/2013.(07.17) SLE határozata szerint 17 tag kizárásra került sor, mely az üzleti szférában 10 tag, a civil szférában pedig 7 tag csökkenést vont maga után. A Kertes Sütőipari és Kereskedelmi Kft Hegyfalú, Benkő Károly Hosszúpereszteg, „Kemenesalja Kistelepülésekért” Kht. Kemenessömjén, Huborka Bt. Kissomlyó, Síkmosoly Kulturális Egyesület Kissomlyó, Lia Kft Joó Fogadó Rábaty, Holpert János Vásárosmiske felszólítást kapott, mely szerint a tagdíj tartozás meg nem fizetése 90 nap után kizárást von maga után. Ez a 7 tag nem tett eleget a fizetési felszólítás teljesítésének, így 2013.10.31-én ismét 7 taggal csökkent a taglétszámunk. 3 civil szféra képviselőt és 4 üzleti szféra képviselőt tagtól váltunk meg. 2014-re ismét kedvezőbb tendencia indult meg, 2 tag kérte felvételét, 1,4% létszámnövekedést hozva. A kizárt tagok, és önként kilépő, a vállalkozásokat megszüntető tagjaink elfoglaltságra és a tagsági előny pontozási szempontból való előnyt nem jelentő voltára hivatkozva döntöttek a nem fizetés mellett vállalva a kizárást. A pályázati kiírásoknál szerettük volna plusz pontokkal preferálni a tagságot, de ezt nem engedélyezte a jogalkotó.

2.1.2.3 A HACS tagság felépítésének bemutatása (szakmai csoportok vagy egyéb szerkezeti egységek pl. járási vagy korábbi kistérségi egységek);

Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálathoz először 2011-ben állt fel tervezői csoport. A Sághegy Leader Egyesület Közgyűlése 49 fő részvételével zajlott. A 41 fő tagságból 13 fő civil szervezetet, 9 fő az üzleti szférát és 19 fő a közszférát képviselte. A jelenlevők közül 8 fő a térségben vidékfejlesztési feladatokat lát el. Részletesen ismertetésre került a HVS felülvizsgálat rendszere, különös hangsúlyt adva a határidőknek és a saját WEB lapon való nyomon követési lehetőségnek. Ez a HVS felülvizsgálat csapatmunka, mindenki véleményére

számítottunk. Hirdetményben fogalmaztuk meg, hogy 6 helyszínen tartunk megbeszélést, „ún” kiscsoportos egyeztetést. A Hirdetményt elküldtük az 58 Önkormányzatnak, kértük a hirdetőtáblára történő kifüggesztést. Ülésünkön részletesen elemeztük a tervezési terület jövőképét, a helyzetelemzés alátámasztotta a módosítások szükségességét. A gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés, munkahelymegtartás legfontosabb szempont kell, hogy legyen. A turisztikáraallokált forrás túlzónak bizonyult, forrásátcsoportosítás szükséges. A gyorsabb elbírálást ígérő Leader kis értékű projektek kiírását és vállalkozásalapú fejlesztés pályáztatásának lehetőségét ismertettük a résztvevőkkel. A sok használaton kívüli épület hasznosítására is szükség van. Vállalkozások tölthetnék meg ezen épületeket. Szeretnénk felkarolni minden alulról jövő kezdeményezést, aktivizálni a lakosságot, segíteni a helyi partnerséget. Az innováció növelésére törekszünk. Lényeges a projekt ötlet adatlapok kitöltése azok határidőre történő visszaküldése.

A Sághegy Leader Egyesület elnöke javaslatot tett a Tervezői Csoport megalakítására a 2011. 02.16-i Elnökségi Ülésen megfogalmazottak szerint.

1/2011(II.19.) KGY határozat: A Tagság 41 igen szavazat mellett elfogadta Harasztovics Tímea, Szalai Józsefné, Horváth Terézia, Molnár Róbert és Németh Rudolfné tagokkal a Tervezői Csoport megalakítását. 2 fő a civil szférát, 2 fő a vállalkozói szférát képviseli, Németh Rudolfné SLE munkaszervezet vezető. A Tervezői Csoport vezetője Németh Rudolfné lett.

Projekt ötlet gyűjtés eredménye

átlag: 7.120.663
Ft/projekt

	Beérkezett projekt ötlet (db)	%-os eloszlás	Kalkulált projekt méret (Ft)	Projekt érték %-ban
Összes projekt ötlet	551 db		3 911 244 000 Ft	
EMVA III. tengely	246 db	45%	2 714 101 000 Ft	69%
falufejlesztés	176 db	71,54%	1 317 601 000 Ft	
vidéki örökség	35 db	14,23%	786 600 000 Ft	
mikro	18 db	7,32%	328 500 000 Ft	
turisztika	17 db	6,91%	281 400 000 Ft	
Leader	223 db	40%	288 768 000 Ft	7%
képzés	8 db	3,59%	5 550 000 Ft	
nagy rendezvény	3 db	1,35%	9 500 000 Ft	
rendezvény	99 db	44,39%	53 138 000 Ft	
vállalkozás alapú	42 db	18,83%	92 010 000 Ft	
térségek közötti	4 db	1,79%	6 000 000 Ft	
közösségi célú	67 db	30,04%	122 570 000 Ft	
nevesíthetetlen. más	82 db	15%	908 375 000 Ft	24%

OP				
----	--	--	--	--

Vállalkozó, egyesület, alapítvány, egyházközség,		
magánszemély	206 db	37%
Önkormányzat	345 db	63%

2013-ban A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának oka:

- a LEADER program átalakítása
- LEADER Program meghirdetése 2013Júniusától.

A HVS-ben szükségszerűen kell a módosításokat elvégezni, HVS előrehaladás felmérése, helyi, hazai, és globális gazdasági és társadalmi környezetben bekövetkezett változások áttekintése, LEADER Terv szükség szerinti átdolgozása, aktualizálása, a LEADER Intézkedési Terv elkészítése miatt. LEADER átalakítás célja: megerősített helyi döntési kompetencia, egyszerűbb eljárás. Megszűnik a célterületek rendszere, a HVS intézkedések lesznek a projektek benyújtási alapjai. A HVS LEADER TERVE kiegészül egy melléklettel, a LEADER Intézkedési Tervvel, ami részletesen tartalmazza a támogatási kritériumokat (az intézkedéseket). Egyszerűbb lesz a forrásallokáció: gazdaságfejlesztési és szolgáltatásfejlesztési forrást kell elkülöníteni, nem kell intézkedésekre forrást allokálni - két sorrend FIFO elv szerint (LEADER fejlesztési forrás 45%-át gazdaságfejlesztésre kell fordítani)

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálati útmutató alapján 2013. márciusban a Szabadbattyánban tartott képzést követően elindult a Sághegy Leader Egyesület 2011 évi HVS megfogalmazásainak áttekintése, a megvalósulások értékelése.

2013-ban a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia tervezése során nem éltünk a nyomtatvány benyújtásával történő projektötlet gyűjtés lehetőségével. Számos körlevéllel, www.saghegyleader.hu, www.infocelldomolk.hu honlapokon történt tájékoztatással, facebook oldalakon történt megosztásokkal hívtuk fel a figyelmet az ötletek munkaszervezethez történő benyújtására, a HVS tervezésre. 2013. március 20-án Nagysimonyiban 27 fő vett részt a fórumon a köz, üzleti, civil szféra és a vidékfejlesztési szereplők részvételével. 2013. március 21-én 21 érdeklődőnek ismertettük a stratégia tervezés irányvonalát. 2013. április 03-án Jánosházán egyeztetettük 14 fő részvételével a fejlesztési elképzeléseket. Répcelakon 22 fő jelent meg az egyeztető megbeszélésen 2013. április 04-én. Számos ötletet osztottak meg velünk mindhárom szféra képviselői. Munkaszervezeti egyeztetések, elnökségi ülések előzték meg a LEADER Terv összeállítását. Szinte azonos szintű volt a szférák aktivitása a projektötlet megfogalmazásokban. Külső Tervezői csoport helyett a munkaszervezet és elnökség koordinálta a HVS tervezés folyamatát. A pályázati döntéshez alakult csak 5 tagú HBB, melyhez 4 póttag megválasztására került sor.

2.1.2.4 A HACS tagság bővítésének módja (tagfelvétel bemutatása, elvei, tagok kötelezettségei, tagdíj, kizárás, annak szabályai, tagfelvételek és kizárások száma, számszerű és százalékos megoszlása);

A Sághegy Leader Egyesület tagfelvételét és működését az Alapszabályban leírt szempont rendszer határozza meg.

Az Egyesületnek pártoló és rendes tagjai lehetnek. Az Egyesület az 54/2011. (VI.10.) VM rendelet 1. § 7. pontja alapján biztosítja a korlátozásmentes tagfelvételt. Az Egyesülethez a HACS illetékességi területéről a fenti rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelő természetes vagy jogi személy csatlakozhat, amennyiben a HACS tagságból legalább két tag írásos ajánlásával rendelkezik.

A tagfelvételi eljárás a tagjelölt belépési nyilatkozatának és az írásos ajánlásoknak az Elnökséghez történő eljuttatásával kezdődik. A tagfelvételtől – a Közgyűlés által átruházott hatáskörben – a belépési nyilatkozat és az ajánlások alapján az Elnökség dönt. A tagokat az Elnökség nyilvántartásba veszi és a rendelkezésre álló adatokat az adatvédelmi szabályoknak megfelelően őrzi.

A fenti tagfelvételi eljárás alkalmazásával az Egyesület arra törekszik, hogy a csatlakozás minden, a vidékfejlesztésben érdekelt helyi szereplő számára valós lehetőség legyen, és így a vidékfejlesztés helyi irányainak meghatározásában, azok megvalósításában is részt vehessenek a helyi szereplők.

Az Egyesületnek tagja lehet minden olyan természetes és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki egyetért az Egyesület céljaival, elfogadja az alapszabályt, rendszeresen fizeti a tagdíjat és legalább két tag írásos ajánlásával rendelkezik a belépési nyilatkozat benyújtásakor.

Az Egyesületnek pártoló és rendes tagjai lehetnek. A pártoló és a rendes tagok felvételéről a fentiek szerint az Elnökség határoz. Fellebbezés esetén a tagfelvételtől a Közgyűlés egyszerű többséggel dönt.

A rendes tag jogai:

- a) Az Egyesület - 18 éves kort elért - tagja az Egyesület bármely tisztségére megválasztható, amennyiben nem esik a jogszabályban megfogalmazott korlátozások hatálya alá.
- b) Részt vehet az Egyesület Közgyűlésének munkájában, egyéb ülésein, rendezvényein. Felszólalhat, szavazati jogával élhet.
- c) Javaslatokat, indítványokat tehet, kezdeményezhet.
- d) Igénybe veheti az Egyesület szolgáltatásait, élhet a tagságot megillető kedvezményekkel.
 - Alanyi joggal látogathatja az Egyesület rendezvényeit
 - Kérve nyelheti az Egyesület fenntartásában működő intézmény szolgáltatásainak kedvezményes igénybe vételét
 - A közgyűlés döntése alapján az Egyesület céljait szolgáló továbbképzésen részt vehet.
- e) Jogosult betekinteni az Egyesület irataiba a következők betartásával:
 - az egyesület működésével kapcsolatos iratokba az Elnökkel történő egyeztetést követően betekinthez;

- a betekintést kérő kötelezettséget vállal mások személyiségi jogainak tiszteletben tartására és a törvényes működés tekintetében az Egyesület ügyeiben a titoktartásra;
- az iratok a titkársági irodában tekinthetők meg az Elnök jelenlétében;
- a személyiségi jogokat és az egyesület gazdasági érdekeit nem sértő iratokról az Elnök engedélyével másolat készíthető.

A rendes tag kötelezettségei:

- a) Az Egyesület céljainak megvalósításában való aktív közreműködés.
- b) Az Egyesület alapszabályának rendelkezéseinek betartása.
- c) A tagdíj rendszeres befizetése.
- d) Az Egyesületet erkölcsi támogatása, a kívülállók tájékoztatása annak feladatáról, jellegéről.

A pártoló tag jogai:

- a) Tanácskozási joggal való részvétel az Egyesület Közgyűlésein és rendezvényein.
- b) Az Egyesület szolgáltatásainak igénybevétele.

A pártoló tag kötelezettségei:

- a.) Az Egyesület céljainak megvalósításában való közreműködés.
- b.) Az Egyesület alapszabályának rendelkezéseinek betartása.

A tagsági viszony megszűnése

(1) A rendes tagság megszűnésének esetei:

- a) kilépés
- b) törlés
- c) kizárás
- d) természetes személy halála
- e) jogi személy megszűnése

(2) A tag az Egyesületből írásbeli bejelentéssel bármikor kiléphet.

(3) A Közgyűlés határozattal kizárhatja azt a tagot, aki az Egyesület céljainak megvalósítását jelentősen veszélyezteti, vagy azzal ellentétes magatartást tanúsít. A kizárást a tagok 1/3-a, vagy az Elnökség kezdeményezheti.

(4) Az Elnökség határozattal törölheti a tagok sorából azt, aki a tagra vonatkozó alapszabályi rendelkezéseknek nem felel meg, vagy a tagdíját – az Elnökség írásbeli felszólítás ellenére -

90 napon belül sem fizeti meg. A törlési eljárást az Elnökség folytatja le, mely eljárást az egyesület bármely azon szerve vagy tagja kezdeményezheti, akinek a törlési ok a tudomására jut. A törlést kimondó határozat ellen 15 napon belül az Egyesület Közgyűléséhez lehet fellebbezni. A fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(5) A pártoló tagság megszűnik írásbeli bejelentésre kilépéssel, vagy a Közgyűlés kizáró határozatával illetve törléssel.

2.1.2.5 Tagsági ülések (közgyűlések, illetve tekintettel arra, hogy 2008-ban nonprofit gazdasági társaságok is alakultak, taggyűlések) bemutatása (számuk, határozatképességük jellemzése (első meghirdetés alapján határozatképes ülések száma, százalékos megoszlása az összes ülés számához képest), szervezésük módja (teljes tervezési területre vonatkozó vagy részleges ülések, vagy egyéb), a tagsági üléseken való aktivitás bemutatása, hozzászólások jellemzői, a tagsággal kapcsolatos főbb kitűzött célok

HACS tagsági ülések (közgyűlések) száma		
Év	Tagsági ülések (közgyűlések) száma	Első meghirdetésre határozatképes közgyűlések száma és arányuk az összes közgyűléshez képest
2008.	1	100%
2009.	3	0
2010.	2	0
2011.	2	0
2012.	3	0
2013.	2	1 kgy. 50%
2014.	3	0

A Közgyűlés típusai:

- a) Rendes Közgyűlés:
- b) Az Elnökség javaslatára az Elnök hívja össze és az Elnök vezeti.
- A Közgyűlést írásban kell összehívni, a tervezett napirend megjelölésével, a tervezett időpont előtt legalább 8 nappal. A Közgyűlés összehívását 15 nappal el kell halasztani, ha a tagok egyharmada írásban kéri.

-

b) Rendkívüli Közgyűlés:

Össze kell hívni:

- A tagok 50%-ának indoklással előterjesztett írásbeli javaslatára, melyet az Elnök részére kell eljuttatni.

- A törvényességi felügyeletet ellátó szerv írásbeli kezdeményezésére.
- A Felügyelő Bizottság Elnökének kezdeményezésére.
- Az Elnök kezdeményezésére bármikor, ha az, az Egyesület működése szempontjából halaszthatatlan ügyet érint. Összehívását az Elnök rendeli el. A rendkívüli közgyűlés faxon, vagy e-mail-ben is összehívható.

Határozatképesség:

a) A Közgyűlés (rendes és rendkívüli) határozatképes, ha a szabályszerű értesítés után az Egyesület tagjainak 50%-a és még 1 fő jelen van, azzal, hogy mindhárom Tagozat képviselteti magát a Közgyűlésen.

b) Határozatképtelenség

Határozatképtelenség esetén az ismételten összehívott Közgyűlés, azonos napirenddel, a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes. A Közgyűlés ismételt összehívására a határozatképtelen Közgyűlést követően akár egy óra múlva is sor kerülhet, de erre az első írásbeli vagy szóbeli értesítéskor a figyelmet fel kell hívni a meghívóban. A megismételt közgyűlés esetén a meghívóban a tagokat tájékoztatni kell arról, hogy a megismételt közgyűlés a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

Közgyűlések szervezési módja: Alapszabály szerint évente 1 közgyűlés tartása kötelező, illetve szükség szerint összehívható. Kellő tagi aktivitást megalakulást követően az időszak első éveiben tapasztaltunk. Az időben előre haladva főképp a vállalkozói szféra tagjai maradtak távol az Egyesület munkájától. „Az Egyesületi tagság számukra pluszt nem jelent „- így értékelték tagsági viszonyukat. Ennek oka, hogy nem tudtunk a LEADER jogcím pontozási szempontjainál számukra előnyt jelentő plusz pontokat beépíteni. A tagsági viszony előnybe részesítéséhez az IH nem járult hozzá diszkriminatív megítélésnek tekintve ezt. A közgyűléseken az önkormányzatok voltak aktívabbak, fejlesztve stratégiánk irányvonalait. 2 esetben volt határozatképes a közgyűlés a meghirdetett időpontban, sajnálatos módon mindig a megjelentek számától független megismételt közgyűlés megtartására került sor.

2.1.2.6 Szervezeti és Működési Szabályzat kelte, módosításai, módosítás okai, leglényegesebb változások (csatolni kell!)

A Szervezeti és Működési Szabályzatot a Sághegy Leader Egyesület tagsága 2009. május 11-én fogadta el Borgáta Kossuth tér 7. szám alatt tartott közgyűlésen.

2014. december 12-én az Alapszabályban történt pontosítások átvezetése miatt, az elnökség elfogadta a módosított Szervezeti és Működési Szabályzatot.

A Szervezeti és Működési Szabályzat a 1. sz. mellékletben került csatolásra.

2.1.2.7 Alapító Okirat csatolása

Alapító okirat 2. sz. mellékletben került csatolásra.

2.1.3 HACS elnökség (döntéshozó testület) bemutatása

2.1.3.1 Elnökség (döntéshozó testület) összetétele, kiválasztás/megválasztás elvei, elnökség változása, szférák szerinti arányok számszerűen és százalékos megoszlásban is;

A Sághegy Leader Egyesület elnöksége:

Elnök: Fehér Ferenc Ikervár község polgármestere - közszféra

Alelnök: Vörös István: Sótorny község polgármestere - közszféra

Elnökségi tag: Erdélyi János Királykő Borház Kft. Duka – üzleti szféra

Horváth Csaba Nemeskocsi Polgárőr Egyesület Nemeskocs – civil szféra

Vida Károly egyéni vállalkozó Káld – üzleti szféra

Az 5/2014.(10.28) számú közgyűlési határozattal került elfogadásra a jelenleg is működő döntéshozó testület. 40% a közszféra, 40% az üzleti szféra és 20% a civil szféra képvisellete. 2008-2013 között a köz és civil szféra aránya volt 40%, az üzleti szférát 1 fő képviselte 20% arányban az 5 tagú testületben

Az Elnökség az Egyesület megválasztottakból álló döntéshozó szerve, amely 5 tagból áll. Az Elnök minden esetben tagja az Elnökségnek és beletartozik a megadott taglétszámba.

Az Elnökség saját ügyrendje szerint működik, üléseit szükség szerint, de legalább évente egyszer tartja. Az Elnökség összehívására, az ülések dokumentálására, a Közgyűlésre vonatkozó rendelkezések irányadók.

Az Elnökség feladatai és jogkörei:

Az Elnökség hatáskörébe tartozik a Közgyűlés által hatáskörébe utalt feladatok ellátása, valamint a Közgyűlés összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök:

- a) képviselőt delegálhat egyéb szervezetekbe;
- b) Munkaszervezet vezetéséért felelős Munkaszervezet vezető kiválasztása;
- c) dönt két közgyűlés közötti időszak között az Egyesület ügyeiben, kivéve azokat a tárgyköröket, amelyeket az alapszabály, vagy jogszabály a Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe vagy más személy, egység hatáskörébe utal, de különösen:
 - d) dönt a rendes tag és a pártoló tag felvételéről;
 - e) javaslatot tesz a tag személyére;
 - f) határoz tag és pártoló tag törlése ügyében;
 - g) elkészíti az éves beszámolót;
 - h) dönt a helyi vidékfejlesztési stratégia/terv végrehajtása során felmerülő delegált feladat ellátásával összefüggő, Munkaszervezet vezető által összeállított kérelem elfogadásáról, esetleges visszautasításáról

- i) dönt az Elnök által felterjesztett támogatási rangsor(ok) alapján a forrás(ok) allokációjáról;
- j) utasítja az Elnököt a forrásallokáció során feltárt eljárási hibák javítására
- k) Véleményezi és jóváhagyásra a Közgyűlésnek felterjeszti a 1698/2005/EK rendelet által átfogott III. és/vagy IV. tengelyes intézkedések végrehajtása érdekében, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal útmutatásával összhangban elkészített Szervezeti és Működési Szabályzatot (SZMSZ), javaslatot tesz annak módosítására.

A Sághegy Leader Egyesület megalakulás kori elnöke dr. Galántai György volt, aki járási hivatalvezetői kinevezését követően összeférhetetlenség miatt mondott le az elnöki tisztségről. Őt követte Keresztes István Jánosháza polgármestere. Elnök úr a 2014. októberi választáson nem kapott választói felhatalmazást újabb polgármesteri ciklusra, így tisztújító közgyűlésen Fehér Ferenc megválasztására került sor.

2.1.3.2 Elnökségi ülések (döntéshozó testület üléseinek) bemutatása (hozott határozatok száma, főbb témakörei, határozatképesség bemutatása (elnökségi üléseken való aktivitás, részvétel, kitérve az elnökségi ülésen résztvevő nem elnökségi tagokra) összetétele a települések képvisellete szerint, zárt és nyílt elnökségi ülések száma, megoszlása, zárt ülések témái,;

Főbb témakörök az elnökségi üléseken:

Egyesületi működés, pénzügyi kérdések
Stratégia irányvonalainak fejlesztése
Munkaszervezet
Egyesület saját projektjei
Delegált feladatokból származó döntések

Az elnökség aktivitása: jellemző az elnökségre, hogy az önkormányzat képviselői bátrabban szóltak a témákhoz, illetve képviselték álláspontjukat.

Határozatképesség:

Az Elnökség határozatképes, ha a szabályszerű értesítés után az elnökségi tagok legalább 50%-a és még 1 elnökségi tag jelen van. (3 elnökségi tag jelenléte szükséges) Minden elnökségi tagot egy szavazat illet meg.

A szavazás típusa:

Az Elnökség az elébe vitt kérdésekben a teljes létszámhoz viszonyított többséggel dönt.

A szavazás módja:

A szavazás módja minden esetben nyílt, kivéve a személyt érintő kérdésekben.

Az Elnökség ülései nyilvánosak. A Sághegy Leader Egyesület gyakorlata szerint a felügyelő bizottság teljes létszámmal részt vesz az elnökségi üléseken. Véleményezési joggal élhet, él is, de szavazati joga nincs a felügyelő bizottságnak.

Év	Elnökségi ülések (döntéshozó testület üléseinek) száma	Az üléseken hozott határozatok száma	Zárt ülések száma	Nyílt ülések száma	Összesen
2008.	2	1	0	1	1
2009.	10	95	0	10	10
2010.	4	17	0	4	4
2011.	5	22	0	5	5
2012.	8	32	0	8	8
2013.	10	28	0	10	10
2014.	10	19	0	10	10

2.1.3.3 Hozzászólások és azok figyelembe vételének jellemzői (pl. Éltek-e a tagok véleményezési jogukkal?)

Az elnökségi tagok szabad véleménynyilvánítással élhettek minden napirendi pont megtárgyalásakor. Javaslatuk, hozzászólásuk figyelembevételre került. A felügyelőbizottsági vélemények is meghallgatásra találnak, észrevételeik beépítésre kerülnek.

Amennyiben a HACS elnöksége nem azonos a döntéshozó testülettel, hanem két különböző szervről van szó, úgy a fenti, jellemzést mindkét szervre vonatkozóan el kell végezni.

A Sághegy Leader Egyesületnél az elnökség a döntéshozó testület

2.1.4 Felügyelőbizottság bemutatása

2.1.4.1 Felügyelőbizottság összetétele szférák szerint számszerűen és százalékos megoszlásban is, összetétele a települések képvisellete szerint, ülések száma, főbb témák, részvételi aktivitás bemutatása, ülések lebonyolításának módja – nyílt, illetve zárt ülések száma, témái, zárt ülések aránya (az összes ülés számához képest)

A Közgyűlés az Egyesület működésének és gazdálkodásának ellenőrzése céljából Felügyelő Bizottságot hoz létre.

A Sághegy Leader Egyesület megalakulása óta a felügyelő bizottság 3 tagú, a közszéfer képviselétében tevékenykednek. Az Alapszabály rájuk vonatkozóan nem nevesíti, hogy a három szféra képviselétében kerüljenek megválasztásra. A közgyűlés választja meg a Jelölő bizottság javaslata alapján titkos szavazással. A közgyűlésen viszont mindhárom szféra képviselői szavaznak a 3 polgármesterre.

Felügyelő Bizottság: Vargyai Vilmos elnök – Uraiújfalu Község Önkormányzata

László Ervin – Nemeskocs Község Önkormányzata

Mihácsi Szabolcs – Ostffyasszonyfa Község Önkormányzata

Az elnökségi üléseken lehetőség szerint minden alkalommal részt vesznek. Évente egyszer kötelesek külön is ülést tartani, akkor a munkaszervezet vezetővel az elfogadott Tematika szerint áttekintik az előző évi egyesületi és munkaszervezeti tevékenységet. A jegyzőkönyvben rögzített megállapítások szerint a közgyűlés előtt beszámolnak tevékenységükről és az ellenőrzés tapasztalatairól.

A Felügyelő Bizottság csak a Közgyűlésnek alárendelt testület. A Felügyelő Bizottság a működését a saját maga által elfogadott Működési Szabályzat és ügyrend alapján végzi.

- a) A Felügyelő Bizottság üléseit szükség szerint, de legalább évente egyszer tartja.
- b) A Felügyelő Bizottság üléseit a Bizottság Elnöke hívja össze, a Közgyűlés összehívására vonatkozó eljárás szerint.
- c) Az ülés határozatképes, ha azon a Bizottsági tagok 2/3-a, két fő jelen van.
- d) A felügyelő bizottság döntéseit, határozatait nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza.
- e) A Felügyelő Bizottság tagjai az Egyesület könyveibe, irataiba bármikor betekinhetnek, ezekről másolatot készíthetnek, az Egyesület dolgozóitól felvilágosítást kérhetnek.

A Felügyelő Bizottság feladata:

- a) az egyesület pénz- és vagyonkezelésének vizsgálata;
- b) a társadalmi szervezetek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok és egyéb kötelező előírások betartásának ellenőrzése;
- c) tagdíjak befizetésének ellenőrzése;
- d) az éves mérleg felülvizsgálata;
- e) a gazdálkodás célszerűségének, szabályszerűségének, az előirányzott bevételek és kiadások teljesítésének évenkénti vizsgálata;
- f) a bizonylati fegyelem betartásának ellenőrzése;
- g) az egyesületi vagyon megóvása érdekében szükséges intézkedések megtételének ellenőrzése.

A Sághegy Leader Egyesület alakuláskori testületéből Gecse József jelenleg a Celldömölki Járási Hivatal vezetője.

2.1.5 A HACS Helyi Bíráló Bizottságának bemutatása

2.1.5.1 A HACS Helyi Bíráló Bizottságának összetétele, tagok száma, szférák szerinti megoszlása számszerűen és százalékos arányban, a HBB tagság változása, póttagok száma, szférák közötti megoszlása;

Év *	Közszféra			Üzleti szféra			Civil szféra			Összesen		
	számadat	(%)	Póttagok száma	számadat	(%)	Póttagok száma	számadat	(%)	Póttagok száma	számadat	(%)	Póttagok száma
2011.	2	40		1	20	0	2	40	2	5	100	2
2012.										0	0	0
2013.	2	40	0	1	20	1	2	40	3	5	100	4
2014.										0	0	0

2011. évben a 76/2011.(VII.29.) VM rendelet és HBB Eljárásrend szerint a Helyi Bíráló Bizottság feladatát a Sághegy Leader Egyesület döntéshozó testülete is, az elnökség is elláthatja.

24/2011.(VIII.09.) SLE határozat szerint az elnökség 5 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül fogadta el, hogy a HBB feladatát a Sághegy Leader Egyesület 5 tagú döntéshozó testülete lássa el.

HBB elnök: Dr. Galántai György Szeleste község polgármestere – közszféra

elnök helyettes: Keresztes István Jánosháza Nagyközség polgármestere – közszféra

HBB tag: Erdélyi János Duka, Királykő Borház Kft. Duka - üzleti szféra

Dr. Mesterházné Jánosa Magdolna Csöngé, KERISZ –civil szféra

Dóczi Attila Répcelak, Rába Műgát Egyesület Répcelak – civil szféra

26/2011.(VIII.09.) SLE határozat: Az elnökség 5 igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül választotta meg a HBB póttagjának Csillagné Jánosa Évát és Kasza Ferencet.

Csillagné Jánosa Éva Nagysimonyi, Civilegyesület Nagysimonyiért képviselője – civil szféra

Kasza Ferenc Nemeskocs, Nemeskocsi Polgárőr Egyesület elnöke – civil szféra

2013. április 04-i 3/2013. közgyűlési határozat szerint

HBB elnök: Keresztes István polgármester Jánosháza Város Önkormányzata – közszféra

HBB alelnök: Patyi Elemér polgármester Bögöte Község Önkormányzata –közszféra

HBB tag: Erdélyi János Duka, Királykő Borház KFT.- üzleti szféra

Dr. Mesterházné Jánosa Magdolna Csöngé, KERISZ –civil szféra

Dóczi Attila Répcelak, Rába Műgát Egyesület – civil szféra

Póttagok: Kurucz Attila Kemenessömjén, Kurucz Team KFT.- üzleti szféra

Novák Elemér Nick, A Nicki Szent Anna Templomért Alapítvány – civil szféra

Bertáné Dörnyei Judit Jánosháza, Szív Egyesület – civil szféra

Pásti József Ikervár, (Rába (p) ART Társulás – civil szféra

2.1.5.2 HBB ülések száma, határozatképesség jellemzése, első meghirdetésre határozatképes ülések száma, megoszlása az összes ülés számához képest;

2011. LEADER TK2 kapcsán a következő ülések voltak:

2011. augusztus 19. Projekt Adatlapok Összefoglaló táblázat megtárgyalása, értékelés, döntés

2011.szeptember 09. Projekt Adatlapok Összefoglaló táblázat megtárgyalása, értékelés, döntés

2011. szeptember 10. Projekt Adatlapok Összefoglaló táblázat megtárgyalása, értékelés, döntés

2011. október 05. Projekt Adatlapok Összefoglaló táblázat megtárgyalása, értékelés, döntés

HBB ülések 2013.

2013.június 07. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata

2013. június 14. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata

2013. június 28. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata

2013. július 12. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata

2013. augusztus 02. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata

2013. augusztus 16. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata

Minden meghirdetett HBB ülés a meghirdetett időpontban határozatképes volt. (100%)

2.1.5.3 HBB által hozott döntések száma, jellemzése;

2011.09.09. HBB ülés – Pártatlansági adatvédelmi nyilatkozatok aláírása. Projekt Adatlap nem érkezett, nem volt miről dönteni

2011.09.09. HBB ülés - 114 HBB határozat született – támogató határozat mind

2011.09.10. HBB ülés – Nincs beérkezett Projekt Adatlap, nincs miről dönteni

2011.10.05. HBB ülés – 82 db Projekt Adatlap bírálatának eredménye: 77 esetben támogató határozat, 5 esetben elutasító határozat született. 4 esetben az ügyfél nem tett eleget a hiánypótlási felszólításnak, 1 esetben az ügyfél, későn küldte be a kis értékű projekt javaslatát.

2013.június 07. Beérkezett projekt Adatlapok bírálata – 44 db HBB támogató határozat, 3 db HBB elutasító határozat.

Elutasítás okai:

- települési önkormányzat nem vehet igénybe támogatást a helyben biztosítandó közfeladat ellátás keretében
- a projekt más jogcím esetében támogatható lenne
- a projekt más jog jogcím esetében támogatható lenne

2013. június 14. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata – 17 db HBB támogató határozat

2013. június 28. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata – 22 db HBB támogató határozat

2013. július 12. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata – 1 db HBB támogató határozat

2013. augusztus 02. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata – 13 db HBB támogató határozat

2013. augusztus 16. Beérkezett Projekt Adatlapok bírálata – 7 db HBB támogató határozat

2.1.6. *A HACs által létrehozott egyéb szerv bemutatása, jellemzése (SZMSZ-ben is szabályozott egyéb szervek jellemzése, például tematikus munkacsoportok, tanácsadó testületek)*

Egyesületünkben nem releváns

2.1.7. *Az HACs szervezeti felépítésének összefoglaló jellemzése a térségben való beágyazódottsága szempontjából*

Kistérségi üléseken az elnökségi tagok beszámolnak munkánkról, a vidékfejlesztési lehetőségekről

Önkormányzatokkal napi kapcsolatot tartunk

Állandó tájékoztatás a térség szereplőinek, civileknek, egyháznak, vállalkozóknak egyaránt

Saját projektjeink által települések szereplőinek aktív bevonását értük el:

Képzéseket szerveztünk a pályázati elképzeléstől a megvalósításig bezáró témakörökben.

Állandó kapcsolattartás A SLE és a Sárvári járás között

Egyház és civil szervezetek összekapcsolása

Megyei szintű tervezésben, TOP tervezésben részvétel

Hozzájárultunk a települések, és a NAKVI, MNVH és Agrár Kamarai kapcsolat kiépítésében

Települések helyi médiáiban való megjelenéséhez segítségnyújtás

Segítségnyújtás 467 db projekt generálásában és megvalósításában

Személyes jelenlét a térségben rendezvényeken, projekt átadókon, fórumokon

Munkaszervezeti iroda a térség középpontjában helyezkedik le, mely minden településről tömegközlekedési eszközzel is könnyen megközelíthető

Ezek az összetevők mind hozzájárultak ahhoz, hogy a HACS térségi jelenléte erős képet mutasson.

A 2.1.1 és 2.1.5 részben foglalt adatok alapján a HACS tagság részvételi hajlandósága a HACS térségben végzett munkájában, a helyi társadalmi, gazdasági viszonyok formálásában (pl. a tagság bővülése pozitív trendre utal, a HACS társadalmi elfogadottságának jele, a kilépések az ellenkezőjét jelzik);

Az időszak munkájában a HACS tagságon belül aktivitást elsősorban az önkormányzatok mutattak, majd a civilek és a vállalkozók. Megfigyelhető trend volt, hogy az idő múltával egyre inkább érezték és érzik magukénak a térség szereplői a vidékfejlesztés feladatait, az együttműködés és a kapcsolatok kialakításában elért lehetőségeket. A civil szféra nyertes projektjei a lekötött forrás arányában 2008-ban 24%-ot mutatnak, 2009-ben 52%-ot, 2012-ben már 75%-ot értek el.

A HACS tagságba be és kilépők aránya változó, esetenként nagy pozitív irányt mutat, mely a HACS társadalmi elfogadottságát tükrözi. A nem fizetők törlése 17+7 tag okozott lényeges csökkenést, valamint a vállalkozások megszűnése okozott jelentős kedvezőtlen változást.

2.2 HACS munkaszervezet

2.2.1 A HACS irányítási rendszerének működése, jellemzése

2.2.1.1 A HACS munkaszervezet működése és feladatai (a delegált feladatokkal együtt), munkavállalók száma, beosztása, foglalkoztatás jellege (teljes munkaidő vagy részmunkaidős munkaviszony, megbízási jogviszony);

HACS munkaszervezet működése				
Év *	Munkavállalók száma		Összesen (fő)	Foglalkoztatottak száma (statisztikai kimutatás)
	Teljes munkaidős	Részmunkaidős		
2008.	3	0	3	3
2009.	4	0	4	3,16

2010.	4	0	4	4
2011.	4	0	4	4
2012.	4	0	4	4
2013.	4	0	4	4
2014.	4	0	4	3,91

Év *	Munkaszervezet vezető (fő)	Munkaszervezet vezető-helyettes (fő)	Ügyintéző (fő)	Megbízási szerződéssel rendelkező (fő)	IIER hozzáféréssel rendelkezők száma	Középfokú végzettséggel rendelkező munkavállalók száma	Felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállalók száma
2008.	1	0	2	0	0	0	4
2009.	1	0	3	0	4	0	4
2010.	1	0	3	0	4	0	4
2011.	1	0	3	0	4	0	4
2012.	1	0	3	0	4	0	4
2013.	1	0	3	0	4	0	4
2014.	1	0	3	0	4	0	4
* bővíthető							

A Munkaszervezet az Egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, az Egyesület tevékenységét segítő iroda. A Munkaszervezet munkáját a hivatal vezetőjeként a Munkaszervezet vezető irányítja. A Munkaszervezet vezető kiválasztásáról az Elnökség gondoskodik.

2008. november 1-én a munkaszervezet 3 taggal kezdte meg tevékenységét. Németh Rudolfné munkaszervezet vezető és Németh Gabriella pályázati referens a Répcelakon levő irodában, Cságoly Szilvia pályázati referens a Jánosházán levő irodában kezdte meg teljes munkaidős jogviszony szerinti munkavégzését. A két iroda bezárt 2009. október 31-én. A Delegálási Szerződésben leírt feltételrendszer miatt, a pályázatkezelési feladatok végzése okán, IH engedéllyel 2009. november 1-től Sárvár Batthyány út 34. szám alatti székhelyen levő 34 m²-es irodába költözött a 3 munkatárs. Bartos Róbert pályázati referens 2009. november 01-i felvételével 4-re bővült a munkaszervezeti létszám. 2010, 2011, 2012, 2013-ban ugyanaz a 4 munkatárs végezte a munkaszervezeti tevékenységet. 2014. november 30-án közös megegyezéssel távozott Bartos Róbert. A távozás oka a bizonytalanság, ami a működési forráshiányból adódott. A 2014.12.12-i elnökségi döntést követően 2014. 12. 31-én megszűnt Biró-Németh Gabriella munkaviszonya közös megegyezéssel. A létszám leépítés oka a működési forrás hiány. A rendelkezésre álló működési forrás nem biztosította 2015-re a 4 fős munkaszervezet fenntartását. A munkaszervezet felsőfokú végzettségű munkatársakból állt. Mindannyian rendelkeztek 2009-től IIER jogosultsággal.

A munkaszervezet segítségével 325 támogatott projekt esetében, 2,9 milliárd Ft kötelezettségvállalás történt a 2007-2013-as tervezési időszakban.

2.2.1.2 Bevont szervezet alkalmazása, jellemzése (munkavállalók száma, beosztása);

Bevont szervezet alkalmazására nem került sor

2.2.1.3 Egyéb kiszervezett feladatok bemutatása, kiszervezés okai, módja

Az elmúlt tervezési időszakban delegált feladatokban kiszervezett feladat nem volt az Egyesületnél. Az egyesület könyvelési feladatait Bergmann Józsefné könyvelő látja el.

2.2.1.4 Főbb szervezeti változtatások kiemelése, kiértékelése

A Sághegy Leader Egyesület HACS megalakulásakor egyesületi formát választott, így az első tervezési időszak alatt nem kellett átalakulni. A HACS felépítésében szervezeti változás nem történt. Szervezeti felépítése: elnökség, felügyelő bizottság, és munkaszervezet. Az elnökség, mint döntéshozó testület összetétele úgy került meghatározásra, hogy a 3 szféra előírt arányú képviselte mellett a teljes térség lefedésre kerüljön. A 2010. és 2014. évi önkormányzati választások miatt történt személyi változás, de a képviselet továbbra is a két kistérség hallgatónak megállapodását követte.

A Munkaszervezetre a teljes időskorra vetítve állandóság jellemző. A foglalkoztatásban a működési forrás hiány miatt történt 2014. év végével csökkenés, illetve leépítés.

A HACS bevont szervezetet nem alkalmazott, új testületet nem állított fel.

2.2.1.5 Személyi változások jellemzése, szervezeti változások jellemzése;

2009-ben az egy fő munkaszervezeti létszámnövekedést a delegált feladat megkezdése, a pályázat kezelés okozta. 2014. november 30-ai és december 31-én történő ügyintéző munkakörű csökkentést elsősorban a működési forráshiány okozta, másodsorban a várható delegált feladat megszűnése. A pályázatkezelés, munkatervi feladat teljesítés kötötte le a munkaszervezeti kapacitás nagy részét. Sokkal több térségi hálózatiépítési, projektgenerálási, stratégia tervezési feladat ellátási teendő elvégzése lenne indokolt a jövőben. 2 munkatárssal a munkaszervezet munkatervi feladatainak teljesítése, az egyesület alakuláskori céljainak elérése összehangolt, hatékony szigorú munkatempót követel meg.

2.2.1.6 Adminisztrációs kapacitások bemutatása, irodák száma, felszereltsége, munkaszervezeti infrastrukturális ellátottság jellemzése;

A munkaszervezet feladatai közül az elmúlt időszakban a munkaszervezetek kapacitásának nagy %-át a pályázatkezelési, adminisztratív feladatellátások teljesítése kötötték le. A térségi hálózatiépítési, komplex projektgeneráló feladatokra kevesebb idő maradt. 2009. 2010. és 2012. év III. és IV. tengely megnyitott jogcímei jelentettek nagyobb terhet munkaszervezetünknek,

A munkaszervezet irodája a Sárvári Kistérség középontjában Sárváron helyezkedik el. Fenntartott irodaszám: 1 db. Mérete 34 m².

Az iroda rendelkezik:

- beléptető rendszerrel;
- tűzvédelemmel: tűzjelző rendszer;
- betörés védelemmel (mozgásérzékelővel ellátott riasztórendszer)betörés védelmi fóliával védett ablakokkal

Hardver:

1 db laptop, 3 db asztali számítógép, 3 db LCD monitor, 4db kézi vonalkód olvasó.

Tárgyi feltételek:

1. 2 db Ricoh nyomtató (fekete-fehér, A/4, A/3),2 db HP színes nyomtató A4
2. 1 db scanner (A/3) , 2db scanner A4
3. 1 db digitális fényképezőgép,
4. 1 db etikett nyomtató (ZEBRA TLP 2844),
5. 1 db mobiltelefon,
6. postafiók,
7. dátumbélyegző,
8. érkeztető-bélyegző,
9. cégbélyegző.

Az informatikai eszközök nagy része 0 Ft értéken szerepel könyvelésünkben, mert 2008. novemberi beszerzésűek. Számítógépeinken az XP operációs rendszer már nem frissül, így IH engedélykérő levelet küldtünk a Miniszterelnökséghez. 1db asztali számítógép és 1 db HP leaser nyomtató beszerzéséhez szeretnénk engedélyt kapni.

2.2.1.7Az MVH-val való adminisztrációs kapcsolat jellemzése;

Az MVH Szombathelyi és Zalaegerszegi kirendeltségével jó kapcsolat alakult ki. Kapcsolattartás legtöbbször telefonon keresztül történt. Beadási határidő lejárta után a megnövekedett ügyintézési feladatok során az MVH részéről voltak időkorlátozások, adott időpontokban (a hét adott napjain, meghatározott időintervallumokban) lehetett csak felhívni a kapcsolattartókat ez többször nehézséget okozott.

2.2.1.8 A helyi szervezetekkel való kapcsolat jellemzése, együttműködések bemutatása;

A partnerség nem csak a 143 egyesületi taggal, hanem a helyi szereplők széles körével állandósult. Regionális Partnerség, Celldömölki TDM, MNVH, Nemzeti Agrárkamara, Integrált Községi Tér szakmai szervezetekkel, az egyházközségekkel is napi kapcsolatban állunk. A kapcsolat fenntartására a kommunikáció különböző csatornáit használjuk: www.saghegyleader.hu honlap, hírlevél, fórum, rendezvény, e-mail, telefonos és személyes kapcsolat.

Az alulról jövő kezdeményezések figyelembevétele, a kialakult együttműködések hozadéka. A szervezetek saját rendezvényeikre hívják meg a munkaszervezet munkatársait. Civil

szervezetek, egyházak világi képviselői az évek során már több esetben nem pályázat íróhoz fordultak, hanem maguk írták a pályázatokat a munkaszervezet segítségével.

2.2.1.9 A menedzsment hozzájárulása a helyi társadalmi- gazdasági fejlődéshez;

A munkaszervezet székhelye a munkaszervezet alakuláskor úgy került meghatározásra, hogy a Sárvári és Celldömölki kistérségben mindkét helyen könnyen, mindenhol megközelíthető legyen.

A döntéshozó testület kiválasztásakor szempont volt, hogy a két kistérség lefedettsége meg legyen.

A munkatársak személyi összetétele: mindenki felsőfokú végzettségű, kommunikatív, agilis emberek, akik a térség bármely szereplőjével képesek és tudnak együtt dolgozni.

Önkormányzatokkal napi kapcsolatot tartunk

Állandó tájékoztatás adunk a térség szereplőinek, civileknek, egyháznak, vállalkozóknak egyaránt

Saját projektjeink által a települések szereplőinek aktív bevonását értük el, képzést szerveztünk, mely a pályázati rendszer elemeihez adott új információkat.

Megyei szintű tervezésben, TOP tervezésben részt vettünk.

Hozzájárultunk a települések és a NAKVI, MNVH és Agrár Kamarai kapcsolat kiépítésében

Települések helyi médiáiban való megjelenéséhez segítséget nyújtottunk.

Segítségnyújtás projekt generálásában és megvalósításában

Személyes jelenlét a térségben rendezvényeken, projekt átadókon, fórumokon

Saját projektjeink a térség minden települését és társadalmi rétegét érintették és hatással voltak rá.

Viszont elmondható hogy a munkánk nagy részét pályázatkezelési, adminisztratív feladatellátások teljesítése kötötte le, így térségi hálózatépítési, komplex projektgenerálói, stratégiai tervezői feladataink kevésbé váltak hangsúlyossá.

2.2.2 A HACS működésének pénzügyi jellemzése (excel táblában kerül megjelenítésre minden számszerűsíthető adat, amelyet az IH szerkeszt meg és a HACS-ok rendelkezésére bocsát)

2.2.2.1 Működési források bemutatása, mennyisége, központilag a HACS számára biztosított pluszműködési források mennyisége;

A 147/2007.(XII.4.) FVM rendelet, valamint a 24/2008.(IV.4.) IH Közlemény alapján a III. és IV. tengely keretében megalakuló Sághegy Leader Egyesület 58 településével a 2007-

2013-as időszakban rendelkezésre álló LEADER működési forrás: 1.301.100 Euro – 330.128.103 forint(2007.11.30-ai EURO árfolyam: 253,73 forint)

Az 54/2011.(VI.10.) VM rendelet a LEADER Helyi Akciócsoportok működéséről 6. mellékletében a Sághegy Leader Egyesület részére 2011-től rendelkezésre álló működési forrás 110.925.508 forint, a 2011-es évben felhasználható működési forrás nagysága: 66.555.305 forint. A fenti működési források a 98/2011.(VII.28.) IH Közleményben is megtalálhatóak.

A 14/2012.(III.22.) IH Közlemény a HACS-ok rendelkezésére álló összes működési forrásokat tartalmazza, valamint évenkénti bontásban 2012 és 2015 között. Az egyesület részére rendelkezésre álló összes működési forrás nagysága 56.992.900 forint, a 2012-es évben ennek 40%-a használható fel, azaz 22.797.160 forint, a 2013-as évben a 35%-a 19.947.515 forint, a 2014-es évben a 15%-a 8.548.938 forint, a 2015-ös évben a 10%-a 5.699.290 forint.

A 138/2012.(XII.17.) IH Közlemény tartalmazza a 2012-től rendelkezésre álló működési forrás nagyságát, ami tartalmazza a kiegészítő LEADER keretből allokált működési forrás mennyiségét. A pluszműködési forrás nagysága 26.162.088 forint. A 2012-től rendelkezésre álló összes működési forrás mértéke a plusz működési forrás alapján 83.154.988 forint. 2012-ben felhasználható forrás nagysága 31.346.095forint, 2013-ban 31.500.000 forint, 2014-ben 20.308.893 forint, 2015-ben 0 forint. A 2015-ös évet már a következő ciklus forrásából szeretnénk volna finanszírozni.

A 296/2013.(XI.29.) IH Közlemény a 2013-2015 időszakra vonatkoztatva határozza meg éves bontásban a rendelkezésre álló működési forrás nagyságát. 2013-tól rendelkezésre álló összes működési forrás 52.250.444 forint, 2013-ban 31.941.551 forint, 2014-ben 20.308.893 forint, 2015-ben felhasználható 0 forint. A 2015-ös évet már a következő ciklus forrásából szeretnénk volna finanszírozni.

A 48/2014.(VII.6.) IH Közlemény a 2014-2015-ös időszakra rendelkezésre álló működési forrásokat tartalmazza. 2014.01.01.-től 22.646.725 forint, működési forrás áll még rendelkezésre.

A 91/2014.(XII.23.) IH Közlemény IV. számú táblázatban a helyi akciócsoportok illetékességi területére a 2007-2013-as programozási időszakra vonatkozóan a 2015-ig rendelkezésre álló teljes működési forrás nagyságát határozza meg, valamint a 2014-2015 között rendelkezésre álló működési források mennyiségét. A teljes működési forrás a 2007-2015-ös időszakra 230.836.295 forint, 2014.01.01-től rendelkezésre áll 41.346.725 forint.

2.2.2.2 A működési források felhasználásának üteme éves bontásban, a HACS által kérelmezett forrásátcsoporthoz tartozók jellemzése (igénylés oka, ideje, IH döntés)

Év	Működési források éves bontásban (az IH Közlemények alapján)	Működési források felhasználása (kifizetési kérelmekben igényelt kiadások)
----	--	--

2008.	50 004 745 Ft	4 713 268 Ft
2009.	50 004 745 Ft	40 166 173 Ft
2010.	50 004 745 Ft	48 268 277 Ft
2011.	66 555 305 Ft	37 494 542 Ft
2012.	31 346 095 Ft	30 959 268 Ft
2013.	31 941 551 Ft	30 366 121 Ft
2014.	26 741 725 Ft	27 292 928 Ft
2015.	14 605 000 Ft	5 805 497 Ft

2014. október 22-én a 2015. június 30-ig terjedő időszak működésének biztosításához, levél írásával kerestük meg a Miniszterelnökséget, dr. Viski József IH vezetőt. A levél tartalma szerint kiegészítő forrás kérelmünket nyújtottuk be. Kérelmünk pozitív elbírálást kapott. 2014. december végével az IH a Sághegy Leader Egyesület részére 15.409.279 forint kiegészítő forrás biztosítását ítélte meg a benyújtott költségvetési tervezetünk alapján. A kiegészítő forrással biztosított a 2 fős munkaszervezet fenntartása 2015. október 31-ig.

Az Irányító Hatóság által biztosított maradványforrás következő évre való átcsoportosítás lehetőségével minden esetben élünk.

2.2.2.3 A személyi és dologi kiadások megoszlása;

Év*	Személyi kiadások	Dologi kiadások
2008.	1 203 200 Ft	3 389 559 Ft
2009.	20 809 696 Ft	18 707 112 Ft
2010.	33 782 361 Ft	13 874 848 Ft
2011.	30 140 628 Ft	7 262 093 Ft
2012.	24 744 779 Ft	6 225 350 Ft
2013.	24 810 270 Ft	5 526 514 Ft
2014.	23 466 586 Ft	3 272 436 Ft
2015.	4 285 460 Ft	1 520 037 Ft

A Sághegy Leader Egyesület működése során az összes felhasznált működési forrásból a személyi kiadás teszi ki a nagyobb hányadot. Az összes felhasznált működési költség 73,2%-a személyi kiadásra 26,8% szolgáltatás igénybevételi és eszköz beszerzési kiadásra lett fordítva. A benyújtott kifizetési kérelmek alapján két nagy összegű levonásunk volt. A 2009. 12-én benyújtott kifizetési kérelemből 244.270 Ft levonás történt, mert a 141/2008.(X.30.) FVM rendelet 5§ (4) bekezdése alapján elfogadott dologi kiadások 6.244.270 Ft helyett csak 6.000. 000 Ft lehet a jóváhagyott dologi kiadás maximuma.

A 2010.06.30-án benyújtott kifizetési kérelemben az MVH 89%-os teljesítést ítél meg olyan feladatmennyiség miatt, ami teljesíthetetlen volt a benyújtott támogatási kérelem szám

alapján. Egyesületünknek ez 246.493 Ft kifizetés csökkentést okozott ez a 141/2008.X30. FVM rendelet szerint.

2009-ben nem elszámolható személyi kiadásként 2 esetben 15.000 Ft levonás történt, mert védőszemüveg vásárlási számla került benyújtásra. Számla rossz dátumú kiállítása miatt egy esetben 45. 000 Ft levonást kaptunk a könyvelés elszámolásakor. Web karbantartónk 2009-ben 44.115 Ft összegű előleg számlája szintén elutasítást vont maga után.

2.2.2.4 Dologi kiadások jellemzése: eszközállomány bemutatása, nagyértékű tárgyi eszközök bemutatása, jellemzése (csere), fenntartási kötelezettségek bemutatása az egyes tárgyi eszközökkel kapcsolatban;

A Sághegy Leader Egyesület munkaszervezeti felállásakor biztosítani kellett az informatikai hátteret, számítógépek, laptop, nyomtatók scannerek beszerzése által. Működési forrásból nagy értékű eszközbeszerzés nem történt.

2.2.2.5 A HACS alapításának pénzügyi jellemzése;

A Sághegy Leader Egyesület megalakulásakor a belépő tagok részéről befizetés nem történt. A Celldömölki Kistérség és Sárvári Kistérség nyújtott kölcsönt, hogy az alakuláskori, munkaszervezet felállítása előtti kiadások kifizethetők legyenek. 2008 novemberében mindjárt 15.000.000 Ft hitelfelvételre volt szükség.

2.2.2.6 A HACS vagyoni helyzetének bemutatása (vagyon jellemzése, ha van);

Éves mérlegek bemásolása (2008-2014)

A megalakulás évét kell megjeleníteni, illetve a releváns éveket.

	eredmény e Ft	Eszközök e Ft	források e Ft	kamat fiz.e ft	kötelezettségek e Ft
2008	-191	15920	15920	133	16111
2009	2776	10755	10755	1277	8170
2010	1212	9061	9061	167	5264
2011	5937	11809	11809	0	2075
2012	7096	12604	12604	241	15631
2013	3355	5041	5041	271	4713
2014	8133	10874	10874	0	2054

A Sághegy Leader Egyesület iroda felszereltsége részben megfelelő. Egy új asztali számítógép és 1 db HP nyomtató beszerzése indokolt. Az egyesület vagyonát az iroda bútorai, eszközei jelentik.

A 2012. évi Egyszerűsített beszámolóban a -3027 e Ft tőkeváltozás egy helyesbítésből ered. A 2009-ben felvett működési előleg nem előlegként szerepelt a mérlegben ezideig, hanem mint MVH –tól kapott támogatás.

Vagyon e Ft	2008.12.31	2009.12.31	2010.12.31	2011.12.31	2012.12.31
befektetett eszközök	3096	7 622	6 545	4 946	2 385
forgóeszközök	12 824	3 133	2 506	6 787	10 201
ebből pénzeszközök	12 468	3 033	2 006	4887	6 624
saját tőke	-191	2 585	3 797	9 734	-3 027
kötelezettségek	16 111	8 170	5 264	2 075	15 631
mérleg eredmény	-191	2776	1212	5937	7096

adatok eFt-ban

Vagyon	2013.12.31	2014.12.31			
befektetett eszközök	2884	2634			
forgóeszközök	2 114	8 196			
ebből pénzeszközök	2 114	8 193			
saját tőke	328	8 461			
kötelezettségek	4 713	2 054			
mérleg eredmény	3 355	8 133			

2.2.2.7 Működési forrásból nem finanszírozható kiadások jellemzése, felmerülésük ideje, a finanszírozásuk megoldásának módja;

Banki hitelkeret igénybevétele kapcsán egyesületünknek az alábbi kamatteher keletkezett:

Év*	Összege	Hitelkamat összege
2008.	15.000.000 Ft	133.333 Ft
2009.		1.431.422 Ft
2010.		87.015 Ft
2011.		
2012.		
2013.	6.000.000 Ft folyószámla hitelkeret biztosítva	271.000 Ft
2014.	6.000.000 Ft folyószámla hitelkeret biztosítva	0

A hitel kamatterhe és banki költségek megfizetése jelentős terhet okozott egyesületünknel.

2.2.2.8 Működési források utófinanszírozásából adódó nehézségek megoldása és jellemzésük (rulírozó hitelek nagysága, költségterhei, a hitelkonstrukciók jellemzése);

2009-ben lehetőségünk volt működési előleg igénylésére, viszont az MVH az előleg igénylése kapcsán egyszeri folyósítási díjat számított fel, mely szintén nem volt elszámolható a működés terhére. Ennek összege 589.605 Ft volt. Ezt az összeget viszont visszafizetésekor vissza is kellett fizetnünk, annak ellenére, hogy nem is kaptuk meg.

2.2.2.9 Működési előleg igénybevételének bemutatása, felhasználásának jellemzése, felhasználás ütemezése, elszámolásának ütemezése, tapasztalatai;

A 220/2009.(X.8.) Kormányrendelet szerint lehetőségünk volt működési előleg igénylésére

Év*	Igénybevett HACS működési előleg összege	Működési előleg törlesztésének üteme a kifizetési kérelmek alapján
2009.	21.057.299 Ft	0 Ft
2010.		0 Ft
2011.		3 000 000 Ft
2012.		18 057 299 Ft banki utalással

2.2.2.10 Rendszeres megbízási szerződések felsorolása, partnerek megnevezése, a kapcsolódó kiadások bemutatása – excel táblázatban

A munkaszervezeti tevékenység biztosításához, az iroda működtetéséhez szükséges szolgáltatások igénybevétele alapozza meg a megbízási szerződések létét. Évente alábbi tartalmú szerződések ismétlődnek, alábbi szolgáltatókkal. (A szerződéses összeg változik csak esetenként.)

Év*	Rendszeres megbízási szerződések felsorolása	Szerződéses partner neve
2008.	könyvelés	Bergmann Józsefné
	Tárhely szolgáltatás	Pannon Pipics, Pannon Scriptum Kft
	Web karbantartás	Major Tamás, Event Marketing
	internet, telefon	Invitel Zrt.
2009.	iroda bérlet	Sárvár Kistérsége Nonprofit Kft
	könyvelés	Bergmann Józsefné
	Web karbantartás	Major Tamás, Event Marketing
	gáz szolgáltatás	GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt.
	villamos áram	E-On Hungária Zrt.
	víz szolgáltatás	Vasi Víz Vas megyei Víz és Csatornamű Zrt
	kommunális hulladék	Sárvári Zöld Pont Nonprofit kft.
	postafiók szolgáltatás	Magyar Posta Zrt.
	Tárhely szolgáltatás	Pannon Pipics, Pannon Scriptum Kft
	Távfelügyelet, biztonsági rendszer karbantartás	Sárvári Security Service Kft

	internet, telefon	Invitel Zrt.
2010.	iroda bérlet	Sárvár Kistérsége Nonprofit Kft
	könyvelés	Bergmann Józsefné
	Web karbantartás	Major Tamás, Event Marketing
	gáz szolgáltatás	GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt.
	víz szolgáltatás	Vasi Víz Vas megyei Víz és Csatornamű Zrt
	villamos áram	E-On Hungária Zrt.
	kommunális hulladék	Sárvári Zöld Pont Nonprofit kft.
	postafiók szolgáltatás	Magyar Posta Zrt.
	Tárhely szolgáltatás	Pannon Pipics, Pannon Scriptum Kft
	Távfelügyelet, biztonsági rendszer karbantartás	Sárvári Security Service Kft
	internet, telefon	Invitel Zrt.
2011.	iroda bérlet	Sárvár Kistérsége Nonprofit Kft
	könyvelés	Bergmann Józsefné
	Web karbantartás	Major Tamás, Event Marketing
	gáz szolgáltatás	GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt.
	víz szolgáltatás	Vasi Víz Vas megyei Víz és Csatornamű Zrt
	villamos áram	E-On Hungária Zrt.
	kommunális hulladék	Sárvári Zöld Pont Nonprofit kft.
	postafiók szolgáltatás	Magyar Posta Zrt.
	Tárhely szolgáltatás	Pannon Pipics, Pannon Scriptum Kft
	Távfelügyelet, biztonsági rendszer karbantartás	Sárvári Security Service Kft
	internet, telefon	Invitel Zrt.
2012.	iroda bérlet	Sárvár Kistérsége Nonprofit Kft
	könyvelés	Bergmann Józsefné
	Web karbantartás	Major Tamás, Event Marketing
	gáz szolgáltatás	GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt.
	víz szolgáltatás	Vasi Víz Vas megyei Víz és Csatornamű Zrt
	villamos áram	E-On Hungária Zrt.
	kommunális hulladék	Sárvári Zöld Pont Nonprofit kft.
	postafiók szolgáltatás	Magyar Posta Zrt.
	Tárhely szolgáltatás	Pannon Pipics, Pannon Scriptum Kft
	Távfelügyelet, biztonsági rendszer karbantartás	Sárvári Security Service Kft
	internet, telefon	Invitel Zrt.
2013.	iroda bérlet	Sárvár Kistérsége Nonprofit Kft
	könyvelés	Bergmann Józsefné
	Web karbantartás	Major Tamás, Event Marketing
	gáz szolgáltatás	GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt.
	víz szolgáltatás	Vasi Víz Vas megyei Víz és Csatornamű Zrt
	villamos áram	E-On Hungária Zrt.
	kommunális hulladék	Sárvári Zöld Pont Nonprofit kft.
	postafiók szolgáltatás	Magyar Posta Zrt.

	Tárhely szolgáltatás	Pannon Pipics, Pannon Scriptum Kft
	Távfelügyelet, biztonsági rendszer karbantartás	Sárvári Security Service Kft
	internet, telefon	Invitel Zrt.

2.2.2.11 Tagdíjból befolyó bevételek bemutatása éves bontásban – excel táblázatban

HACS tagdíj		
Év*	HACS tagdíj összege	A tagdíjfizetők száma
2008.	1 350 000 Ft	135
2009.	1 060 000 Ft	106
2010.	40 000 Ft	4
2011.	1 280 000 Ft	128
2012.	1 120 000 Ft	112
2013.	1 470 000 Ft	147
2014.	3 840 000 Ft	105
2015.	757 600 Ft	15

2010-ben az elnökségi döntést követően csökkent a tagdíj befizetési összeg drasztikusan. Az elnökség erre az évre eltekintett a tagdíj befizetési kötelezettségtől, mivel sem III. sem IV. tengelyes pályázati lehetőségre nem volt mód, nem volt pályázati felhívás és kiírás.

2008-2013. időszakban bármely szférához tartozó tag egységesen 10.000 Ft tagdíjat fizetett.

2/2014.(01.20) SLE határozat szerint az elnökség a közgyűlés elnökségre delegált hatáskörében fogadta el a tag önkormányzatok településenkénti 100Ft/fő „Polgár forint” önkormányzati tagdíjat. Az üzleti és civil szféra tagdíja továbbra is 10.00Ft maradt.

Az egyesület pénzügyi stabilizációja miatt került sor az önkormányzati tagdíj megemelésére.

Az eredmény már látszik a 2014-es tagdíj befizetésekben. (3.840.000Ft) A tagdíj befizetési morálon még javítani kell, többször kerül sor felszólító levelek kiküldésére.

2.2.2.12 Egyéb működéshez hozzájáruló bevételi tevékenységek jellemzése, bevétel aránya, bevételek jelentkezésének üteme (vállalkozói tevékenység bemutatása);

Az egyesületnek vállalkozási tevékenysége nincs. Esetenkénti Sárvári Kistérségi és önkormányzati támogatás segíti az egyesület működését, az el nem számolható költségek kiegyenlítését.

2.2.2.13 Éves mérlegek, egyszerűsített éves beszámolók, közhasznúsági jelentések csatolása papír alapon évenként (utolsó 2014-re vonatkozó mérleg és beszámoló is)

A 2008-2014 év beszámolóit szkennelve csatoljuk a beszámolóí felületre.

2.3 A HACS működésének összefoglaló pénzügyi jellemzése, esetleges javaslatok a pénzügyi helyzet javítására

	eredmény e Ft	Eszközök e Ft	források e Ft	kamat fiz.e ft	kötelezettségek e Ft
2008	-191	15920	15920	133	16111
2009	2776	10755	10755	1277	8170
2010	1212	9061	9061	167	5264
2011	5937	11809	11809	0	2075
2012	7096	12604	12604	241	15631
2013	3355	5041	5041	271	4713
2014	8133	10874	10874	0	2054

A Sághegy Leader Egyesület 2008. év kivételével minden évben pozitív eredménnyel zárt. Legnagyobb eredményt a 2014-es év hozott 8.133 e Ft. A kötelezettségek közül kiugró a 2008-as év a felvett 15 millió Ft hitel miatt. 2012-ben a működési előleg visszafizetés miatt felvett Kistérségi kölcsönök és önkormányzati, vállalkozói tagi kölcsönök okozták a 15.631 e Ft kötelezettség nagy értékét.

2.4. MVH és HACS közötti kapcsolat

2.4.1 Delegált feladatok ellátásának jellemzése, különös tekintettel: az IIER hozzáférések száma, jogosultság jellemzése (mértéke, időszaka);

A delegálási követelményekre a 123/2009. (IX.17.) FVM rendelet volt irányadó. A delegált feladatok ellátása érdekében követelményjegyzéket írtak elő iroda elhelyezkedés, őrzés-védelem, mechanikai védelem, tűzvédelem, beléptetés, behatolás jelzés, informatikai háttér, tárgyi és személyi feltételek tekintetében. Az akkreditációt csak ezen előírt feltételek meglétekor kapta meg az iroda 2009 novemberében.

IIER hozzáférés belépési kód alapján történt. Az akkreditált kollégáknak az ügyintézés megkezdése előtt képzésen kellett részt venni. A Munkaszervezet minden delegált feladatot ellátó munkatársának titoktartási nyilatkozatot kellett kitölteni.

Az IIER jogosultság csak a térségre terjedt ki, illetve az Egyesület által kezelt jogcímekre. Az idő múltával egyre több jogosultságot vontak el tőlünk, így a projekt megvalósításban történő segítségnyújtás nehézkessé vált. Félidős értékelés, monitoring adatszolgáltatások, auditok, statisztikai kimutatások során nagy segítséget jelentett volna, ha leszűréseket végezhetünk volna, hozzáférésünk megmarad, illetve bővül a jogosultsági körünk.

IIER hozzáférések számát az alábbi táblázat mutatja:

IIER hozzáférés fő/év

Év *	Munkaszervezet (fő)	IIER hozzáférrésszel rendelkezők száma
2008.	3	0
2009.	4	4
2010.	4	4
2011.	4	4
2012.	4	4
2013.	4	4
2014.	4	4

2.4.2 HACs-MVH együttműködés bemutatása: napi, illetve rendszeres kapcsolat jellemzése, képzések hatékonysága, segítségnyújtás görbületénysége;

Egyesületünk az MVH Szombathelyi és Zalaegerszegi kirendeltségével állt napi kapcsolatban a delegálási feladatok elvégzése kapcsán. A régiós MVH-s kollégák szakmai tapasztalata és segítőkészsége megfelelő. Az ügyintézés gyorsítása és szakszerű elvégzése végett a kért kérdéseinkre hasznos és kielégítő választ kaptunk. Ha volt nyitott kérdés, amit nem tudtak megválaszolni, a szombathelyi és zalaegerszegi kollégák további kérdéssel fordultak a budapesti központi kirendeltség felé és rövid határidővel megoldásra került a feladat. A rendszeres napi kapcsolat hozzásegített ahhoz, hogy a kérelem és pályázati ügyintézésünkben B ügyintézéskor minimális százalékkal találtak hibát munkánkban.

Kapcsolattartás legtöbbször telefonon keresztül történt. Beadási határidő lejártá után a megnövekedett ügyintézési feladatok során az MVH részéről voltak időkorlátozások, adott időpontokban (a hét adott napjain, meghatározott időintervallumokban) lehetett csak felhívni a kapcsolattartókat, ami többször nehézséget okozott.

Az ügyintézéshez szükséges képzések az időszak elején a HACs Munkaszervezet irodájához viszonylag közel, Szombathelyen 15 km távolságra kerültek megtartásra. Sajnos a III. és IV. tengely 2. körétől viszont az ügyintézőknek már Zalaegerszegre kellett leutazni. A jövőben tervezett képzések helyszínére mindenképp megyén belüli megoldás javasolt.

2.4.3 A HACs véleménye az MVH-ról, valamint az együttműködésről

Összességében elmondhatjuk a 2.4.2 alapján is, hogy pozitív benyomásunk van az MVH munkatársairól. Véleményünk szerint eredményesen látja el feladatát, érvényesítve az ügyfélközpontúságot, illetve törekedve arra. Eredményesnek nyilvánítjuk az MVH feladatellátását.

A panaszok és közérdekű bejelentések kezelését az MVH a vonatkozó jogszabályi és belső szabályzatában foglalt előírásokat betartva végzi. Az ügyfelek jogos bejelentésének kezelésére az intézkedések megtörténnek.

A személyes kapcsolat a megyei és régiós kollégákkal nagyon jónak mondható, mindannyian a közös jó az ügyeket előrevivő együttműködésre törekszünk.

A HACS szintű fellebbezések bírálata 2014-ben lelassult. A 2014. január-március, 2014. április, 2014. április-június kifizetési kérelem időszakban benyújtott iroda bérleti díj elutasításokkal kapcsolatosan fellebbezéssel éltünk.

„ 30/2012. (III.24.) VM rendelet 7. § (10) térítés ellenében szolgáltatást nem nyújthat a LEADER HACS és munkaszervezete számára a kötelezően ellátandó vagy önként vállalt feladatok vonatkozásában a LEADER HACS

A, elnöke,

B, vezető tisztségviselője,

C, munkaszervezet vezetője,

D, munkavállalója,

magánszemélyként, vagy ezen személyek tulajdonában vagy közeli hozzátartozóik tulajdonában álló gazdasági társaság, továbbá –az önkormányzatok kivételével-azon gazdasági társaságnak nem minősülő jogi személyek sem, ahol az A,-D, pontban felsorolt személyek vagy azok közeli hozzátartozói vezető tisztségviselőként működnek.” hivatkozásra közlöm, hogy a Sághegy Leader Egyesület alelnöke, Patyi Elemér nem tulajdonosa a SÁRVÁR TÉRSÉGE Területfejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (9600 Sárvár, Hunyadi utca 54. földszint 6. szám székhely) cégnek, ahol ügyvezető. A VM rendelet szerint a vezető tisztségviselő magánszemélyként, vagy tulajdonában álló gazdasági társaságként nem nyújthat szolgáltatást a Sághegy Leader Egyesületnek. Az iroda bérletet biztosító SÁRVÁR TÉRSÉGE Területfejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság olyan gazdasági társaság, melynek nem tulajdonosa a Sághegy Leader Egyesület egyetlen választott vezető tisztségviselője sem.

Értelmezésünk szerint jogosan igényeltük ezen összegeket, nem állt fenn az a kifogási ok, ami alapján a levonás megtörtént. 2015. június 20-án még egyik fellebbezésre sem kaptunk választ.

Beszámolónk további részében a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósítását, annak részletes bemutatását végezzük el.

Elemezzük a HVS megfogalmazásait, az EMVA III. tengely jogcímeit, EMVA IV. tengely célterületeit/intézkedéseit.

1. Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósítása

1.1 A HVS végrehajtási időszakának részletes bemutatása

1.1.1 HVS megalkotása: alapadatok (terület, lakosság, alapvető természeti, társadalmi, szociális jellemzők, kiindulási helyzet jellemzése – nem megismételni kérjük a HVS-t, hanem egy összefoglaló anyagot kell írni), HVS szerkezete, elfogadása, alapvető igazodási pontok (OTK, regionális, megyei, térségi, települési fejlesztési tervek) bemutatása, illeszkedés bemutatása, egyeztetési mechanizmusok;

A stratégiában érintett térség a Nyugat-dunántúli régióban, Vas megye északkeleti részén helyezkedik el, határos a Csepregi, a Szombathelyi és a Vasvári kistérségekkel, illetve északon Győr-Moson-Sopron, keleten Veszprém, délen pedig Zala megyével. A térségre jellemző az eltérő fejlettségi szintű települések csoportjainak laza hálózata, aszerint, hogy közlekedési folyosó mentén, gazdasági, ipari, kereskedelmi centrumot jelentő városok közelében, vagy ezektől távolabb helyezkednek el. A település földrajzi helyzete, a munkahelyek száma és távolsága alapján meghatározza a jövedelemtermelő képességet, ezáltal az infrastruktúra fejlettségét, a vásárlóerő pedig a helyi vállalkozások életképességét. Általánosan jellemző az alacsony bérű, betanított munkásokat alkalmazó ipari parki cégek jelenléte, ebből következően a munkavállalók számának, a munkanélküliségi rátának a gyors változása. A természeti környezet gazdag, a termálkincs könnyen kiaknázzható, a természetvédelmi területek, az épített örökségek, kastélyok, kúriák száma jelentős. A Sághegy Leader Egyesület a Sárvári és Celldömölki kistérség 58 települését fedi le. A Celldömölki kistérség megegyezik a Celldömölki járás területével, innen 27 település tartozik egyesületünkhöz. A Sárvári statisztikai kistérség 31 települése a Sárvári járáshoz tartozik. 34.540 fő a lakosok száma a 971,22 km²-es tervezési területünkön. Sárvár és Celldömölk város nem tagunk. Répcelak és Jánosháza a két LEADER jogcím jogosultságú városunk. Aprófalvas területről beszélünk, 1000 fő feletti településeink száma 4. Gérce, Ikervár, Káld, Rábapaty a Sárvári kistérséghez tartozik. Térségünkre jellemző a falvak lakosságának elöregedése, a fiatalok elvándorlása. Ezt a tendenciát erősíti a foglalkoztatók azon gyakorlata, hogy hátrányosan különböztetik meg felvételtkor a nem helyi, városi lakcímmel rendelkező jelentkezőt.

A Sághegy Leader Egyesület tervezési területén 15 hátrányos helyzetű település található, ebből Bejczygyertyános, Meggyeskovácsi és Vásárosmiske a Sárvári, Csönge, Duka, Egyházashetye, Keléd, Kemenesmagasi, Kemenespálfa, Kissomlyó, Köcsk, Nemeskeresztúr, Nemeskocs, Pápoc, Szerény a Celldömölki kistérséghez tartozik.

Helyi Vidékfejlesztési Stratégiánkat a térség köz, civil és üzleti szféra képviselőivel folytatott egyeztetések után, a projekt ötletek célterülette alakítását követően állítottuk össze, melyet a közgyűlés elfogadott.

A Sághegy Leader Egyesület kiemelt feladatának tekinti a hátrányos helyzetű települések gazdasági, foglalkoztatáspolitikai, kulturális helyzetének javítását, a helyi szereplők közötti kapcsolatépítést, valamint a települések megtartó-képességének erősítését.

1.1.2 Általános társadalmi- gazdasági trendek a HACS területén, valamint a HVS végrehajtása során felmerült társadalmi-gazdasági változások jellemzése;

A Sághegy Leader Egyesület területén mutakozó fiatalkori elvándorlás csökkentésére több célterületet/intézkedést fogalmaztunk meg. Az élhetőbb falusi környezet megteremtésére törekedve, támogattuk a település szempontjából meghatározó szereppel bíró épületek megújítását, közösségi terek, közparkok létrehozását. Rendezvényeket támogattunk, ahol a hagyományápolás, együttműködések kialakítása mellett a helyi, térségi hálózatok kialakítása vagy megtartása volt a cél. Elszármazottak, a faluban maradottak közti kötődés megtartásának fontos eleme a közösségi terek által folyamatosan nyújtott programok szervezése. Az elszegényedés okozta esetleges lopások megakadályozására, a magántulajdon védelem erősítésére forrást biztosítottunk kamerarendszerek telepítésére, a közbiztonság növelésére. Az emberi mozgásszegény életmód ellen, egészség megőrzési célként is megfogalmaztuk a sportolási feltételek javítását. A fiatalok hasznos szabadidő eltöltéséhez támogattuk a sportpályák kialakítását, sportöltözők felújítását, vizesblokkok kialakítását, felújítását a mai kor igénye szerint. Konditermek kialakításával, felszerelésével segítettük a helybeni edzés lehetőségét. Vidéki örökségünk megőrzésére szintén nagy hangsúlyt fordítottunk. Kezdő és működő vállalkozások számára tettük lehetővé a telephelyek fejlesztését, bővítését, eszközök beszerzését. Az üresen maradt, régi családi házak hasznosítására megfogalmaztuk a falusi szálláshelyek kialakításának támogatását. A múlt értékeit őrző táncsoportok technikai eszközeinek megújítását, fellépő ruhák beszerzését támogattuk. Kulturális értékein bemutatását célzó könyvek megjelenéséhez, tájházak kialakításához tudtunk támogatást biztosítani. Célunk a vidéki életforma megtartása, a falvak elnéptelenedési folyamatának csökkentése a szolgáltatások számának és minőségének növelése által. Szeretnénk a vállalkozások számát emelni, ezzel a települések gazdasági, társadalmi erejét növelni. Az élhetőbb vidéki lét biztosítása napjainkban már elengedhetetlen.

1.1.3 HVS társadalmasítása, HVS megalkotásában résztvevők jellemzése, fejlesztési elképzelések becsatornázásának módjai, stratégia alkotás módja, eszközei, folyamata (a HVS előrehaladása folyamán is), beérkező projektötletek száma (nagyságrend), minőségük jellemzése, feldolgozásuk módja, nyilvánosság bemutatása, nyilvánosság eszközei);

A Sághegy Leader Egyesület tervezési területén körlevelekben, valamint a www.saghegyleader.hu honlapon történő értesítéssel hívta fel a köz-, civil- és üzleti szféra figyelmét a HVS újra gondolására, a célok megfogalmazására. Hirdetményben neveztünk meg 6 helyszínt és időpontot a személyes konzultációra. Az önkormányzatoknak ajánlott levélben küldtük ki a Hirdetményeket, kértük azok hirdetőtáblára történő kifüggesztését. Ezzel szerettük volna elérni, hogy a települések lakosságához is eljusson felhívásunk. Az elnökségi ülésen 2011.02.16-án 12 fő gondolta át a HVS felülvizsgálat fő irányvonalát. 2011.02.19-én, Káldon 49 fő vett részt a Közgyűlésen, amely egyben a HVS felülvizsgálat indító megbeszélése is volt. 41 résztvevő az egyesületi tagokból került ki, - ebből 13 fő civil szervezetet, 9 fő a vállalkozói szférát, 19 fő a közszférát képviselte -, illetve 8 fő egyéb, a vidékfejlesztésben meghatározó szereplő volt jelen. Megválasztásra került a Tervezői Csoport 5 fővel, a munkaszervezet vezetőn kívül 2 fő a civilszférát, 2 fő a vállalkozói szférát

képviselte. 2011.02.21-én Uraiújfaluban 12 fő részvételével került megtárgyalásra a jövőkép, és a helyzetelemzés. 2011.02.23-án, Nemeskocsban 7 fő részvételével került megbeszélésre a HVS felülvizsgálat. 2011.02.24-én, Hosszúperesztegen 12 fő jelent meg az egyeztetésen. 2011.02.28-án, Ostffyasszonyfán 22 fő fogalmazta meg a jelen és jövő elképzeléseit. 2011.03.02-án Jánosházán 8 fővel történt meg a felülvizsgálati egyeztetés. 2011.03.03-án Sótönyban tartottuk 13 fő részvételével a stratégia áttekintését, újabb megfogalmazásokat tettünk. 2011.03.04-én a Tervezői Csoport és a SLE Elnöke foglalta össze a különböző helyszínen megfogalmazottakat. Egy szemlélet, irányvonal, célkitűzés megfogalmazására került sor. 2011.03.08-án 14 fő összegezte az Egyesület Stratégiai megfogalmazásait. 2011.03.02-án a megye napilapjában, a Vas Népe hasábjain olvashattunk összefoglalót a fejlesztési lehetőségről, a felülvizsgálathoz tartozó projekt adatgyűjtés fontosságáról. A HVS felülvizsgálata során a munkaanyag több időpontban a saját honlapunkon megjelent. Minden esetben kértük az érdeklődők véleményét, az észrevételekkel kapcsolatos visszajelzést. Egyesületünkhöz összesen 548 db projektötlet érkezett, ennek 38%-a, 207 db az üzleti-, és civilszféra, 62%-a, 341 db a közsztvéra ajánlásával keletkezett. 2013-ban a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia tervezése során nem éltünk a nyomtatvány benyújtásával történő projektötlet gyűjtés lehetőségével. Számos körlevéllel, www.saghegyleader.hu, www.celldomolk.hu honlapokon történt tájékoztatással, facebook oldalakon történt megosztásokkal hívtuk fel a figyelmet az ötletek munkaszervezethez történő benyújtására, a HVS tervezésre. 2013. március 20-án Nagysimonyiban 27 fő vett részt a fórumon a köz-, üzleti, civil szféra és a vidékfejlesztési szereplők részvételével. 2013. március 21-én 21 érdeklődőnek ismertettük a stratégia tervezés irányvonalát. 2013. április 03-án Jánosházán egyeztetünk 14 fő részvételével a fejlesztési elképzeléseket. Répcelakon 22 fő jelent meg az egyeztető megbeszélésen 2013. április 04-én. Számos ötletet osztottak meg velünk mindhárom szféra képviselői. Munkaszervezeti egyeztetések, elnökségi ülések előzték meg a LEADER terv összeállítását. Szinte azonos szintű volt 2013-ban a szférák aktivitása a projektötlet megfogalmazásokban.

1.1.4 SWOT elemzés alapján leszűrt következtetések, a felülvizsgálatok során megállapított főbb változások;

A Sághegy Leader Egyesület a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában meghatározott erősségeire építve számos fejlesztés valósulhatott meg. A civil szervezetek szerepvállalásának nagymértékű növekedése által jelentős számú sportolási, közbiztonsági célú fejlesztés történt térségünkben. A Mesteri fürdőn megvalósult projekt által a már népszerű gyógyfürdő látogatottságának növekedése várható. A Mesteriben történt falusi szálláshely kialakításával ha minimális is, de javult a térség szálláshely kínálata. A település szempontjából jelentőséggel bíró épületek felújítását a települési igények alapján támogattuk. Nagy lépést tettünk a kulturális örökség megőrzése terén, kiadványok megjelenéséhez, fellépő ruhák beszerzéséhez, technikai eszközök vásárlásához biztosítottunk forrást. Továbbra is cél a megújuló energia felhasználás fokozása, mikro vállalkozások számának, és a szolgáltatóipar színvonalának emelése. Sajnálatos módon a demográfiai mutatók nem javultak térségünkben. A vállalkozások támogatása még nem hozta a várt foglalkoztatási helyzetjavulást. A turisztikai szolgáltatások fejlesztése terén még sok a tennivaló. Programcsomagok

összeállításával, egymásra épülő vállalkozások létrehozásával bővíteni kell a turisztikai kínálatot és minőséget. A pályázati rendszer elhúzódása, előleg hiánya továbbra se segíti a fejlesztések megvalósulását. Sajnálatos módon a SWOT elemzések megállapításai továbbra is érvényesek, lényeges javulás nem állapítható meg.

1.1.5 HVS jövőképe, fő céljainak és a célokhoz rendelt fő indikátorok ismertetése (számszerű és szöveges indikátorok bemutatása, indikátorok mérése);

A Sághegy Leader Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának jövőképe a Sárvári és Celldömölki Kistérségre egy olyan elképzelést jelenít meg, ahol a jelenlegi gazdasági fejlődés dinamikus emelkedésbe kezd, növekvő életszínvonalat, javuló életminőséget eredményez. A vidéki életforma, a megújult falukép, a természeti, kulturális és épített örökség megőrzése mellett fennmarad. A szolgáltatói és vállalkozói színvonal emelkedése, a helyi fogyasztás növekedése, a jövedelemszerzési képesség kedvező alakulása, a javuló életminőség lehetősége és környezettudatos életmód következtében a fiatalok elvándorlása csökken, a demográfiai mutatók kedvezően alakulnak. A hátrányos helyzetű települések felzárkózása mellett, a HACS területén található települések megfelelő életteret nyújtanak a lakosságnak. A térségi fejlesztések eredményességének és sikerének egyik feltétele a helyi szereplők megszólítása, figyelmük ráirányítása arra, hogy a települések, a térség fejlesztése olyan közös ügyünk, amelyért együtt, egymással összefogva magunk is sokat tehetünk. A térség és a települések közösségeinek együttgondolkodására és cselekvésére buzdítunk főként a helyi és térségi gazdaságfejlesztés szorgalmazásával. Településenként fogalmaztuk meg a felemelkedés lehetőségét, segítettünk egy-egy közösség jövőképek megalkotásában és céljai kijelölésében. A Sághegy Leader Egyesület a célok elérését szolgáló helyi gazdaságfejlesztési eszközök kiválasztását támogatja. A gazdaságfejlesztési eszközök helyes alkalmazása az utóbbi években kulcskérdéssé vált, a gazdaság recessziója ismételten felhívta a figyelmet arra, hogy a globalizáció közepette csak azok a közösségek lehetnek sikeresek, amelyek felismerik helyi értékeiket és azok tudatos fejlesztésére törekszenek. A kreatív és innovatív ötletek, a fejlesztési források hatékony felhasználása kézzelfogható tartalommal segít megtölteni a „globális kihívások, helyi válaszok” szlogent.

Az eredeti HVS indikatív forrás felosztás a következő:

	Falufejlesztés (322)	Vidéki örökségmegőrzés (323B)	Turisztikai tevékenységek ösztönzése (313)	Mikro vállalkozások fejlesztése (312)	Összesen	Gazdaságfejlesztés aránya min. 45 %
Az eredeti HVS-ben tervezett indikatív felosztás alapján	473 355 695 Ft	270 489 007 Ft	216 391 312 Ft	392 209 020 Ft	1 352 445 034 Ft	45,00
III., illetve (IV. kör) végén kipályázott összegek alapján	871 388 944 Ft	636 570 815 Ft	197 922 323 Ft	474 520 329 Ft	2 180 402 411 Ft	30,84

AZ EMVA III. tengely 4 jogcíme közül 216.391.312 Ft allokált a turisztikai tevékenységek ösztönzését célzó fejlesztések támogatására. Mikro vállalkozások fejlesztése 392.209.020 Ft felhasználása mellett valósulhat meg. Tervezett gazdaságfejlesztési cél: 45%

HVS forrásallokáció LEADER (IV. tengely) 2007-2013 az eredeti HVS-ben szereplő indikatív forrásallokáció alapján (Ft)			
Életminőség/diverzifikáció	Versenyképesség	Környezet/földgazdálkodás	Összesen
59 896 137 Ft	201 206 812 Ft	0 Ft	261 102 949 Ft
23%	77%		

Az EMVA IV. tengely, Leader jogcím gazdaságfejlesztési célterületei a teljes kiosztható forrás, 261.102.949 Ft 77 % -a 201.206.812 Ft felhasználása által támogatathatják a projekt ötletek megvalósítását.

AZ EMVA III. tengely 4 jogcím rendelete szerint 2008-2013-ban megfogalmazott kiírások alapján benyújtott támogatási kérelmek bírálata után 133 esetben 2,18 milliárd forint összegű kötelezettségvállalás történt a HACS tervezési területén. A ciklus teljes kötelezettségvállalásának 40%-a a falu megújítás-, fejlesztés, 29%-a a vidéki örökség megőrzés, 9%-a a turisztikai fejlesztések támogatását, 22%- a mikro vállalkozások fejlesztését szolgálta.

A LEADER jogcím TK1 körben 42.442.707 Ft kötelezettségvállalás történt, 50% a gazdaság fejlesztési célú projektek támogatási aránya. TK2 körben konkrét vállalkozásfejlesztési célterület megfogalmazások történtek, 42% a gazdaságfejlesztési célú kötelezettségvállalás. Tk3 körben a csökkent számú intézkedés megfogalmazások ellenére a helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelésére 198.739.503 Ft 38%, a falusi szálláshelyek kialakítása és fejlesztése, a térségre jellemző, szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése intézkedés esetében 117.252.452 Ft 22% a kötelezettségvállalás. A teljes 523.476.190 Ft lekötött forrás 60%-a a gazdaság élet fejlesztési lehetőségét biztosítja.

1.1.6 Az országos, regionális és az ágazati politikák hatása a HVS végrehajtására;

Az országos, regionális és ágazati politikák közvetlenül nem befolyásolták a HVS végrehajtást. Közvetett hatás a foglalkoztatásnál jelentkezett. Az ipari területről kikerült munkanélküliek kis része, östermelők, mezőgazdasággal foglalkozók léptek be a helyi termék előállítói körbe.

1.1.7 A HVS felülvizsgálatai, azok eredményei, az esetleges változtatások bemutatása;

A HACs által a 93/2007. (VII. 29.) FVM rendelet, valamint a 147/2007. (XII.4.) FVM rendelet értelmében elkészített HVS felülvizsgálata a gazdasági, társadalmi helyzet változása, valamint a Leader Program végrehajtására vonatkozó egyéb feltételek változása, és a forrásallokációban is tükröződő célrendszer prioritásainak lehetséges módosulása miatt indokoltta vált 2011-ben. A Sághegy Leader Egyesület széleskörű pályázati lehetőséget, hosszú távú terveket fogalmazott meg. Ezzel kívánt lehetőséget adni minden tagnak, a tervezési terület minden településének, a már működő és majd létrejövő civil szféra vagy vállalkozó ügyfélnek a fejlesztéshez, az új elképzelések megvalósíthatóságához.

A prioritási sorrendben előkelő helyre nevesítettük az aktív turizmus, turisztikai vonzerők, gasztronómiai, kulturális és vallási turizmus fejlesztését. A térségben, a hazai és nemzetközi világban bekövetkezett gazdasági, társadalmi folyamatok következtében ez az igény túlzónak bizonyult. A minimális igény miatt más célterületekre történő forrás átcsoportosításra volt szükség.

Fő célúzként fogalmazódott meg a forrásallokációban a gazdaságfejlesztés.

A helyi gazdaságot a helyi vállalkozások működtetik, szerepük számos csatornán keresztül érvényesül. A közvetlen pénzügyi hatás a helyi adóbevételeken keresztül érzékelhető. A lakosság körében a vállalkozások foglalkoztatási szerepe a legjelentősebb, a helyi gazdaság egyaránt jelent önfoglalkoztató (egyéni vállalkozók, őstermelők) és munkavállalói munkahelyeket. E foglalkoztatás révén jut a helyi lakosság egy része jövedelemhez, amellyel a vállalkozások közvetett módon a fogyasztói keresletet generálják. Ha a fogyasztás nagyobb hányadát sikerül a településen tartani (az emberek a helyi vállalkozásoknál vásárolnak vagy tőlük rendelnek meg szolgáltatásokat), a helyi gazdaság önmagát finanszírozza. Még közvetlenebb helyi hatás, hogy az emberek helyben munkához, így jövedelemhez jutnak, az önkormányzat szociális kiadásai jelentősen csökkenhetnek. A vállalkozások helyi kulturális, sport és egyéb tevékenységek finanszírozásában, szponzorálásában vállalt szerepe sem jelentéktelen.

A Leader jogcím eredeti 5 megfogalmazásához képest 2011-ben 9-et nevesítettünk. Ebből, a gazdaságélénkítést szolgálna a vállalkozás alapú fejlesztés, ami a HACs tervezési területén új jogcímként került nevesítésre.

Közösségi célú fejlesztés jogcímben a sportolási feltételek javítása, valamint a közbiztonság és tűzvédelem fejlesztése mellett, újként nevesítettük a természeti és kulturális örökség védelmi célterületet. Ezzel kívántuk a helyi civil szférát támogatni, megjelenésükhöz hozzájárulni.

A 2013. évi Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során megállapítást nyert, hogy a 2. LEADER kör kis értékű célterületei nem hozták a várt eredményt. Nem volt gyorsabb az elbírálás, értelmezési kérdések miatt az MVH több kérelem támogatását nem engedte. A 2011. évi 9 célterülettel szemben 6 Intézkedést foglalmaztunk meg a LEADER Tervben. A célkitűzéseken nem kívántunk változtatni, bővíteni kívántuk a forrásfelhasználás lehetőségét. Képzéseket és az ún. nagy rendezvényeket a kedvezőtlen tapasztalatok miatt nem kívántuk az új kiírási körben támogatni.

Nagy hangsúlyt kívántunk helyezni a vállalkozási alapú intézkedés felhasználhatósági körének bővítésére. Magánszemélyeket, őstermelőket nevesítettünk a jogosult ügyfélkörben.

A 2007-2008-ban elfogadott Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában meghatározott fejlesztési forrásokból a Sághegy Leader Egyesület területén az EMVA III. tengely jogcímeiben az első támogatási körben 33%, a Leader IV. tengely jogcímeiben az első támogatási körben 16% a kötelezettségvállalás. Az EMVA III. tengely 4 jogcím rendelete szerint a 2. körben benyújtott pályázatok bírálata után megállapítható, hogy a kötelezettségvállalás és a fejlesztési forrás aránya 51%-ra emelkedett. Az EMVA LEADER IV. tengely esetében a 9 célterület lekötött forrás összege már 44%-a az összes fejlesztési forrásnak. Számos projekt már megvalósult a 2013. évi HVS felül vizsgálati időszakban, a késlekedő ügyfeleknek több esetben a források mielőbbi és teljes felhasználására hívtuk fel a figyelmét.

1.1.8 HVS tervek az EMVA III. tengelyre vonatkozóan (Mi érvényesült jobban: a területi szemléletű vagy a települési szintű tervezés? Projektötlet alapú és pontszerű fejlesztések a jellemzők, amelyek nem alkotnak koherens egységet, vagy nagyobb, egységes rajzolatú projektvonulatok is felrajzolhatók?);

Az EMVA III. tengely 4 jogcímre vonatkozó rendeletei szerint behatárolt volt a fejlesztési fő irány. A HVS-ben allokált forrás összegeknél csak az első körben választottuk szét a hátrányos és egyéb területek forrás keretét. Ezt követően nem korlátoztuk a pályázókat, bármelyik településről nyújtották be fejlesztési elképzelésüket, támogatást kaphattak a közös jogcímre allokált forrásból. Településenkénti tervezés volt a jellemző, a területi szemlélet nem terjedt el. Nem nevezhetjük egymásra épülő projektvonulatoknak a nevesített és megvalósult fejlesztéseket, mert a helyben megfogalmazott ötletek alapján születtek a pályázatok, és azok megvalósulásai.

1.1.9 HVS tervek az EMVA IV. tengelyre (LEADER) vonatkozóan (Ld. előző pont)

A HVS készítés és felülvizsgálat során az 58 település igényei szerint foglalmaztuk meg a célterületeket/intézkedéseket. A vidéki életminőség javítására és a gazdaságfejlesztésre foglalmazódott meg az első 5 célterület. Az első HVS felülvizsgálatkor projektötlet gyűjtéssel mértük fel a települések igényét, mely alapján bővítettük a meghirdetett célterületek számát 9-re. Előtérbe került a gazdaságfejlesztési cél, a munkahelyteremtés. Magánszemélyek, östermelők is bekerültek a jogosultkörbe. A települési önkormányzatok, vállalkozások és civil szféra képviselői nyújtottak segítséget a második HVS felülvizsgálathoz. Több helyszínen tartott egyeztetésen elmondott észrevételeiket, igényeiket építettük be a célterületekbe. A tapasztalatok összevetése után maradt a gazdaságfejlesztési cél, de a kis értékű intézkedéseket újra nem nevesítettük. Továbbra sem képződtek egymásra épülő fejlesztési láncolatok, maradt a projektötlet alapú pontszerű fejlesztés.

1.1.10 Innováció megjelenése a HVS-ben (új, innovatív munkaszervezési módszerek, technológiai újítások a térségben, stb., megjelenése a tervezésben és a tervezett projektek során)

Intézkedés: Vállalkozások fejlesztése, szolgáltatási körök szélesítése. Innovatív vállalkozási ötletek megvalósításának támogatása

Helyzet: A vállalkozások eszközeinek segítségével a termékek előállítása, a szolgáltatások végrehajtása elmarad a velük szemben támasztott igényektől, korszerűtlen az előállítás.

Probléma: Forráshiány miatt a szolgáltatások minőségi fejlesztése lassú annak ellenére, hogy több innovatív fejlesztési elképzelés is megfogalmazódott (pl.: modern környezetbarát szállítási, raktározási technológiák bevezetése, régi gyártósorok modernizálása, kihasználatlan leépült ipari komplexumok új funkcióval való megtöltése, modern technikai eszközök beszerzése).

Megoldás: Fenntartható, innovatív vállalkozói fejlesztési elképzelések támogatása működő és most alakuló mikro vállalkozások esetén.

Eredmény: Új munkahelyek teremtnének, növekszik a szolgáltatások minősége és színvonala, a vállalkozások fenntarthatóvá válnak, növekednek a helyi szintű adóbevételek.

1.1.11 Munkahelyteremtés a HVS-ben (Számadatok, statisztikák a HACS illetékességi területén, továbbá Pl. Hogyan ösztönözték a munkahelyteremtést? Hogyan tervezték a kötelező 45%-os gazdaságfejlesztési intézkedésekre allokálható forrással kapcsolatban a munkahelyteremtés elősegítését?)

A HVS írás előtti felmérést követően, statisztikák elemzése után, áttekintettük a két kistérség foglalkoztatási helyzetét, elemeztük a változások okait. A könnyűipari, varrodai üzem bezárások átmenetileg növelték a munkanélküliséget. Megfogalmazásainkban támogatni kívántuk az önfoglalkoztatást és a várható foglalkoztatott létszámnövekedést. Plusz pontokkal honoráltuk a hátrányos helyzetű csoportok alkalmazását amennyiben ezt a pontozási rendszer lehetővé tette. Közvetett módon is hatott a projekt megvalósítás a térségre, mert plusz pontot kapott, azaz ügyfél, aki vállalta, hogy a projekt megvalósítása során helyi vállalkozót vagy szolgáltatót von be a megvalósításba. Ez a projektgazdánál nem jelentett foglalkoztatást, de a térségben levő vállalkozásoknál igen. Ha létszámnövekedést nem is hozott ez a szempont, a foglalkoztatott létszám megtartásában nagy szerepet játszott. Az általunk nem módosítható III. tengelyes pontozási szempont rendszer is a bevállalt foglalkoztatói létszám arányában számolta értékeléskor a pontokat. Az EMVA III. tengely mikro vállalkozások fejlesztése és turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímeinél minden lehetséges esetben, minden település részvételével, minden lehetséges ügyfélkörnél meghirdettük a pályázati lehetőséget. A nemzetközi és hazai szinten bekövetkező gazdasági visszaesés hatására a vállalkozások működése lelassult. EMVA IV. tengely célterületeiben célként tűztük ki a térségi gazdasági potenciál erősítését, a fiatalok és helyi vállalkozások bevonását a gazdaságfejlesztésbe. Ez a tény szükségessé tette olyan intézkedések megfogalmazását, melyek a helyi vállalkozások erősítésére, fejlesztésére irányulnak. Támogatni kell a szabványosítási és megfelelési törekvéseket, segíteni a kereskedelmi tevékenységet végző vállalkozások hálózatosodás törekvését, megteremteni a helyi termékek piacra jutásának lehetőségét. A térség turisztikai

arculatának megőrzéséhez, fejlesztéséhez elengedhetetlen a turisztikai szálláshelyek fejlesztése, a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások kialakítása, minél magasabb szintre emelése. Térségünkben sok az üresen maradt családi ház. Ezek hasznosítására nevesítettük a falusi szálláshely kialakításának támogatását, melyben nem kell megfelelni a 4 napraforgós minősítési rendszernek. A turisztikai fejlesztések következtében a helyben előállított termékek felvevőpiaca szélesedhet, a helyi termékek ismertsége nőhet. Hiánypótló lehetőségként nevesítettük a helyi piac létrehozásának támogatását. Hiányoznak a településeken olyan helyi piacok, helyi vásárhelyek, ahol lehetőség nyílik a helyben megtermelt termékek értékesítésére. A forrásallokációban minden kiírási körben biztosítottuk a gazdaságfejlesztés 45%-os arányát.

Megfogalmazott LEADER gazdaságfejlesztési elképzeléseink:

- ❖ Vállalkozások fejlesztése, szolgáltatási körök szélesítése. Innovatív vállalkozási ötletek megvalósításának támogatása
- ❖ Vállalkozások műszaki-, technológiai- fejlesztésének támogatása
- ❖ Helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése
- ❖ Szálláshelyek kialakítása és fejlesztése, a térségre jellemző, szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése

1.2 HVS megvalósulása a projekteken keresztül

1.2.1 HVS forrásallokációja, változásai, változások okai (EXCEL: forrásallokáció tengelyekre, továbbá intézkedésekre lebontva, pályázatok intézkedésenkénti megoszlása számszerűen, valamint pályázati időszakokra lebontva);

HVS Forrásallokációja III. tengelyre (forráskihelyezés alapján - tényleges)				
	Falufejlesztés (322)	Vidéki örökségmegőrzés (323B)	Turisztikai tevékenységek ösztönzése (313)	Mikro vállalkozások fejlesztése (312)
I. kör	117 663 470 Ft	81 598 062 Ft	34 605 906 Ft	168 367 310 Ft
II. kör	213 294 340 Ft	184 620 030 Ft	26 057 813 Ft	87 029 672 Ft
III. kör	540 431 134 Ft	370 352 723 Ft	9 572 066 Ft	219 123 347 Ft
IV. kör	0 Ft	0 Ft	127 686 538 Ft	0 Ft

A HVS kezdeti forrásallokációja során a gazdaságfejlesztési minimum 45%-os célt nevesítettük. Az elnökségi döntés ennek megfelelően született a TK1 körben. A 402.234.748 Ft teljes kötelezettségvállalás 42%-a mikro vállalkozásfejlesztést, 9%-a turisztikai tevékenység ösztönzéséhez adott anyagi fedezetet. Az összes lekötött forrás 29%-a maradt falu megújítás és 20% vidéki örökség megőrzése jogcímre. 14 db mikro vállalkozásfejlesztési és 3 db turisztikai tevékenység ösztönzési projekt kapott lehetőséget a megvalósításra, a 7 db

faluk fejlesztési és 3 db vidéki örökség megőrzése jogcímű kérelemmel szemben. A TK2 körben lényegesen csökkent a mikro és turisztika jogcímre benyújtott kérelmek száma, (68% a TK1-nek) viszont ezzel szemben lényegesen megnőtt a civil szervezetek, egyházi ügyfelek faluk fejlesztési és vidéki örökség jogcímű pályázatainak száma. Csak 7 mikro és 1 turisztikai pályázat vált támogathatóvá a feldolgozást követően. Ezzel szemben faluk 25 db, vidéki örökség 11db. Az összes lekötött forrás 17%-a mikro, 5%-a turisztika jogcímnél lett gazdaságfejlesztésre fordítható összeg. TK3 körben még több faluk és vidéki örökség jogcímű kérelem érkezett, míg turisztikára mindössze 1. A 11 db támogatott mikro kérelem 19%-ot jelentett a teljes kötelezettség vállalással szemben, míg az 1 turisztika kérelem 1%-ot. A jó minőségű pályázatok forrás átcsoportosítás, és jelentős plusz forrás kérése és annak pozitív megítélése után váltak támogathatóvá a faluk és vidéki örökség megőrzése jogcímeinél. TK4 körben csak turisztikai kiírás történt 6 benyújtott támogatási kérelemből 5 támogató határozatot kapott 127.686.538 Ft kötelezettségvállalás mellett.

A kedvezményezettek megoszlása az egyes intézkedések esetében I.					
Faluk fejlesztés					
	Önkormányzati szféra (db) (%)		Civil szféra (db) (%)		Egyházak (db) (%)
					Összesen
Tk1.	6 db	86 %	0	1 db	14 %
Tk2.	16 db	64 %	9 db	36 %	0
Tk3.	8 db	27%	15 db	52 %	6 db
				21 %	7 db 100 %
					25 db 100 %
					29 db 100 %

A kedvezményezettek megoszlása az egyes intézkedések esetében II.					
Vidéki örökségmegőrzés					
	Önkormányzati szféra (db) (%)		Civil szféra (db) (%)		Egyházak (db) (%)
					Összesen
Tk1.	2 db	67 %	1 db	33 %	0
Tk2.	2 db	18 %	1 db	9 %	8 db
Tk3.	0		1 db	6 %	15 db
				94 %	3 db 100%
					11 db 100 %
					16 db 100 %

A kedvezményezettek megoszlása az egyes intézkedések esetében III.					
Turisztikai tevékenységek ösztönzése					
	Önkormányzati szféra (db) (%)		Civil szféra (db) (%)		Egyházak (db) (%)
					Üzleti szféra (magánszemély is) (db) (%)
					Összesen
Tk1.	0		0	0	3 db 100 %
Tk2.	0		0	0	1 db 100 %
Tk3.	0		0	0	1 db 100%
Tk4.	0		1 db	20 %	0
				4 db	80 %
					5 db 100 %

A kedvezményezettek megoszlása az egyes intézkedések esetében IV.			
Mikrovállalkozások fejlesztése			
	Mikrovállalkozások száma (db) (%)	Magánszemélyek száma (db) (%)	Összesen
Tk1.	14 db 100 %	0	14 db 100 %
Tk2.	7 db 100 %	0	7 db 100 %
Tk3.	11 db 100 %	0	11 db 100 %

Az EMVA III. tengely falufejlesztés jogcím támogatási kérelem benyújtói közül 1. körben legaktívabbak voltak az önkormányzatok. A 6 db támogatott kérelem 86%-a az összes támogatott kérelemnek. Az 1db még támogatott kérelmet egyházi ügyfél adta be. TK2 körben a megnövekedett támogatott kérelem szám 64%-át, 16 db-ot önkormányzat nyújtotta be, 9 db 36% a civil szféra képviselője által benyújtott kérelem. TK 3 körben a kedvezményezett kör 27% önkormányzati, 52% civil szféra képviselői, 21% egyházat képviselő ügyfél. Itt tapasztalható a legnagyobb civil szférai aktivitás.

A III. tengely vidéki örökség megőrzése jogcímnél TK1 körben a támogatott 3 db projektből 2 esetben önkormányzat (67%) és 1 esetben civil (33%) projektgazda valósíthatja meg fejlesztési elképzeléseit. TK 2 körben már a kedvezményezett körbe belépett az egyház is. A 11 db támogatott kérelemből 8 db-ot (73%) egyházi, 1 db-ot civil (9%), és 2 db-ot (18%) önkormányzati ügyfél valósíthat meg. Ebben a körben még jellemzően a katolikus egyház pályázott. TK 3 körben az egyházak képviselői közül belépett az evangélikus egyház is. A döntéshozó testület 16 db-ot talált támogathatónak a benyújtott támogatási kérelmek közül. Ebből 15 db (94%) egyházi szervezetet, 1 db (6%) civil szférát képviselő ügyfél. Az önkormányzat már nem jelenik meg a kedvezményezett körben. Kiemelkedő a megnövekedett egyházi projekt.

A III. tengely turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím kedvezményezettei a TK1; TK2; TK3 körben az üzleti szférából kerülnek ki. A TK 4. körben a Bassiana civil szervezet lehetőséget kapott 1 db projekt megvalósítására, míg 80%-ban, 4 esetben az üzleti szféra a kedvezményezett.

A III. tengely mikro vállalkozások fejlesztése jogcím esetében mindhárom körben az üzleti szféra a kedvezményezett. 14, 7, 11 db projekt elképzelés valósulhat meg az egyéni vállalkozók, társas vállalkozások telephely fejlesztései, eszköz beszerzései, technológiai fejlesztési, szabványosítási törekvései által.

Meghirdetett HPME-k/célterületek/intézkedések			
Tk1	HPME-k/célterületek/intézkedések nevei	Allokált forrás	Támogatott pályázatok száma
	rendezvényszervezés és térségi kapcsolatok	14 739 361 Ft	11 db
	sportolási feltételek javítása	12 128 789 Ft	10 db
	térségek közötti és nemzetközi együttműködés	2 849 812 Ft	3 db
	közbiztonság és tűzvédelem fejlesztése	9 162 031 Ft	7 db
	képzés	3 562 714 Ft	5 db
Összesen	5 db	42 442 707 Ft	36 db

Meghirdetett HPME-k/célterületek/intézkedések			
Tk2	HPME-k/célterületek/intézkedések nevei	Allokált forrás	Támogatott pályázatok száma
	képzés	222 540 Ft	1 db
	sportolási feltételek javítása	28 388 552 Ft	15 db
	közbiztonság és tűzvédelem fejlesztése	12 256 766 Ft	8 db
	a helyi szolgáltatók és termelők versenyképességének javítása	26 190 045 Ft	6 db
	a helyi szolgáltatók és termelők műszaki- technológiai fejlesztésének támogatása	7 956 529 Ft	11 db
	rendezvényszervezés és térségi kapcsolatok fejlesztése	8 006 490 Ft	35 db
	térségi hagyományteremtő rendezvények támogatása	17 831 226 Ft	9 db
	természeti és kulturális örökségünk védelme	31 462 408 Ft	11 db
	falusi szálláshelyek kialakítása	17 902 867 Ft	4 db
Összesen	9 db	150 217 423 Ft	100 db

Meghirdetett HPME-k/célterületek/intézkedések			
Tk3	HPME-k/célterületek/intézkedések nevei	Allokált forrás	Támogatott pályázatok száma
	a helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése	198 739 503 Ft	14 db
	falusi szálláshelyek kialakítása és fejlesztése, a térségre jellemző, szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése	117 252 452 Ft	4 db
	sportolási feltételek javítása	82 470 313 Ft	13 db
	közbiztonság és tűzvédelem fejlesztése	45 475 994 Ft	6 db
	rendezvényszervezés és térségi kapcsolatok fejlesztése	3 173 444 Ft	8 db
	természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása	76 364 484 Ft	11 db
Összesen	6 db	523 476 190 Ft	56 db

Az EMVA IV. tengely célterületei/intézkedései a települések minden lakóját korosztálytól függetlenül megszólították. Az életminőség javítását célzó sportolási feltételek javítása, közbiztonság és tűzvédelem fejlesztése megfogalmazásra a sportegyesületek, polgárőr szervezetek, leginkább a civil szféra pályázott, így ők lettek a kedvezményezettek. A helyi vállalkozások és termelők versenyképességének javítására vonatkozó célterületeknél többségében az egyéni vállalkozók, társas vállalkozások, östermelők és természetes személyek váltak kedvezményezetté a benyújtott támogatási kérelmek alapján. Falusi szálláshelyek kialakításának támogatására, mind természetes személyek, mind civil szervezetek nyertek támogatást. A természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása célterületnél a tájházak kialakításában főleg önkormányzatok voltak a kedvezményezettek. A kulturális örökséget őrző hagyományápoló táncsoportok, civil szervezetek szintén nagyszámban nyertesei lettek a célterületnek. Számos technikai eszköz vásárlása által jobb hangosítás, a fellépések megőrkítése vált valóra. A drága, de minőségi fellépő ruhák pótlására is lehetőség nyílt. A rendezvényszervezés és térségi kapcsolatok által tartott összejöveteleken minden szféra kedvezményezettnek mondható, annak ellenére, hogy általában önkormányzat a pályázat benyújtója. Elszármazottak, helyi lakosok, települések közötti együttműködések alakulnak ki, erősödnek. Helyi termék előállítók, térségi kézművesek ismertsége növekszik, portékáig értékesítésével bevételhez jutnak.

1.2.2 Fejlesztések bemutatása: EMVA III. és IV. tengelyének megvalósítása a térségben – általános jellemzés az alábbi szempontok alapján

1.2.2.1 EMVA III. tengely

- intézkedésekre alapuló forrásallokáció és változásai (Hátrányok-előnyök jellemzése, IH-i utasítások végrehajthatóságának jellemzése hatása a HVS HACS tervezés alapú megvalósítására, gazdaságfejlesztési 45% betarthatóságának előnyei-hátrányai, nehézségei; Akadályozta vagy segítette a HACS munkáját az egyes intézkedésekre allokálható források korlátozott módosítási lehetősége? Élt-e a HACS az intézkedések közötti forrásátcsoportosítás lehetőségével? Mikor, hányszor, miért?

Forrásátcsoportosítások a III. tengely intézkedései között				
	Honnan		Hová	
	Intézkedés neve	Átcsoportosított összeg	Intézkedés neve	Átcsoportosított összeg
I. kör (dátum megnevezése)	0	0	0	0
II. kör (2011.05.23.)	pluszforrásból	28 635 243 Ft	vidéki örökség	28 635 243 Ft
II. kör (2011.05.23.)	pluszforrásból	23 428 996 Ft	mikro	23 428 996 Ft
II. kör (2012.01.19.)	mikro vállalkozások fejlesztése	260 606 €	falumegújítás és fejlesztés	260 606 €
II. kör (2012.01.19.)	turisztikai tevékenység ösztönzése	410 401 €	vidéki örökség megőrzése	410 401 €

III.kör (2012.12.12.)	turisztikai tevékenység ösztönzése	262 887 €	falumegújítás és fejlesztés	262 887 €
III. kör (2013.06.07.)	mikro vállalkozások fejlesztése	43 673 €	vidéki örökség megőrzése	43 673 €
III. kör (2013.06.07.)	turisztikai tevékenység ösztönzése	93 751 €	vidéki örökség megőrzése	93 751 €
(IV. kör) (dátum megnevezése)	0	0	0	0

A Sághegy Leader Egyesület Stratégiájában az IH előírása szerint, a gazdaságfejlesztési cél figyelembevételével tervezett. A 45%-os gazdaságfejlesztési célt a TK1kör pályázatainak bírálatakor, a minimális ponthatár meghatározásakor figyelembe is vette. A 4 jogcím döntési folyamata után 51% lett a gazdaságfejlesztésre fordítható összeg a teljes kötelezettségvállalás összegéhez viszonyítva. A TK2 körben lényegesen több kérelem érkezett a falu fejlesztés és vidéki örökség megőrzése jogcímekre. A benyújtott 13 db mikro kérelemből csak 7 volt támogatható, a turisztika jogcímnél még ennél is rosszabb volt a helyzet. Összesen 4 kérelem érkezett, de csak egy felelt meg a tartalmi és alaki követelményeknek. Itt már csak 22% volt a gazdaságfejlesztésre fordítható összeg a teljes kötelezettségvállalással szemben. 2011-ben a HACS rendelkezésére bocsátott pluszforrásból csoportosítottunk át forrást a vidéki örökség megőrzése és mikro vállalkozások fejlesztése jogcímre. A kérelmek feldolgozását követően be kellett látni, hogy a turisztikai fejlesztések igénye lényegesen várakozás alatti. ATK2 és TK3körben a gazdaságfejlesztési célú jogcímekre allokált forrásoknál újabb átcsoportosításokat végeztünk, és pluszfejlesztési forrást igényeltünk, hogy a jó minőségű falu megújítás,- fejlesztés és vidéki örökség megőrzése célú pályázatokat támogatni tudjuk. TK3 kör esetében már 20%-ra csökkent a gazdaságfejlesztésre fordítható fejlesztési forrás összege. TK4.körben meghirdetett turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímnél még mindig minimális igény jelentkezett, 5 támogatható kérelem megvalósítását tette lehetővé a döntéshozó testületi határozat. Itt ismét pluszfejlesztési forrást kértünk, kaptunk, hogy minden kérelem támogatható legyen.

Lehetőség és igény szerint a döntéshozó testület élt a forrás átcsoportosítás módszerével. A minimális ponthatár meghúzásakor a 45%-os gazdaságfejlesztési cél tartása a 4 jogcímre benyújtott kérelmek eltérő száma miatt nem volt tartható a 2. körtől. Kevesebb, és esetenként hiányos tartalmú támogatási kérelmek érkeztek a mikro és turisztika jogcímekre. A vidéki örökség és falufejlesztési tárgyú kérelmek viszont kiválóak, és nagy számban voltak. IH segítséget kértünk többletforrás biztosítására. Miután már látszott, hogy sok megítélt, de visszacsorgó forrás várható, kérelmünk minden esetben pozitív eredménnyel zárult.

- HACS szerepe a projektek kiválasztásában (A HACS hogyan „használta” bírálati jogosultságait (pontozásban a mozgásterét) az értékelésben);

Az EMVA III. tengely jogcím rendeletei meghatározták a fejlesztési irányokat mind a falufejlesztés, vidéki örökség megőrzése, turisztikai tevékenység fejlesztése, mind a mikro vállalkozások fejlesztése területén. Az előre meghatározott pontozási rendszerekben a HVS-hez való illeszkedés, a település jogosultsági körben nevesítése és a jogosult ügyfélkör csoporton belüli, összes pontszám 1-1-1 pontszám értéket határozhattuk meg. Éltünk a

lehetőséggel, így minden támogatási kérelem ebben a pontozási egységben maximális pontszámot kapott.

- a fejlesztések földrajzi megoszlása (HVS-nek megfelelő, vagy nem irányítható? HACS befolyása az intézkedések megvalósulására;)

A HACS mind az 58 településén lehetőség volt minden jogcímre, minden meghirdetett körben támogatási kérelmet benyújtani. A helyi települési igények szerint pályáztak ügyfeleink. Mindkét kistérségben azonos számú egyeztető megbeszélést tartottunk, nem volt lehetőségünk, de nem is kívántuk befolyásolni a fejlesztések földrajzi megoszlását.

EMVA III. tengely	nem pályázó település	Nem/58 %	Benyújtott kérelem (db)	támogatott kérelem (db)	nyertes települések száma
TK1	13	22%	69	27	19
TK2	18	31%	64	44	31
TK3	17	29%	73	57	37

Tanácsadással egyformán rendelkezésre álltunk mindkét kistérség pályázói számára, segítettük elképzeléseik támogatási kérelembe foglalását. Ha a 2007-2013-as pályázati időszak összes nyertes III. tengelyes pályázatait elemezzük megállapítható, hogy falufejlesztés jogcímnél a 61 db támogatott projekt 39 településen valósulhatott meg. Vidéki örökség megőrzése jogcímnél a 30 db támogatott projekt 25 településen valósulhatott meg. Turisztikai tevékenység ösztönzése jogcímnél a 10 db támogatott projekt 8 településen valósulhatott meg. A mikro vállalkozások fejlesztése jogcímnél a 32 db támogatott projekt 21 településen valósulhatott meg. A III. tengely 4 jogcímét tekintve megállapítható, hogy TK1 körben az 58 település 22%-a nem pályázott, a támogatást nyert 27 projekt 19 településen valósulhat meg. TK 2 körben az 58 település 31%-a nem nyújtott be támogatási kérelmet a 4 jogcím egyikére se. A támogatott 44 projekt 31 településen valósulhat meg. TK 3körben 29% a nem pályázó települési arány, 57-re emelkedett a támogatott kérelem szám. Kedvezően 37-re növekedett a nyertes települések száma.

- kedvezményezettek típusai (Az adott HACS illetékességi területén az egyes III. tengelyes intézkedéseknél a lehetséges kedvezményezetti körből kik voltak a leginkább nyertesei az intézkedéseknek, tudta-e befolyásolni valamilyen módon a HACS az egyes kedvezményezettek szereplését a források elnyerésében? Kik voltak aktívak, mely célcsoportok esetében működtek a HACS ösztönzései?)

Az EMVA III. tengely falufejlesztés jogcím támogatási kérelem benyújtói közül 1. körben legaktívabbak voltak az önkormányzatok. A 6 db támogatott kérelem a TK1 4 jogcím összes lekötött forrás 17%-át teszi ki. Az 1db még támogatott kérelmet egyházi ügyfél adta be. TK 2 körben a megnövekedett támogatott kérelem szám 64%-át, 16 db-ot önkormányzat nyújtotta be, 9 db 36% a civil szféra képviselője által benyújtott kérelem. A TK2 4 jogcím összesen lekötött fejlesztési forrás 22%-át önkormányzat, 20%-át a civil szféra képviselői hívhatják le nyertes pályázataik által. TK 3 körben a kedvezményezett kör 27% önkormányzati, 52% civil szféra képviselői, 21% egyházat képviselő ügyfél. A TK 3 4 jogcímére összesen megítélt

fejlesztési forrás 41%-t a civil szféra, 6%-ot az önkormányzatok használhatnak fel. Itt tapasztalható a legnagyobb civil szférai aktivitás.

A III. tengely vidéki örökség megőrzése jogcíménél TK1 körben a támogatott 3 db projektből 2 esetben önkormányzat (67%) és 1 esetben civil (33%) projektgazda valósíthatja meg fejlesztési elképzeléseit. Az összes 4 jogcímre lekötött forrás 12%-át a civil szféra, 8%-át önkormányzati ügyfél használhatja fel a projektek megvalósításához. TK2 körben már a kedvezményezett körbe belép az egyház is. A 11 db támogatott kérelemből 8 db-ot (73%) egyházi, 1 db-ot civil (9%), és 2 db-ot (18%) önkormányzati ügyfél valósíthat meg. Ebben a körben még jellemzően a katolikus egyház pályázott. A 4 jogcímre megítélt összes fejlesztési forrás 32%-át egyház és a civil szervezetek, 4%-át önkormányzat használhatja fel. TK3 körben az egyházak képviselői közül belép az evangélikus egyház is. A döntéshozó testület 16 db-ot talált támogathatónak a benyújtott támogató kérelmek közül. Ebből 15 db (94%) egyházi szervezetet, 1 db (6%) civil szférát képviselő ügyfél. Az önkormányzat már nem jelenik meg a kedvezményezett körben. Ebben a körben a teljes 4 jogcím kötelezettségvállalásának 33%-át az egyházi és civil szervezeti ügyfelek használhatják fel.

A III. tengely turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím kedvezményezettjei a TK1; TK2; TK3 körben az üzleti szférából kerülnek ki. ATK4 körben a Bassiana civil szervezet lehetőséget kapott 1 db projekt megvalósítására, míg 80%-ban, 4 esetben az üzleti szféra a kedvezményezett.

A III. tengely mikro vállalkozások fejlesztése jogcím esetében mindhárom körben az üzleti szféra a kedvezményezett. 14, 7, 11 projekt elképzelés valósulhat meg az egyéni vállalkozók, társas vállalkozások telephely fejlesztései, eszköz beszerzései, valamint a szabványosítási törekvések által.

EMVA III. tengely 2008. évi támogatási kör						
	közzsféra által lekötött forrás Ft	civil szféra által lekötött forrás Ft	vállalkozói szféra által lekötött forrás Ft	Közzsféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %	civil szféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %	vállalkozói szféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %
Falu megújítás	67 310 639 Ft	50 352 831 Ft	0 Ft	17%	12%	0%
Vidéki örökség	31 840 002 Ft	49 758 060 Ft	0 Ft	8%	12%	0%
Mikro vállalkozás	0	0 Ft	168 367 310 Ft	0%	0%	42%
Turisztika	0	0 Ft	34 605 906 Ft	0%	0%	9%
összesen	99 150 641 Ft	100 110 891 Ft	202 973 216 Ft	25%	24%	51%

EMVA III. tengely 2009. évi támogatási kör						
	közzsféra által lekötött forrás Ft	civil szféra által lekötött forrás Ft	vállalkozói szféra által lekötött forrás Ft	Közzsféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %	civil szféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %	vállalkozói szféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %
Falu megújítás	114 410 840 Ft	98 883 500 Ft	0 Ft	22%	20%	0%
Vidéki örökség	19 274 173 Ft	165 345 857 Ft	0 Ft	4%	32%	0%
Mikrovállalkozás	0 Ft	0 Ft	87 029 672 Ft	0%	0%	17%
Turisztika	0 Ft	0 Ft	26 057 813 Ft	0%	0%	5%
összesen	133 685 013 Ft	264 229 357 Ft	113 087 485 Ft	26%	52%	22%

EMVA III. tengely 2012. évi támogatási kör						
	közzsféra által lekötött forrás Ft	civil szféra által lekötött forrás Ft	vállalkozói szféra által lekötött forrás Ft	Közzsféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %	civil szféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %	vállalkozói szféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %
Falu megújítás	68 391 574 Ft	472 039 560 Ft	0 Ft	6%	41%	0%
Vidéki örökség	0 Ft	370 352 723 Ft	0 Ft	0%	33%	0%
Mikrovállalkozás	0 Ft	0 Ft	219 123 347 Ft	0%	0%	19%
Turisztika	0 Ft	0 Ft	9 572 066 Ft	0%	0%	1%
összesen	68 391 574 Ft	842 392 283 Ft	228 695 413 Ft	6%	74%	20%

EMVA III. tengely 2013. évi támogatási kör						
	közzsféra által lekötött forrás Ft	civil szféra által lekötött forrás Ft	vállalkozói szféra által lekötött forrás Ft	Közzsféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %	civil szféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %	vállalkozói szféra által lekötött forrás/összes lekötött forrás %
falu						
vidéki						
mikrovállalkozás						
turisztika	0 Ft	0 Ft	127 686 538 Ft	0%	0%	100%
összesen	0 Ft	0 Ft	127 686 538 Ft	0%	0%	100%

- megvalósult projektek fenntartási időszakára vonatkozó adatok (pl. kedvezményezettek által a fenntartási időszakra tett kötelező és többletpontokat jelentő vállalások jellemzése, mennyire van kapacitása, lehetősége a HACs-nak a nyertes ügyfelek projektjeinek utókövetésére, mennyire van kapcsolata az ügyfeleknek a HACs-al a projekt elnyerése után a megvalósítás során, továbbá a fenntartási időszakban – általános, szintetizáló áttekintés szükséges);

A Sághegy Leader Egyesület munkaszervezete tanácsadással segíti az irodát személyesen felkereső, vagy telefonon, e-mailben érdeklődő ügyfeleket. Segítséget nyújt a támogatási kérelem és kifizetési kérelem összeállításában. A megvalósult projektet esetenként, projekt látogatáskor, vagy ha meghívást kap az átadási ünnepségen látja. Nincs mód a projekt utókövetésére 2 tagú munkaszervezet esetében. IIER jogosultság hiányában az elszámolás végeredményét se látjuk. A kötelező és többlet pontokért tett vállalásokat az MVH ellenőrzi a kifizetési kérelem végső jóváhagyása előtt, a helyszíni ellenőrzéskor. A fenntartási időszak lejártá előtt szintén az MVH munkatársai végeznek egy lezáró utóellenőrzést információink szerint.

- Támogatási kérelem (a továbbiakban: TK) benyújtási folyamat és a TK-k minősége (A pályázatkezelés folyamata és feldolgozási üteme, nehézségei, pályázati előkészítésben való részvétel és ennek lecsapódása a támogatási kérelmek minőségében, Volt-e különbség az egyes TK benyújtási körök között az igénylési folyamat nehézségét illetően, volt-e fejlődés az ügyfélbarát szabályozási rendszer kialakításának folyamatában? Az egyes TK benyújtási körök előrehaladása jelentett-e adminisztratív, szabályozási szempontból kedvezőbb környezetet az ügyfelek és a HACs-ok számára? Hiánypótlások hiánya/megléte; stb.)

A Sághegy Leader Egyesület munkaszervezete segíti a hozzá forduló, segítséget kérő ügyfeleket. Segít a jogszabályok értelmezésében, a nyomtatványok, pályázati felület használatának megismerésében. A benyújtandó dokumentumok, igazolások beszerzésének lehetőségéről, helyéről információkat ad. Problémát okoz, hogy olyan nyomtatványok is beszerzendők, majd benyújtandók eredeti formában, melyek NAV vagy Bíróság adatbázisában szabadon elérhetők. Bizonyos adatok az MVH, vagy HACs ügyintéző kollégák számára jogosultsággal váltak elérhetővé. Több kiírás során gondot okozott, hogy kevés idő volt a pályázati felhívás/meghirdetés és a támogatási kérelem benyújtása között. A 2007-2013-as ciklus előre haladásával kedvezőbb bírálati szemlélet kezdett kirajzolódni, érződött a kérelmek rendszerben tartási akarata. Több felhívás tiltotta a hiánypótlás lehetőségét. Ehhez tartozóan mód lett a merev elutasítás helyett adategyeztetés lefolytatására, mely sok kérelmet mentett meg az elutasítástól.

Település neve	benyújtott TK	nyert TK	nyert/ benyújtott TK
Bejcgertyános	3	3	100%
Boba	2	1	50%
Borgáta	3	2	67%
Bögöt	4	4	100%
Bögöte	2	2	100%

Csánig	4	3	75%
Csénye	1	1	100%
Csönge	2	1	50%
Duka	2	1	50%
Egyházashetye	11	6	55%
Gérce	3	2	67%
Hegyfalu	7	6	86%
Hosszúperesztég	6	3	50%
Ikervár	7	6	86%
Jákfa	1	1	100%
Jánosháza	6	5	83%
Káld	6	3	50%
Karakó	0	0	0%
Keléd	0	0	0%
Kemeneskápolna	2	1	50%
Kemenesmagasi	3	0	0%
Kemenesmihályfa	2	1	50%
Kemenespálfa	2	1	50%
Kemenessömjén	0	0	0%
Kemenesszentmárton	2	0	0%
Kenéz	7	6	86%
Kenyeri	3	1	33%
Kissomlyó	3	1	33%
Köcsk	1	0	0%
Megyhíd	5	4	80%
Meggyeskovácsi	4	4	100%
Mersevát	6	5	83%
Mesteri	5	2	40%
Nagysimonyi	6	2	33%
Nemeskeresztúr	1	1	100%
Nemeskocs	5	4	80%
Nick	5	2	40%
Nyőgér	6	5	83%
Ostffyasszonyfa	4	3	75%
Ölbő	5	2	40%
Pápoc	4	3	75%
Pecöl	2	2	100%
Porpác	0	0	0%
Pósfa	6	4	67%
Rábapaty	6	5	83%
Répcelak	1	1	100%
Sítke	5	3	60%
Sótony	3	3	100%
Szeleste	2	2	100%
Szergény	4	1	25%

Tokorcs	2	1	50%
Uraiújfalu	6	4	67%
Vámoscsalád	4	1	25%
Vásárosmiske	4	2	50%
Vasegerszeg	3	1	33%
Vashosszúfalu	6	3	50%
Vönöck	4	1	25%
Zsédény	3	1	33%
EMVA III. tengely 2007-2013.	212 db	133 db	63%

AZ EMVA III. tengely 4 jogcímeire benyújtott támogatási kérelmek eltérő minőségét mutatja a fenti táblázat. A benyújtott 212 db támogatási kérelem 63%-a 133 db felelt meg alaki és tartalmi szempontból a pályázati rendszer elvárásainak. Egyértelműen megállapítható, hogy települési szinten látható a települések aktivitásának eredménye. Azon érdeklődők, akik rendszeresen részt vettek a tájékoztató fórumokon, egyeztetéseken, eredményesebben pályáztak. A székhelyül, vagy telephelyül szolgáló település mutatója most jobb % értéket jelez a nyert/benyújtott pályázat oszlopban.

- projektek megvalósítása (eredmények összefoglalása, kvalitatív és kvantitatív leírás a vonatkozó monitoring adatok és indikátorok alapján, esetleges megghiúsulások okai);

Az elnökségi döntést követően, IH jóváhagyás után kapott támogató határozattal rendelkező projektgazdák nagy része megvalósította az elképzelt fejlesztést. Az egyházi intézmények, mind katolikus mind evangélikus plébániák pénzbeli segítséget kaptak a püspökségektől, így a templom, plébánia, kálvária felújítási vagy bővítési építési munkálatai elkészülhettek az ügyfelek számára nyújtott előlegből. Az utófinanszírozott rendszer problémáját az egyház megoldotta előleg biztosításával. Az önkormányzatok hitelfelvétele már több gondot okozott. A hitelbírálatok több beruházás megvalósulását késleltették, vagy lehetetlenné tették. Legnagyobb probléma a vállalkozások anyagi forrásánál jelentkezett. A bankok nem mindig voltak partnerek a projekt megfinanszírozására. Több fejlesztés emiatt elmaradt, jó ötletek megvalósulása hiúsult meg. Térségünkben jelentős a civil szféra aktivitása. Ők a nyertes pályázatok megvalósításához legtöbbször önkormányzati segítséget kaptak a projekt megfinanszírozására.

Beszámolónkban csak a kötelezettségvállalási összegeket nevesítjük, azt ismerjük pontosan az elnökségi döntési eljárás után. Az IIER jogosultságunk korlátai miatt nem látjuk az ügyfelek elszámolási mértékét ugyanúgy azt sem, hogy az ügyfél nyújtott-e be kifizetési kérelmet. Semmilyen megvalósítási adatunk nincs azokról a projektekről, ahol az ügyfelek nem kérték segítségünket a kifizetési kérelmek összeállításakor. A 2014 decemberében megfeleződött számú munkaszervezet munkaideje kevés a 325 db projekt utókövetésére.

- elért eredmények, output-indikátorok bemutatása intézkedésenként;

Kötelezettségvállalás (Ft)2007-2013

	Falu fejlesztés,- megújítás	Vidéki örökség megőrzése	Turisztikai tevékenység ösztönzése	Mikro vállalkozások fejlesztése	4 jogcím összesen
TK1	117 663 470 Ft	81 598 062 Ft	34 605 906 Ft	168 367 310 Ft	402 234 748 Ft
TK2	213 294 340 Ft	184 620 030 Ft	26 057 813 Ft	87 029 672 Ft	511 001 855 Ft
TK3	540 431 134 Ft	370 352 723 Ft	9 572 066 Ft	219 123 347 Ft	1 139 479 270 Ft
TK4	0 Ft	0 Ft	127 686 538 Ft		127 686 538 Ft
	871 388 944 Ft	636 570 815 Ft	197 922 323 Ft	474 520 329 Ft	2 180 402 411 Ft

Mikro vállalkozás jogcím	benyújtott kérelmek száma db	támogatott kérelmek száma db	támogatott/benyújtott kérelmek száma %	lekötött forrás összege Ft	jogcímre lekötött forrás/összes lekötött forrás %
TK1	19	14	74%	168 367 310 Ft	42%
TK2	13	7	54%	87 029 672 Ft	17%
TK3	18	11	61%	219 123 347 Ft	19%
összesen	50	33		474 520 329 Ft	

Turisztika jogcím	benyújtott kérelmek száma db	támogatott kérelmek száma db	támogatott/benyújtott kérelmek száma %	lekötött forrás összege Ft	jogcímre lekötött forrás/összes lekötött forrás %
TK1	6	3	50%	34 605 906 Ft	9%
TK2	4	1	25%	26 057 813 Ft	5%
TK3	1	1	100%	9 572 066 Ft	1%
TK4	6	5	83%	127 686 538 Ft	100%
összesen	17	10		197 922 323 Ft	

A Sághegy Leader Egyesület 2007-2013-as ciklusra vonatkozó eredményeit a Beszámoló több pontjában, más-más szempontból már elemeztük. Megállapítottuk, hogy tagságunk és a térség lakossága élt a pályázati lehetőségekkel. Az 58 településből mindössze 2 (Karakó és Keléd) nem nyújtott be támogatási kérelmet. A pályázati körökben egyre több fejlesztési forrást tudtunk lekötni. Falufejlesztés, vidéki örökség megőrzése jogcímeznél egyre több támogatási kérelem érkezett, forrás átcsoportosítás és többszöri plusz forrás segítette a

kötelezettségvállalások emelését. A 4 jogcímre vonatkozóan összesen a TK 2 körben 27%-al több, TK3 körben már 123%-al több fejlesztési forrás lekötésére került sor.

A gazdaságfejlesztési célú jogcímeknél, mikro vállalkozások fejlesztése, turisztikai tevékenység ösztönzése, nem volt tapasztalható óriási méretű pályázati aktivitásnövekedés. A pályázatok minősége nem volt gyenge, de a kérelmek száma a várt szám alatt maradt. Sajnálatos módon csak az 1. körben tudtuk a 45%-os gazdaságfejlesztési célt túllépni. A térség turisztikai vonzerejének fokozása, új szolgáltatások kialakítása, a szolgáltatások minőségének javítása továbbra is megoldandó feladat.

- helyszíni ellenőrzések tapasztalatai (előzetes helyszíni szemle, rendezvények; együttműködés jellemzése a kedvezményezettekkel és az MVH-val);

A Sághegy Leader Egyesület kezdeti idején nem végzett delegált feladatot, mert nem is volt ilyen jellegű megkeresés. A III. tengelyes fejlesztések előzetes helyszíni szemléjén MVH ellenőr mellett vett részt. Gyakorlatilag feladata, a helyszíni ellenőr projekt helyszínre szállítása volt. Delegált feladatok végzésekor 2 HACS munkatárs végezte egyidejűleg a szemlézést Megbízólevelek bemutatását követően. Ekkor már az MVH teljes körűen átruházta ezt a jogot a munkaszervezeteknek. A nagymértékű feladat növekedés, pályázat feldolgozás miatt az utolsó kiírási körben már 1 ember elvégezhetette az előzetes helyszíni szemlét. Leader rendezvényszervezési célterületnél szintén kötelező volt az eseményszemle megtartása. Kezdetben ezt is 2 munkaszervezeti dolgozó végezte Megbízólevél alapján. Utolsó körben az eseményszemlén is elegendő volt 1 munkaszervezeti dolgozó részvétele. Az előzetes és eseményszemlék megtartása előtt a kedvezményezettekkel minden esetben sikerült megállapodni a szemlék megtartási dátumában, a képviselők megjelenésében, a kért leltárak, térképek, bizonylatok bemutatásában. A szemlék lefolytatásának soha nem volt akadálya. Minden esetben jó kapcsolat alakult ki a kedvezményezett és szemlét lefolytató között. Ugyanez mondható el a HACS munkatárs és MVH munkatárs között is. Térségünkben minden előzetes helyszíni és esemény szemle azt bizonyította, hogy ügyfeleink a pályázatnak megfelelő tartalmú fejlesztést szeretnék megvalósítani, illetve a programterv szerinti műsorhoz tartják magukat. Visszaélésre utaló jel, vagy kettős finanszírozás gyanúja soha nem merült fel. Évente sor került a munkaszervezet működésének MVH, 1 alkalommal KPMG szintű ellenőrzésére is. Egyetlen ellenőrzés sem talált működési, elszámolási rendellenességet.

- egyéb általános megállapítások (A Ket. alapú kérelemkezelés tapasztalatai, továbbá a fenti szempontokon túlmenő megjegyzések, javaslatok, tapasztalatok;)

A Ket. alapú kérelemkezelés egy behatárolt, merev rendszer. Véleményünk szerint a vidékfejlesztést célzó pályázati rendszer egy rugalmasabb keretrendszert igényel. Nem lehet azonos a vidékfejlesztési projekt feldolgozása (mivel más-más a projekt tartalma és célja) annak keretrendszere a sablonszerűen ismétlődő mezőgazdasági gépbeszerzés, vagy egyéb mezőgazdasági tárgyú pályázat feldolgozásának menetével. Egy több szempontból is rugalmasabb kérelemkezelésre van szükség a jövőben.

- Hogyan valósult meg a HVS-ben tervezettekhez képest az EMVA III. tengely végrehajtása?

Összességében megállapítható, hogy a 2007-2013-as ciklusban nagyrészt megvalósultak a HVS-ben leírt fejlesztési irányok. Voltak túlzó elvárások az eredeti megfogalmazásokban, főként a turisztika terén. Azonban ezek módosítására mind a HVS felülvizsgálatok, mind a forrásallokáció során átcsoportosításokkal lehetőség nyílt. A települések lakosság megtartó erejének fokozására törekedtünk, de a foglalkoztatás növekedés terén még sok a tennivaló. Az élhetőbb vidék megteremtésében számos érdeme van az egyesületnek. Megfogalmazásaink, segítségünk által szépültek és épültek településeink. Törekedtünk a településkép fejlesztésére, sportpályák, játszóterek építése, felújítása által a szabadidős tevékenység alapjának biztosítására, hasznos időtöltés, kikapcsolódás segítésére. Közvetett módon a sport támogatása által a lakossági egészség megőrzési cél is teljesült. Egyházi tulajdonban levő épületek, templomok, plébániák újulhattak meg a helyi közösségek megerősítésére.

1.2.2.2 EMVA IV. tengely LEADER

- LEADER-terv helye, felépítése a HVS-ben (LEADER fejezet kidolgozásának, felülvizsgálatának legfontosabb jellemzői, okai, beleértve az IH által kötelező felülvizsgálatok jellemzését)

A HACS által elkészített HVS felülvizsgálata, a gazdasági, társadalmi helyzet változása, valamint a LEADER Program végrehajtására vonatkozó egyéb feltételek változása, és a forrásallokációban is tükröződő célrendszer prioritásainak lehetséges módosulása miatt indokoltá vált. A Sághegy Leader Egyesület széleskörű pályázati lehetőséget, hosszú távú terveket fogalmazott meg. Ezzel kívánt lehetőséget adni minden tagnak, a tervezési terület minden településének, a már működő és majd létrejövő civil szféra vagy vállalkozó ügyfélnek a fejlesztéshez, az új elképzelések megvalósíthatóságához.

A helyi gazdaságot a helyi vállalkozások működtetik, szerepük számos csatornán keresztül érvényesül. A közvetlen pénzügyi hatás a helyi adóbevételeken keresztül érzékelhető. A lakosság körében a vállalkozások foglalkoztatási szerepe a legjelentősebb, a helyi gazdaság egyaránt jelent önfoglalkoztató (egyéni vállalkozók, őstermelők) és munkavállalói munkahelyeket. E foglalkoztatás révén jut a helyi lakosság egy része jövedelemhez, amellyel a vállalkozások közvetett módon a fogyasztói keresletet generálják. Ha a fogyasztás nagyobb hányadát sikerül a településen tartani (az emberek a helyi vállalkozásoknál vásárolnak vagy tőlük rendelnek meg szolgáltatásokat), a helyi gazdaság önmagát finanszírozza. Még közvetlenebb hatás, hogy az emberek helyben munkához, így jövedelemhez jutnak, az önkormányzat szociális kiadásai jelentősen csökkennek.

- LEADER projektek előzetes tervezése a HACS illetékességi területén – milyen jellegű projekteket preferált a HACS, Hogyan képzelte a LEADER tengely megvalósítását a HACS?

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképek meghatározásakor sajnálatos megállapításként kellett értékelnünk, hogy az eredeti HVS elfogadott helyzet értékeléséhez képest a kistérségek mutatói stagnáltak. Az elfogadott célokhoz kiírt és megnyert pályázatok nem befolyásolták még észrevehetően a kistérségek versenyképességét. Előtérbe kell helyeznünk a vállalkozási célú fejlesztéseket, erősíteni kell a foglalkoztatás (tartós)

bővítésének preferálását, de ugyanilyen gondossággal kell kezelnünk megfogalmazásainkban a munkahely megtartást is. Változatlanul támogatandó a turizmusfejlesztés. Kiemelt feladatunk a már működő vállalkozások szolgáltatási körének bővítéséhez forrás biztosítása. Színvonalasabb vendéglátáshoz, a fürdők aktív pihenést nyújtó feltétel rendszerének kiépítéséhez történő segítségnyújtás. Olyan adottságokat kell fejleszteni és támogatni, ami a térség sajátosságaira épít. Fejleszteni kell a falusi vendéglátáshoz köthető szolgáltatások körét. Meg kell ismertetni a hagyományos vidéki életformát. Erősíteni kell a civil szféra összefogását a közbiztonság, rekreációs, szabadidős tevékenység vonalán. Kevés a helyi termék előállításával foglalkozó egyén, ezzel a területtel hatványozottabban kell foglalkozni. Legnagyobb igény a középületek korszerűsítésére, felújítására, az épített örökség megóvására volt. Új megfogalmazást nevesítettünk a kulturális és természeti örökség megóvására. Tánccsoportokat, egyesületeket kívántunk támogatni fellépő ruha és eszközbeszerzéssel, illetve kiadvány szerkesztési lehetőséggel. Megfogalmazódott a településekről elszármazottak gazdasági, és kulturális életben sikereket elért emberek bemutatását célzó kiadványok összeállítása. A hagyományörzés a települési szokások, rendezvények megtartásával fenntarthatók. Értékmegőrző programok támogatásával mutattuk be a vonzó vidéki létet. Gondossággal előkészített szüreti felvonulásokon, sport napokon, tűzoltó versenyeken, falunapokon ismerhették meg fiataljaink az idősebb generáció önzetlenségét, szervezőképességét és hagyománytisztelőt.

- LEADER pályázati körök jellemzése, értékelése – LEADER I. 122/2009. (IX. 22.) FVM rendelet, LEADER II. 76/2011. (VII. 29.) VM rendelet, LEADER III. (35/2013. (V. 22.) VM rendelet alapján meghirdetett körök) (Adminisztratív, szervezési, kapacitási szempontból jellemzés, értékelés, IH-MVH-HACS kapcsolat jellemzése a pályázat benyújtási folyamat szervezése szempontjából;

A Sághegy Leader Egyesület eredeti HVS tartalma szerint nevesített célterületeknek megfelelően került kiírásra az 1. LEADER kör. 2011-ben és 2013-ban sor került a HVS felülvizsgálatára. Értékeltek az előző időszak eredményeit, helyzetét, és megfogalmaztunk 9 illetve 6 újabb intézkedést/célterületet. A HPME Katalógusba került a közgyűlés által elfogadott valamennyi célterület/intézkedés. A Leader pályázati körök meghirdetésekor megjelent az IH Pályázati felhívása. Ezt követte a VM rendelet és MVH Közlemény. Több pályázó kifogásolta, hogy kevés idő állt rendelkezésre a csatolandó dokumentumok beszerzésére, a teljes pályázati anyag összeállítására. A 4 tagú munkaszervezet 2. körtől kezdte a pályázati ügyintézkést. Az előzetes helyszíni szemlék, esemény szemlék bonyolítása, dokumentálása komoly szervezést igényelt. Sokszor járt hétvégi munkavégzéssel a rendezvényeken való kötelező ellenőrzési feladat. A papíralapú támogatási kérelmek benyújtását követően az IIER felületre való rögzítés is nagy leterheltséget jelentett a munkaszervezet számára. Az IH-MVH-HACS közti folytonos párbeszéd és egyeztetés eredménye lett az elfogadott célterület tervező. Saját elképzeléseink beépítése csak az MVH és IH jóváhagyása mellett történhetett. Korrekt, jó kapcsolat alakult ki az IH-MVH-HACS között a közös vidékfejlesztési cél elérése érdekében.

- LEADER felülvizsgálatok jellemzése: HACS-ok részvétele a pályázati rendszer átdolgozásában, elért eredmények jellemzése, adott HACS részvétele az átdolgozási folyamatban; HACS javaslatok megvalósulása, átdolgozások vívmányai;

2011-ben és 2013-ban sor került a HVS felülvizsgálatra. Értékeltek az előző időszak eredményeit, felmértük a térség társadalmi, gazdasági helyzetét, és megfogalmaztunk 9 illetve 6 intézkedést/célterületet. A gazdaságfejlesztési cél mindjobban előtérbe került. Az IH országos felkérésének eleget téve egyesületünk is véleményezte a nyers VM rendelet tervezeteket. Kiegészítésekkel próbáltuk képviselni egyesületünk és ügyfeleink akaratát. Régiós szinten összefoglalva több esetben megfogalmaztuk véleményünket, ami nem minden esetben került beépítésre a megjelenő VM rendeletbe.

- a LEADER pályázati rendszer felépítésének értékelése, a pályázati rendszer változásainak értékelése;

AZ 1. LEADER pályázati felhívás után az eredeti HVS megfogalmazásai voltak mérvadók. A 2011-es HVS felülvizsgálat során már a térségi szereplők igénye alapján benyújtott projektötleteket beépítettük a célterület tervezőbe. A 2. LEADER körben megalakultak a Helyi Bíráló Bizottságok a civil és üzleti szféra képviseletében. A HBB vezetője a munkaszervezet vezető lett. A benyújtott Projekt Adatlap tartalma szerint ők döntöttek 1. körben a projekt támogathatóságáról. A 3. LEADER körben ismét működött a megválasztott HBB. Az előző kör tapasztalata alapján a munkaszervezet már csak a hiánytalanul kitöltött Projekt Adatlapokat vette át. Ezáltal a HBB bírálata gyorsabb lett. Sok papírmunkával, nagy munkaszervezeti leterheltséggel járt a Projekt Adatlapok áttekintése, a kötelező nyomtatványok kitöltése, a záradékolás. Véleményünk szerint egy egyszerűbb eljárási rendre lenne szükség. A döntéshozó elnökségnek nagyobb döntési jogkörre lenne szüksége, hogy felvállalhassák a projektek valódi megszűrését. Ez ideig a tartalmi és alaki szempontból megfelelő adatlapon szereplő projekt elképzeléseket támogatni kellett, csak a feldolgozás folyamán lehetett elutasítani.

- HACS szerepe a projektek kiválasztásában, a célterületek kidolgozásában (Pl. A HACS hogyan „használta” bírálati jogosultságait (pl. pontozásban a mozgásterét) az értékelésben, a projekt kiválasztásban, mennyire volt célratoró a célterületek kidolgozása: általános, sok projektet befogadó célterületek voltak jellemzőek, vagy specifikus, egyedi projektek befogadására alkalmas célterületek születtek);

A HACS a projektötletek alapján a térségi igények szerint nevesítette a fejlesztési elképzeléseket, fogalmazta meg a célterületeket. Szükség szerint bővítette, vagy csökkentette azok számát. Pontozásban szerettük volna a tagok plusz pontokhoz való juttatását, de ezt az IH, MVH nem engedte. Szerettük volna a térségek közötti hagyományteremtő rendezvények jogosult településkörét szűkíteni, de ehhez se kaptunk felhatalmazást. Pontozásnál plusz ponttal honoráltuk, ha a projektgazda részt vett a HVS alkotásban, egyeztető fórumon vagy a célterületet elfogadó közgyűlésen. Szintén plusz pontot kapott, azaz ügyfél, aki a projekt megvalósítás során bevállalta, hogy helyi vállalkozót, vagy szolgáltatót bíz meg a megvalósításnál. A HACS célterületeiben általános megfogalmazásokat tett, nem nevesítettünk egyedi projektbefogadási lehetőséget egyetlen ügyfél számára sem.

- Hogyan zajlott a LEADER projektek kiválasztása: milyen mélységben indokolta az elutasítást és a támogatást a HACS? Az elutasítást követően visszatértek-e az elutasított ügyfelek?

A Sághegy Leader Egyesület célterület megfogalmazásai minden esetben a helyi igényekre épültek. A Projekt Adatlapok benyújtásakor munkaszervezeti szinten mindig ellenőriztük a tartalmat az alaki kitöltésen kívül. Már a munkaszervezeti kifogást követően visszakapta az ügyfél az Adatlapot, így jól, kijavítva ismét be tudta adni a HBB ülés előtt. A HBB néhány alkalommal döntött hiánypótlási felszólítás mellett köszönhetően a HACS előszűrésnek. Ügyfeleink éltek a hiánypótlási lehetőséggel.

- intézkedésekre alapuló forrásallokáció és változásai (Hátrányok-előnyök jellemzése, IH-i utasítások végrehajthatóságának jellemzése hatása a HVS HACS tervezés alapú megvalósítására, gazdaságfejlesztési 45% betarthatóságának előnyei-hátrányai, nehézségei; Akadályozta vagy segítette a HACS munkáját az egyes célterületekre allokálható források korlátozott módosítási lehetősége? Élt-e a HACS a célterületek közötti forrásátcsoportosítás lehetőségével? Mikor, hányszor, miért?

A LEADER jogcím TK1 körben 42.442.707 Ft kötelezettségvállalás történt, 50% a gazdaság fejlesztési célú projektek támogatási aránya. TK2 körben konkrét vállalkozásfejlesztési célterület megfogalmazások történtek, 42% a gazdaságfejlesztési célú kötelezettségvállalás. Tk3 körben a csökkent számú intézkedés megfogalmazások ellenére a helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelésére 198.739.503 Ft 38%, a falusi szálláshelyek kialakítása és fejlesztése, a térségre jellemző, szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése intézkedés esetében 117.252.452 Ft 22% a kötelezettségvállalás. A teljes 523.476.190 Ft lekötött forrás 60%-a a gazdaság élet fejlesztési lehetőségét biztosítja. Összességében megállapítható, hogy a ciklus alatt tudtuk tartani a gazdaságfejlesztési célok támogatását, a fejlesztések megvalósulásával. A forrás átcsoportosítás lehetőségével szükség szerint éltünk. Két esetben jelentős pluszfejlesztési forrást kaptunk. A 37/2011.(V.12.) VM rendelet; 98/2011.(VII.28.) IH Közlemény szerint 139.706.563 Ft LEADER kiegészítő összeget állapított meg egyesületünknek az IH. Újabb IH döntést követően 2012.11.28-án kiegészítő LEADER keretből 161.825.286 Ft pluszfejlesztési forráshoz jutott egyesületünk.

- a fejlesztések földrajzi megoszlása (HVS-nek megfelelő, vagy nem irányítható? HACS befolyása az intézkedések megvalósulására;)

Minden település számára, minden célterületre nyitott volt a pályázási lehetőség. Minden térségben tartottunk egyeztető fórumokat, azonos számú információt kapott minden érdeklődő ügyfél térségünkben. A fejlesztési földrajzi megoszlást nem tudtuk és nem is akartuk befolyásolni.

- kedvezményezettek típusai (Az adott HACS illetékességi területén az egyes lehetséges kedvezményezett körből kik voltak a leginkább nyertesei a célterületeknek, tudta-e befolyásolni valamilyen módon a HACS az egyes kedvezményezettek szereplését a források elnyerésében? Kik voltak aktívak, mely célcsoportok esetében működtek a HACS ösztönzései?)

Az életminőség javítását célzó intézkedések legfőbb nyertesei a civil szféra képviselői voltak. Sportegyesületek, tűzoltó egyesületek, polgárőr szervezetek 100%-os támogatási intenzitás mellett valósíthatták meg elképzeléseiket. Az önkormányzatok, a közszéféra képviselői az ÁFA fizetési kötelezettség miatt kevesebb támogatási kérelmet nyújtottak be. Jellemzően a rendezvényszervezés és térségi kapcsolatok célterületeinél szerepeltek projektgazdaként. A természeti és kulturális örökségünk védelme célterület még az a megfogalmazás ahol a - tájházak kialakításánál - az önkormányzat szerepelt legtöbbször pályázó ügyfélként. Ebben a jogcímében civil szférán belül feltűntek táncsoportok, alapítványok, egyesületek, melyek technikai felszereltségüket, fellépő ruháikat kívánták fejleszteni, emlékeiket, kulturális értékeiket szerették volna könyv formájában megjelentetni. A vállalkozásfejlesztést célzó intézkedéseknél egyéni vállalkozók és társas vállalkozások jelentek meg az üzleti szféra képviselőiben ügyfélként. Természetes személyek, őstermelők is nevesített ügyfelek voltak a helyi szolgáltatók és termelők versenyképességének javítása és műszaki, - technológiai fejlesztése célterületeknél. Öröndetes a civil szféra pályázati aktivitása, szerepük jelentős a vidéki életminőség javításában.

- megvalósult projektek fenntartási időszakára vonatkozó adatok (pl. kedvezményezettek által a fenntartási időszakra tett kötelező és többletpontokat jelentő vállalkozások jellemzése, mennyire van kapacitása, lehetősége a HACS-nak a nyertes ügyfelek projektjeinek utókövetésére, mennyire van kapcsolata az ügyfeleknek a HACS-al a projekt elnyerése után a megvalósítás során, továbbá a fenntartási időszakban – általános, szintetizáló áttekintés szükséges);

Az elnökségi döntést követően, IH jóváhagyás után kapott támogató határozattal rendelkező projektgazdák nagy része megvalósította az elképzelt fejlesztést. Nem ismerjük az ügyfelek pontokért vállalt vagy kötelező vállalkozásait. Beszámolónkban csak a kötelezettségvállalási összegeket nevesítjük, azt ismerjük pontosan. Az IIER jogosultságunk korlátai miatt nem látjuk az ügyfelek elszámolásainak mértékét. Semmilyen adatunk nincs azon ügyfeleink projekt megvalósításáról, akik nem kérték segítségünket a kifizetési kérelmek összeállításakor. A megvalósult projekt átadásakor, vagy projektlátogatáskor ismerjük meg legtöbbször élethűen a fejlesztés eredményét. A kötelezően ellátandó feladatok, munkaterv teljesítése, kifizetési kérelem összeállítása, aktuális tájékoztatási feladatok teljesítése miatt a minimális létszámú munkaszervezet sajnálatos módon nem tudja a fenntartási idő alatt végigkövetni a megvalósult fejlesztéseket.

- A pályázat benyújtási folyamat és a pályázatok minősége (A pályázatkezelés folyamata és feldolgozási üteme, nehézségei, pályázati előkészítésben való részvétel és ennek lecsapódása a támogatási kérelmek minőségében, Volt-e különbség az egyes pályázat benyújtási körök között az igénylési folyamat nehézségét illetően, volt-e fejlődés az ügyfélbarát szabályozási rendszer kialakításának folyamatában? Az egyes TK benyújtási körök előrehaladása jelentett-e adminisztratív, szabályozási szempontból kedvezőbb környezetet az ügyfelek és a HACS-ok számára? Hiánypótlás hiánya/megléte jelentősége; stb.)

2007-2013.			
III. tengely	benyújtott kérelmek száma db	támogatott kérelmek száma db	támogatott/benyújtott kérelmek száma %
1.kör	69	27	39%
2.kör	64	44	69%
3.kör	73	57	78%
4.kör	6	5	83%
2007-2013. összesen	212	133	63%
IV. tengely	benyújtott kérelmek száma db	támogatott kérelmek száma	támogatott/benyújtott kérelmek száma %
1. kör	47	36	77%
2. kör	152	100	66%
3. kör	56	56	100%
2007-2013. összesen	255	192	75%
2007-2013. összesen	467 db	325 db	70%

Fenti táblázatunk benyújtási körönként mutatják a támogatott és benyújtott kérelmek arányát. EMVA III. tengely esetében folyamatosan növekedett ez a szám. 39; 69; 78; 83% mind azt tükrözi, hogy a kezdeti nehézségek után, a mind több tapasztalat által, egyre jobb minőségű támogatási kérelmek születtek. A projektgazda és HACS munkaszervezet is hasznosította a megszerzett tudást. Egyre többen keresték fel irodánkat, ahol a tanácsadás által több buktató már kiiktatásra került, ezáltal javulhatott a benyújtandó pályázatok színvonala. A IV. tengelyes pályázati körök kérelmeinek minősége felülmúlja a III. tengelyest. Már az első meghirdetésre a benyújtott kérelmek 77%-a támogató határozatot kapott. A 2. pályázati felhívásra 323%-al több támogatási kérelem került benyújtásra, melyből 66% lehetőséget kapott a megvalósításra. A 3. kör pályázati lehetőségénél jelentős visszaesés történt a benyújtott kérelem számban, de a kérelmek alakilag, tartalmilag hibátlannak minősültek. A visszaesést a kis értékű projektek megszűnése váltotta ki. A 2. LEADER körben nevesített kis értékű rendezvényszervezés és vállalkozásfejlesztési célterületek nem hozták a várt eredményt, így nem kerültek nevesítésre a 3. körben. Nem volt gyorsabb az ügyintézés, ugyanaz az eljárásrend volt bírálatukra, mint a többi célterület esetében.

A kérelemkezelést a ciklus kezdetén az MVH végezte. Több rendelet tiltotta a hiánypótlással történő pályázati anyag kiegészítését, vagy pontosítást. A delegált feladatok átadása után a munkaszervezeti ügyintézés következett. Miután látszott, hogy a ciklus idő fogytával még jelentős fejlesztési forrás áll rendelkezésre központi szabályozás következtében enyhülés állt

be a kérdéses ügyek bírálatánál. Lehetőség nyílt az adategyeztetés elvégzésére. Ez számos esetben a pályázat rendszerben tartását tette lehetővé.

- projektek megvalósítása (eredmények összefoglalása, kvalitatív és kvantitatív leírás a vonatkozó monitoring adatok és indikátorok alapján, esetleges meghiúsulások okai);

A Beszámoló több pontjában már elemzésre kerültek a pályázati körök, a támogatott projektek, a kedvezményezett kör. A rendszer utófinanszírozott volta, előleg hiánya, banki nehézségek miatt hiúsult meg több esetben a jó fejlesztési elképzelés megvalósulása. A fenntartási időszak alatt nincs rálátásunk a projektekre. A monitoring adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése ügyfélkapun keresztül elektronikus felületen történik, melynek tartalmáról a munkaszervezet nem értesül.

- elért eredmények, output-indikátorok bemutatása;

A Sághegy Leader Egyesület 2007-2013-as ciklusban elért eredményeinek az ismertetése a Beszámoló több pontjában számszerűen más-más szempontból megközelítve táblázatosan és szöveges értékeléssel már megtörtént/megtörténik.

- helyszíni ellenőrzések tapasztalatai (előzetes helyszíni szemle, rendezvények; együttműködés jellemzése a kedvezményezettekkel és az MVH-val);

A Sághegy Leader Egyesület kezdeti idején nem végzett delegált feladatot, mert nem is volt ilyen jellegű megkeresés. A III. tengelyes fejlesztések előzetes helyszíni szemléjén MVH ellenőr mellett vett részt. Delegált feladatok végzésekor 2 HACS munkatárs végezte egyidejűleg a szemlézést Megbízólevelek bemutatását követően. Ekkor már az MVH teljes körűen átruházta ezt a jogot a munkaszervezeteknek. A nagymértékű feladat növekedés, pályázat feldolgozás miatt az utolsó kiírási körben már 1 ember elvégezhetette az előzetes helyszíni szemlét. Leader rendezvényszervezési célterületnél szintén kötelező volt az eseményszemle megtartása. Kezdetben ezt is 2 munkaszervezeti dolgozó végezte Megbízólevél alapján. Utolsó körben az eseményszemlén is elegendő volt 1 munkaszervezeti dolgozó részvétele. Az előzetes és eseményszemlék megtartása előtt a kedvezményezettekkel minden esetben sikerült megállapodni a szemlék megtartási idejében, a képviselők megjelenésében, a kért leltárak, térképek, bizonylatok bemutatásában. A szemlék lefolytatásának nem volt akadálya. Minden esetben jó kapcsolat alakult ki a kedvezményezett és szemlét lefolytató között. Ugyanez mondható el a HACS munkatárs és MVH munkatárs között is. Térségünkben minden előzetes és helyszíni szemle azt bizonyította, hogy ügyfeleink a pályázatnak és a valóságnak megfelelő fejlesztést szeretnék megvalósítani, illetve a programterv szerinti műsorhoz tartják magukat.

- egyéb általános megállapítások (a fenti szempontokon túlmenő megjegyzések, javaslatok, tapasztalatok;)

A ket. alapú pályázati rendszer egy nehézkes, zárt rendszert alkot, mely alól a vidékfejlesztési pályázatok kivonása szükséges. Egy rugalmasabb, HACS-nak nagyobb bírálati mozgásteret adó keret rendszer összeállítására van szükség.

- Hogyan valósult meg a HVS-ben tervezettekhez képest az EMVA IV. tengely végrehajtása?

Az EMVA IV. tengely HVS-ben megfogalmazott céljai a tervezési időszak alatt nagymértékben teljesültek. Az életminőség javítását szolgáló fejlesztések sok pozitív hozadékkal zárultak. Számtalan szükséges, de más forrás hiányában 2008-ig meg nem valósulhatott igény realizálódott valósággá a LEADER forrás által. A helyi igények alapján kiírt célterületek minden szférát megmozgattak. Térségünk minden szereplője megtalálta a számára fejlődést hozó területet. A vállalkozásfejlesztés terén még sok a teendő. A helyi termék előállítók számának növelése elengedhetetlen. A ciklus elején ismert fejlesztési forrást sikerült megduplázni kapott plusz források és igényelt, pozitív bírálat után kapott fejlesztési forrás alapján.

2. Fejlesztések bemutatása (a HACS területén megvalósuló, a HVS céljait érintő projektek (EMVA III. és IV. tengely fejlesztéseinek összegzése)

2.1 A fejlesztések és azok hatásai:

2.1.1 EMVA III. tengely –összefoglaló a III. tengely megvalósulásáról (a kitöltött excel alapján) a számadatok szöveges értékelése (kedvezményezett megoszlása a térségben, települési fejlesztések száma, volt-e olyan település, amely nem részesült forrásban? Miért? Volt-e olyan település, amely „elvitte” a források nagy részét? Miért? Tervez-e a HACS ezekkel a trendekkel kapcsolatban a következő időszakban változtatásokat a HVS-ben? A táblázatok szövegszerű elemzését várjuk!

Település neve	falufejlesztés	vidéki örökség megőrzése	turisztikai tevékenység ösztönzése	mikro vállalkozás fejlesztése	Kötelezettségvállalás 2007-2013. összesen	
Bejcgvertyanos	30 176 395 Ft	13 207 688 Ft			43 384 083 Ft	2%
Boba	7 787 846 Ft				7 787 846 Ft	0%
Borgáta	2 132 959 Ft		35 000 000 Ft		37 132 959 Ft	2%
Bögöt	10 792 024 Ft		41 619 596 Ft		52 411 620 Ft	2%
Bögöte				40 241 704 Ft	40 241 704 Ft	2%
Csánig	46 070 924 Ft	14 894 797 Ft			60 965 721 Ft	3%
Csénye				19 999 996 Ft	19 999 996 Ft	1%
Csöngé	17 579 760 Ft				17 579 760 Ft	1%
Duka	8 777 698 Ft				8 777 698 Ft	0%
Egyházashetye	33 327 940 Ft	19 999 677 Ft	56 777 116 Ft		110 104 733 Ft	5%
Gérce	9 263 356 Ft	44 481 905 Ft			53 745 261 Ft	2%
Hegyfalu	16 549 808 Ft	18 429 045 Ft	2 922 581 Ft	17 822 516 Ft	55 723 950 Ft	3%
Hosszúpereszteg	35 321 329 Ft	15 940 563 Ft			51 261 892 Ft	2%
Ikervár	44 897 231 Ft	64 349 869 Ft		16 511 496 Ft	125 758 596 Ft	6%
Jákfa		3 882 625 Ft			3 882 625 Ft	0%
Jánosháza	50 352 831 Ft	36 449 291 Ft		31 152 391 Ft	117 954 513 Ft	5%
Káld	39 863 187 Ft	19 483 909 Ft		26 243 195 Ft	85 590 291 Ft	4%

Karakó					0 Ft	0%
Keléd					0 Ft	0%
Kemeneskápolna			30 733 607 Ft		30 733 607 Ft	1%
Kemenesmagasi					0 Ft	0%
Kemenesmihályfa		28 747 897 Ft			28 747 897 Ft	1%
Kemenespálfa	5 953 358 Ft				5 953 358 Ft	0%
Kemenessömjén					0 Ft	0%
Kemenesszentmárton					0 Ft	0%
Kenéz	33 635 591 Ft	20 331 014 Ft		36 634 478 Ft	90 601 083 Ft	4%
Kenyeri		3 468 121 Ft			3 468 121 Ft	0%
Kissomlyó				1 332 202 Ft	1 332 202 Ft	0%
Köcsk					0 Ft	0%
Megyhíd	47 843 386 Ft			24 999 986 Ft	72 843 372 Ft	3%
Meggyeskovácsi	4 729 040 Ft	3 645 241 Ft		49 496 226 Ft	57 870 507 Ft	3%
Mersevát	4 241 819 Ft		949 718 Ft	42 714 929 Ft	47 906 466 Ft	2%
Mesteri	20 849 970 Ft				20 849 970 Ft	1%
Nagysimonyi	9 780 985 Ft	20 175 329 Ft			29 956 314 Ft	1%
Nemeskeresztúr	3 919 099 Ft				3 919 099 Ft	0%
Nemeskocs	11 242 977 Ft	38 739 808 Ft	15 163 365 Ft	10 361 007 Ft	75 507 157 Ft	3%
Nick	30 099 898 Ft	16 851 786 Ft			46 951 684 Ft	2%
Nyógér	43 051 363 Ft	14 309 786 Ft		10 482 000 Ft	67 843 149 Ft	3%
Ostffyasszonyfa	24 999 546 Ft	67 876 975 Ft			92 876 521 Ft	4%
Ölbő		28 177 565 Ft			28 177 565 Ft	1%
Pápoc	19 782 907 Ft	15 391 548 Ft			35 174 455 Ft	2%
Pecöl	37 696 548 Ft				37 696 548 Ft	2%
Porpác					0 Ft	0%
Pósfa	8 954 767 Ft			56 107 455 Ft	65 062 222 Ft	3%
Rábapaty	22 708 504 Ft	48 649 083 Ft		24 956 758 Ft	96 314 345 Ft	4%
Répcelak				10 352 801 Ft	10 352 801 Ft	0%
Sitke	45 197 907 Ft		14 756 340 Ft		59 954 247 Ft	3%
Sótony	61 843 588 Ft			1 984 488 Ft	63 828 076 Ft	3%
Szeleste		19 573 729 Ft		8 448 600 Ft	28 022 329 Ft	1%
Szergény				11 821 915 Ft	11 821 915 Ft	1%
Tokorcs	5 669 107 Ft				5 669 107 Ft	0%
Uraiújfalu	22 806 341 Ft	16 940 183 Ft			39 746 524 Ft	2%
Vámoscsalád	7 533 800 Ft				7 533 800 Ft	0%
Vásárosmiske	6 185 324 Ft			16 734 900 Ft	22 920 224 Ft	1%
Vasegerszeg	11 515 836 Ft				11 515 836 Ft	1%
Vashosszúfalu	24 821 471 Ft	42 573 381 Ft			67 394 852 Ft	3%
Vönöck				16 121 286 Ft	16 121 286 Ft	1%

Zsédény	3 432 524 Ft				3 432 524 Ft	0%
	871 388 944 Ft	636 570 815 Ft	197 922 323 Ft	474 520 329 Ft	2 180 402 411 Ft	100%

A 2007-2013-as tervezési időszak alatt Karakó, Keléd, Kemenessömjén, Kemenesszentmárton, Kemenesmagasi, Köcsk, Porpác nem részesült EMVA III. tengely 4 jogcím rendelete szerint megítélt fejlesztési forrásból. Ez az 58 település 12%-a. Mind a 4 jogcímen fejlesztési forráshoz jutott 2 település, Hegyfalva és Nemeskocs (3%). 9 település 3 jogcímen kapott fejlesztési forrást (16%). 18 település 2 jogcímen pályázott sikeresen (31%). 22 település (38%) 1 jogcímen a falufejlesztés, vidéki örökség megőrzése, mikro vállalkozások fejlesztése, vagy turisztikai tevékenység ösztönzése jogcímen nyert III. tengelyes fejlesztési forrást. Az összes kötelezettségvállalás arányosan oszlott meg a Celldömölki és Sárvári kistérség települései között. Kiugróan magas forrást lekötő település nincs. Ikervár az összes kötelezettségvállalás 6%-a által fejleszthetett falufejlesztés, vidéki örökség megőrzése és mikro vállalkozások fejlesztése jogcímek projektjei által. Egyházashetye és Jánosháza 5-5%-nyi forrással fejleszthetett 3 jogcím projektjei által. Legtöbb forrás falufejlesztés jogcím esetében használható fel, a teljes kötelezettségvállalás 40%-a. Kedvezményezett legtöbbször a község, de civil szervezet, ezen belül az egyház is sikeres projektgazda. A teljes kötelezettségvállalás 29%-a vidéki örökség megőrzése jogcímre használható fel. Köz és civil szféra, egyházakat képviselő ügyfél leggyakrabban a kedvezményezett. A teljes kötelezettségvállalás 9%-a turisztikai tevékenység ösztönzését, 22%-a a mikro vállalkozások fejlesztését szolgálta. A gazdaságfejlesztési célterületek kedvezményezettjei az üzleti szféra képviselői, ritkán természetes személyek.

EMVA III. tengely	nem pályázó település	Nem/58 %	Benyújtott kérelem (db)	támogatott kérelem (db)	nyertes települések száma
TK1	13	22%	69	27	19
TK2	18	31%	64	44	31
TK3	17	29%	73	57	37

A falufejlesztés, vidéki örökség megőrzése, mikro vállalkozások fejlesztése és turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímek pályázati lehetősége minden település számára nyitott volt. Ennek ellenére 1. körben 13, 2. körben 18, 3. körben 17 település nem élt a lehetőséggel egyetlen jogcímre se érkezett támogatási kérelem területükről. A 22%, 31%, majd a 29% magas érték, nemcsak a legkisebb települések köz, civil és vállalkozói szféra képviselői maradtak érdektelenek. Tervezési területünk 33%-án 1. körben, 53%-án 2. körben, 64%-án 3. körben valósulhattak meg fejlesztések. Öröndetes, hogy fokozatosan emelkedett a nyertes települések száma, ahol a kötelezettségvállalás szerinti fejlesztés megvalósulhatott.

Támogatási kérelmek száma (III. tengely)								
	Falufejlesztés, megújítás		Vidéki örökség megőrzése		Turisztikai tevékenységek ösztönzése		Mikrovállalkozások fejlesztése	
	Benyújtott	Támogatott	Benyújtott	Támogatott	Benyújtott	Támogatott	Benyújtott	Támogatott
	kérelmek száma (db)							
I. kör	35	7	9	3	6	3	19	14
II. kör	36	25	11	11	4	1	13	7
III. kör	36	29	18	16	1	1	18	11
IV. kör	0	0	0	0	6	5	0	0

A falufejlesztés-, megújítás és vidéki örökség megőrzése jogcímek esetében kedvezően alakult a támogatott kérelmek száma, mely az adategyeztetési lehetőség igénybevételével is magyarázható. A turisztikai tevékenységek ösztönzése és mikro vállalkozások fejlesztése jogcímmel kapcsolatosan még sok tennivalónk van a következő tervezési ciklusban.

2.1.2 EMVA IV. tengely (Összefoglaló a IV. tengely megvalósulásáról (a kitöltött excel alapján) Pl.: a számadatok szöveges értékelése (kedvezményezett megoszlása a térségben, települési fejlesztések száma, volt-e olyan település, amely nem részesült forrásban? Miért? Volt-e olyan település, amely „elvitte” a források nagy részét? Miért? Tervez-e a HACS ezekkel a trendekkel kapcsolatban a következő időszakban változtatásokat a HFS-ben?) A táblázat szövegszerű elemzését várjuk!

Elnyert LEADER források településenként			
Település neve	Nyertes pályázatok száma (db)	Elnyert forrás összege	A településre jutó LEADER források aránya a teljes LEADER forráshoz képest
Bejcgertyános	2	1 474 363 Ft	0%
Boba	1	250 000 Ft	0%
Borgáta	0	0 Ft	0%
Bögöt	2	2 250 000 Ft	0%
Bögöte	2	44 101 341 Ft	6%
Csánig	1	1 023 750 Ft	0%
Csénye	1	888 219 Ft	0%
Csönge	2	7 351 124 Ft	1%
Duka	1	3 615 654 Ft	1%
Egyházashetye	1	1 111 800 Ft	0%
Gérce	0	0 Ft	0%
Hegyfalu	5	6 494 000 Ft	1%

Hosszúpereszteg	13	20 772 896 Ft	3%
Ikervár	7	26 415 817 Ft	4%
Jákfa	1	2 002 413 Ft	0%
Jánosháza	7	25 884 615 Ft	4%
Káld	5	14 581 030 Ft	2%
Karakó	0	0 Ft	0%
Keléd	0	0 Ft	0%
Kemeneskápolna	2	2 630 594 Ft	0%
Kemenesmagasi	0	0 Ft	0%
Kemenesmihályfa	2	1 407 799 Ft	0%
Kemenespálfa	0	0 Ft	0%
Kemenessömjén	1	17 576 666 Ft	2%
Kemenesszentmárton	3	7 500 000 Ft	1%
Kenéz	1	250 000 Ft	0%
Kenyeri	3	3 926 369 Ft	1%
Kissomlyó	1	559 625 Ft	0%
Köcsk	0	0 Ft	0%
Megyehíd	3	4 802 927 Ft	1%
Meggyeskovácsi	1	49 687 320 Ft	7%
Mersevát	8	50 854 679 Ft	7%
Mesteri	5	83 310 889 Ft	12%
Nagysimonyi	2	3 146 617 Ft	0%
Nemeskeresztúr	0	0 Ft	0%
Nemeskocs	4	16 147 995 Ft	2%
Nick	4	16 555 577 Ft	2%
Nyógér	2	1 764 363 Ft	0%
Ostffyasszonyfa	0	0 Ft	0%
Ölbő	4	4 748 000 Ft	1%
Pápoc	4	5 738 004 Ft	1%
Pecöl	5	8 737 225 Ft	1%
Porpác	2	19 283 478 Ft	3%
Pósfa	6	23 959 600 Ft	3%
Rábapaty	10	30 434 689 Ft	4%
Répcelak	10	37 508 593 Ft	5%
Sitke	7	40 892 824 Ft	6%
Sótony	5	12 783 953 Ft	2%
Szeleste	5	5 118 549 Ft	1%
Szergény	5	10 335 097 Ft	1%
Tokorcs	0	0 Ft	0%
Uraiújfalu	10	26 916 788 Ft	4%
Vámoscsalád	7	12 654 350 Ft	2%
Vásárosmiske	2	6 315 720 Ft	1%
Vasegerszeg	4	4 795 934 Ft	1%
Vashosszúfalu	6	20 808 436 Ft	3%
Vönöck	6	26 516 638 Ft	4%

Zsédeny	1	250 000 Ft	0%
összesen: 58 település	192	716 136 320 Ft	100%

Az életminőség javítását célzó intézkedések legfőbb nyertesei a civil szféra képviselői voltak, sportegyesületek, tűzoltó egyesületek, polgárőr szervezetek, alapítványok, népi táncsoportok. Az önkormányzatok, a közszéferá képviselői jellemzően a rendezvényszervezés és térségi kapcsolatok célterületeinél szerepeltek projektgazdaként. A természeti és kulturális örökségünk védelme célterület még az a megfogalmazás ahol (tájházak kialakításánál) az önkormányzat szerepelt legtöbbször pályázó ügyfélként. A vállalkozásfejlesztést célzó intézkedéseknél egyéni vállalkozók és társas vállalkozások jelentek meg az üzleti szféra képviselőiben ügyfélként. Természetes személyek, őstermelők is nevesített ügyfelek voltak a helyi szolgáltatók és termelők versenyképességének javítása és műszaki, - technológiai fejlesztése célterületeknél. Ők helyi termék előállítás, vagy falusi szálláshely kialakítási területen kívántak fejlesztést megvalósítani. Az egyházakat képviselő ügyfelek a családi napok megtartásában alkottak maradandót. Öröndetes a civil szféra pályázati aktivitása, szerepük jelentős a vidéki életminőség javításában. Az 58 település 83%-a, 48, lehetőséget kapott LEADER fejlesztés megvalósítására. 10 községnek nem volt nyertes pályázata, többségük nem is pályázott. Mesteriben legmagasabb a településre jutó LEADER forrás aránya a teljes LEADER forráshoz képest 12%. A Mesteri fürdőhöz kapcsolódó vállalkozás fejlesztés és 1 falusi szálláshely kialakításának támogatása miatt kiemelkedő ez az összeg. Térségünkben mindkét szolgáltatásra nagy szükség van a turisztikai vonzerő fokozása érdekében. Legtöbb nyertes pályázata -13 db- Hosszúperesztegnek van, melyet 10-10 db-al Rábapaty, Répcelak és Uraiújfalu követ. Következő HFS tervezésünk során a kiírási elképzeléseinkben nem tervezünk lényegi változtatást, de projektgyűjtéssel már megkezdttük a vidéki szereplők igényfelmérését a 2014-2020-as ciklusra.

2.2 Térségi jó gyakorlatok, mintaprojektek bemutatása;

Nick 484 lakosságszámú település Répcelak város mellett. Egy szennyvízberuházásból induló probléma miatt olyan csapda helyzetbe került, hogy az önkormányzat vagyona zárolva lett. Önálló lépést nem tehetett innentől kezdve az önkormányzat. A problémát a település civil szervezeti felmérték és a megoldást meg is találták. A Nicki Fergeteg Néptánc Együttes, A Nicki Szent Anna Templomért Alapítvány, Önkéntes Tűzoltó Egyesület és az Aigner Géza plébános által vezetett katolikus egyház átvette a pályázati lehetőséget az EMVA III. és IV. tengelyes kiírások esetében is. A Nick székhelyű projektgazdák a 2007-2013-as ciklusban 4 nyertes pályázatra 16.555.577 Ft felhasználásával valósíthattak meg EMVA forrású fejlesztést. Fellépő ruhát, technikai eszközöket vásárolhatott a Nicki Fergeteg Néptáncsoport. Könyv kiadásával őrizték meg a múlt hagyományait, emlékeit A Nicki Szent Anna Templomért Alapítvány aktivistái. Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület eszközparkját fejlesztette IV. tengelyes forrásból. Egyházi szervezésben elkészült a Kemencés konyha, fűszerkert, lerakásra került a Teremtésvédelmi táborozóhely alapja. A III. tengelyes pályázati lehetőségeknél Nick székhelyű ügyfél 5 beadott támogatási kérelemből 2 esetben nyert. A Nicki Szent Anna Templomért Alapítvány először 16.851.786 Ft felhasználásával a védett

római katolikus templom külső megújítását és környezetének rendbetételét végezte el. Ezt követően a volt iskolaépületből, 30.099.898 Ft kötelezettségvállalásból Örökségvédelmi Házat varázsolt. A település összefogása, az adósságcspadából történő kitörése példaértékű.

2.3 Előforduló problémák bemutatása, mivel tudott az IH a megoldáshoz hozzájárulni, milyen jellegűek voltak a projektekkel kapcsolatban előforduló problémák (szervezési, műszaki, hatósági, adminisztrációs... stb.) Hogyan oldotta meg a HACS a felmerülő problémákat?

Az IH segítségét legtöbb esetben a HVS felülvizsgálatokkor kértük. Egyeztetjük a fejlesztési irányokat, a célterület megfogalmazásokat, a LEADER lehatárolásokat, a jogosult ügyfélköröket. A többszöri egyeztetésnek köszönhetően a benyújtott HVS minden esetben első alkalommal elfogadásra került. Nagy segítséget kaptunk még a projektek megvalósíthatóságához. Több esetben kevésnek bizonyult a rendelkezésünkre álló forrás keret. Miután már látszott a meg nem valósuló projektek visszacsorgó forrása, több esetben is kaptunk pluszforrást a valóban jó minőségű pályázatok megvalósításához.

2.4 A HACS saját projektjeinek bemutatása, amelyekben kedvezményezettként részt vett (külön bontásban az EMVA, illetve más alapok/OP-k projektjei, finanszírozás, a projektek jellege, tartalma; Hogyan járultak hozzá a HVS megvalósulásához? Hogyan járultak hozzá a térség szükségleteihez? – EXCEL)

A Sághegy Leader Egyesületnek a 2007-2013-as ciklusban nem volt saját projektje.

2.5 Térségi együttműködések bemutatása (11/2013. (III. 5.) VM rendelet alapján)

Sághegy Leader Egyesület és a Borbarát Hölgyek Lukácsházi Egyesülete LEADER térségek közötti együttműködése a projektben 3 részre bontható. 1. Új feldolgozó, bemutató üzem építése Lukácsházán. 2. Eszközbeszerzés, gépek, berendezések által a feldolgozó üzembe.

3. Képzés Ikervár és Lukácsháza településeken. A Sághegy Leader Egyesület által elnyert forrás összege: 1 905 000 Ft. Az Ikerváron tartott rendezvényre a felkért előadók megérkeztek. Általuk ismerhettük meg a Krisna völgy önfenntartó életét, az őshonos gyümölcsfajták megmentéséért tett küzdelmes lépéseket, azok fontosságát. Helyi termelők árusítása, kóstoltatása által a helyi termelők bemutatkoztak. Megismertük az általuk előállított élelmiszerek íz világát, valamint a kézművesek által előállított remekművek bő választékát. Lukácsházán megtekintettük a feldolgozó és bemutató termet, a gyümölcsfeldolgozó gépeit, eszközeit. Inzsöl Renáta cégvezető által betekintést nyertünk a Pannon Helyi Termék Kft. munkájába.

HVS-el való összefüggés:

Együttműködések kialakítása, hálózatosodás, helyi szereplők képzése, helyben termelt élelmiszerek feldolgozásának segítése, egészséges élelmiszerek előállítása által a lakosság egészség megőrzésének segítése.

2.6 Nemzetközi együttműködések bemutatása (99/2012. (IX. 25.) VM rendelet alapján)

A "Helyi termékeink - helyi értékeink" című nemzetközi projekt megvalósult.

A Sághegy Leader Egyesület és 2 szlovák, az Öreg Fekete Víz és Dudvah HACS közös projektje során felépült Jánosházán a Tudás Transzfer Központ. Konferencia keretében megismerkedhettünk a Karitásztörzskamra programjával, az Élhető Balaton HACS által bevezetett védjegy rendszerrel. A szlovák LEADER program jelenét és eredményeit, és a területükön bevezetett védjegy rendszert Kovács Lajos Alsószeleli polgármestere, volt HACS munkaszervezet vezető mutatta be. A Ság - Hegy TDM képviselője turisztikai lehetőségek tárházát ismertette, hasznos szabadidő és kapcsolódási lehetőségeket mutatott be. A Szlovákiából érkezett vendégeink megtekintették Nick település EMVA III. és IV. tengelyes megvalósult projektjeit, az általunk nagyra becsült vendégszeretetet és összefogást.

Mesteriben részt vettünk az 50 millió Ft-os fejlesztési forrásból megújított Mesteri Termál projekt átadó rendezvényén. Ezt követően kulturális csoportok, zenekarok, táncsoportok fellépése mellett szórakozhattak a rendezvény résztvevői. Helyi termék előállítók, kézművesek portékáiból válogathattak az érdeklődők.

Jánosházán felépült a Tudás Transzfer Központ. Az átadási programot követően kulturális csoportok, zenekarok, táncsoportok fellépése mellett szórakozhattak a rendezvény résztvevői. Helyi termék előállítók, kézművesek portékáiból válogathattak az érdeklődők.

A 47 230 439 Ft elnyert forrásból 42 257 491 Ft felhasználása történt meg. A projekt eredménye: együttműködések kialakítása, hálózatosodás, LEADER HVS megvalósítás népszerűsítése a projektek bemutatása által, térségi turisztikai lehetőségek ismertetése, a turizmus fellendítése, nemzetközi tapasztalatcsere, jó gyakorlatok bemutatása.

3. HACS hálózatosodás, kapcsolatrendszer értékelése

3.1 Együttműködés az IH-val;

Az IH munkatársaival jó kapcsolatot sikerült kiépíteni, minden probléma megoldására megtaláltuk a segítő munkatársat. Saját működésünkön kívül a pályázati forrásallokációval kapcsolatos ügyekben folyamatos kapcsolattartás mellett segítettük egymás munkáját

3.2 Együttműködés az MVH-val;

Az MVH-hoz működésünk, a HVS tervezés, támogatási kérelem feldolgozás és saját térségek közötti együttműködés, valamint a nemzetközi projekten keresztül is kapcsolódtunk. Minden egyes területen sikerült jó együttműködést kialakítanunk az MVH és HACS munkatársak között.

3.3 Együttműködés más HACS-okkal, érdekérvényesítés;

A Nyugat-Dunántúli Régió 13 HACS-a között jó kapcsolat alakult ki. Negyedévente régiós értekezleten cserélünk tapasztalatokat, megvitatjuk az aktuális kérdéseket. A közös NYDR levelezőrendszeren keresztül folyamatos a kapcsolattartás. Rendeletvéleményezések, a HACS-okat érintő problémák esetén közös megfogalmazásokat küldtünk akár az MVH akár az IH, mint jogalkotó felé. Az érdekérvényesítés egyik eszközének tartjuk a közös régiós szintű megfogalmazások címzetthez való eljuttatását. Sok esetben éltünk is ezzel a

lehetőséggel. A Vas Megyei 5 HACS a Vas Megyei Vidékfejlesztési Fórum rendezvényein külön is találkozik. Az összejövetel gyakoriságát a megbeszélendő témák időszerűsége adja.

3.4 Együttműködés a helyi önkormányzatokkal;

58 települési önkormányzat tartozik tervezési területünkhöz. A www.saghegyleader.hu saját web oldalunkon rendszeresen közöljük híreinket, a pályázati vagy elszámolási lehetőségeket. A honlapon való értesítésen kívül e-mailben küldött információkkal is segítjük egymás munkáját. Rendszeres a körlevelek küldése. Projektötleteiket várjuk minden HVS felülvizsgálatkor, célterület tervezéskor. Irodánk a Sárvári kistérség közepén van, így ügyintézésük során gyakran személyesen is felkeresik irodánkat a polgármesterek, vagy önkormányzati dolgozók. Fórumokon szintén találkozunk a településvezetőkkel. Elmondható, hogy az elmúlt 7 évben pozitív együttműködés alakult ki a HACS és önkormányzatok között.

3.5 Együttműködés a helyi gazdasági és civil szféra szervezeteivel, képviselőivel;

Az 58 településen székhellyel rendelkező gazdasági társaságok, egyéni vállalkozások és civil szervezetek, köztük az egyházak képviselőivel nagyon jó kapcsolat alakult ki az elmúlt 7 évben. Honlapon, körlevelekben való értesítés során követhetik munkánkat, értesülhetnek pályázati lehetőségekről, az elszámolási módokról. HVS felülvizsgálat, célterület tervezés során kérjük ötleteiket, melyeket lehetőség szerint beépítjük kiírási rendszerünkbe. Információs fórumainkon részt vesznek, számítunk véleményükre. Tanácsadással segítjük munkájukat. A civil szféra képviselői rendezvényeinkre gyakran meghívják minket is. Az IKSZT vezetőkkel is rendkívül jó a munkaszervezet kapcsolata.

3.6 A helyi hálózatépítés jellemzése, animációs tevékenység, a szervezéshez szükséges utazási idő, költség jellemzése, hatékonysága.

A Sághegy Leader Egyesület tervezési területén nemcsak a 143 egyesületi taggal épített ki hálózatot, hanem számtalan nem tagunkra vonatkoztatva is igyekszünk kialakítani bizonyos kapcsolatokat. Ezek a hálózatok lehetnek szférák közti, ágazati, vagy ágazatokon kívüli szerveződések. Már meglevő vagy újonnan kialakított hálózatok megtartása, kialakítása egyaránt cél. Általában településen belüli kapcsolatokról beszélünk. Sokkal több időre lenne szükség, hogy a hálózatépítés hatékonyabb legyen. A munkaszervezet 2 taggal a kötelező munkatervi feladat ellátás mellett nem tud elég időt fordítani erre a tevékenységre. Működési költségünk is behatárolt, pedig szükség lenne a települések felkeresésére, ott a különböző szférák képviselőivel egyeztetni céljainkat, a vidékfejlesztési irányokat. A 7 év tapasztalatainak elemzése is fontos lenne a jövő érdekében.

4. A LEADER elvek megvalósulása

4.1 Mi volt a célja a hét LEADER elv érvényesítésének a térségben? (alulról jövő kezdeményezések ösztönzése, területalapú megközelítés, helyi partnerség, több szektort érintő integrált fejlesztések, hálózatépítés, innováció, térségek közötti és nemzetközi együttműködések)

A LEADER elvek mentén hogyan építették fel a HACS-ot? Mik voltak a rendező elvek? A hét szempont közül melyek voltak a legfontosabbak? Milyen előzetes elvárások voltak a LEADER elvekkel kapcsolatban? Hogyan valósultak meg az elvek az előzetes elvárásokhoz képest? Mi az a hozzáadott érték, amelyet a LEADER-en keresztül elérni szándékoztak és a LEADER nélkül nem lehetett volna megvalósítani? Mit adott a térség társadalmának a LEADER elvek alkalmazása? Sikert-e az elveket a köztudatban elültetni? A LEADER elvek közül miket lehetett következetesen alkalmazni? Mi működik jól, mi nehezebben? Miért? Látnak-e olyan problémákat, amelyek megoldhatók (lennének) a LEADER elvek jobb alkalmazásával? Mi akadálya van az elvek szélesebb alkalmazásának? Ki lehet-e küszöbölni? Ha igen, mivel? A gyakorlatban működött-e az elvek alkalmazása a „kötelezőn” túl?

A Sághegy Leader Egyesület megalakulásakor a vidék felemelkedési lehetőségét látta meg a LEADER program forrásai által. Az 58 település, önkormányzatai a közszféra, üzleti szféra és civil szféra - ide értve az egyházak képviselőit is – által helyi problémák megfogalmazására, helyi kihívásokra keresett helyi válaszokat a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megfogalmazásai által. A települések által olyan igények kerültek nevesítésre, melyek biztosítása nem önkormányzati alapfeladat, de a vidékre jellemző fiatalok elvándorlását csökkentheti, ún. élhetőbb vidék kialakítását segítheti. Településekre lebontott helyzetelemzés, igény megfogalmazás jelent meg az első HVS-ben. Egyeztető fórumokon, minden szféra képviselőjében történtek az eszmecserék, helyzet, probléma, megoldás, eredmény megfogalmazások. A LEADER elvek ismertté váltak a térség szereplői körében. Számos együttműködés maradt fenn, és alakult ki. Szférák közötti együttműködésen túl elszármazottak, helyi lakosok, fiatalok, idősök közti kapcsolatok erősödtek, vagy jöttek létre új formában. Az innovatív technológiák, üzleti szféra támogatása által növekszik a település és térség gazdasági ereje, mely társadalmi fejlődést is generál. A fejlesztési források hatékony felhasználása által erősödik a vonzó vidéki világ, növekszik a vidék megtartó- és vonzereje. A támogatás segíti a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítja a kulturális örökség régészeti, építészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradását. A munkaszervezeti létszám és egyre csökkenő működési költség keret gátja a még több hálózat kialakításának, a települések gyakoribb felkeresésének, munkaszervezet által koordinált térségi kapcsolatok bővítésének, tanulmányutak szervezésének, még több nemzetközi kapcsolat révén létrejövő tapasztalatcserés találkozások létrejöttének. A 2,9 milliárd Ft vidékfejlesztési kötelezettségvállalás, a 325 támogatott projekt nélkül, gyakorlatilag a LEADER program nélkül szegényebb lenne térségünk. A vidéki települések legnagyobb településkép és vidéki életminőség javítását célzó forrása a HACS-on át lehívható vidékfejlesztési EMVA forrás volt. Teljes lefedettség mellett, változatlan területen szeretnénk a tapasztalatokat továbbvinni, hasznosítani a 2014-20-as ciklusban is.

4.2 A LEADER elvek megvalósulásának vizsgálata, jellemzése

4.2.1 Alulról jövő kezdeményezések ösztönzése

A vidék erejét adják az aktív közösségi vagy gazdasági szereplők. Ők tudják a helyi viszonyokat, generált projektjeik a közösségi vagy gazdasági igényekre építenek. Tevékenységük a továbbiakban is ezekre a megfogalmazásokra irányulnak. A

kedvezményezettek részesei a HVS alkotásnak, projektötleteket fogalmazznak meg, személyes konzultációkon, rendezvényeken vesznek részt, élnek a képzés adta lehetőséggel.

4.2.2 Területalapú megközelítés

A Sághegy Leader Egyesület az 58 településre közösen megalkotott HVS-ben olyan megfogalmazott fejlesztési területeket nevesített, melyek a közös hagyományokra, adottságokra, avagy újszerűségekre építenek. A projektek ezekre a megfogalmazásokra alapozva kerültek nevesítésre az egyének, szférák anyagi és szellemi gyarapodása érdekében. Lényeges a tervezési területen élő és működő partnerek közötti együttműködés, mely a projekt megvalósítása során alakult ki, vagy erősödött.

4.2.3 Helyi partnerség

Tervezési területünkön kialakult a párbeszéd a köz, vállalkozói és civil szféra képviselői között. Fejlesztési elképzeléseket fogalmazznak meg, melyek a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában megjelennek, várhatóan konkrét projektek formájában valósulnak meg. Ágazaton belül és ágazatok közötti együttműködések valósulnak meg a támogatott projekteken. Egymást segítve alakulnak ki a széleskörű kapcsolatok. Fontos szempont, hogy egyes érdekek ne uralkodhassanak el mások érdekeinek semmibe vételével.

4.2.4 Több szektort érintő integrált fejlesztések

Egyesületünk tervezési területe 58 település. Az elfogadott projektötletek megvalósítása során gazdasági vagy társadalmi fejlődés várható. A fejlesztés a HVS-nek megfelelő gazdasági vagy társadalmi igényt elégít ki. A projekt hozzájárul a tervezési terület, Sárvár és Celldömölk környező falvainak a kulturális, környezeti, épített örökségi értékeinek megőrzéséhez vagy új értékek megteremtéséhez.

4.2.5 Hálózatépítés

A projekt ötlet gyűjtés során nevesített fejlesztések egy része már meglevő együttműködő hálózatot feltételez, másik része ennek létrehozását célozza meg. Több projekt során együttműködés valósul meg szférák között, ágazatok között, ágazaton belül. Ezek településen belüli együttműködést takarnak.

4.2.6 Innováció

A Sárvári és Celldömölki kistérségben megfogalmazott projektötletek egy része tartalmaz innovatív elemeket. Ezek akár a térségre, akár egyes településekre nevesítenek új termék előállítását, vagy új szolgáltatást. A települések életben tartása miatt a megfogalmazott igények kielégítése fontos feladat. Az új szolgáltatás bevezetése egy életminőség javulást eredményez a lakosság számára. Az új termék forgalmazása választékbővítést, helyi fogyasztásnövekedést hoz. Az új felvevő piacot a települések és környező települések lakossága jelentheti. Helyi alapanyagok felhasználása, helyi erőforrások lekötése válhat valóra, ami gazdasági szempontból kiemelten lényeges.

4.2.7 Térségek közötti és nemzetközi együttműködések

A projektek által nemcsak a tervezési területünkön túl működő civil, üzleti vagy közszféra képviselői között alakulhatnak ki együttműködések. Ezek az együttműködések gazdasági és kulturális célt is szolgálnak. Lehetőséget biztosítanak a helyi tapasztalatok megosztására, ún. „jó” gyakorlatok bemutatására. A tapasztalatok átadása újabb projektgenerálási célt is szolgál.

4.3 A LEADER elvek alkalmazása a jövőben (A tapasztalatok alapján tervezett változások, módosítások bemutatása)

A fejlesztési források hatékony felhasználása által erősödik a vonzó vidéki világ, növekszik a vidék megtartó- és vonzereje. A támogatás segíti a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítja a kulturális örökség régészeti, építészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékeinek fennmaradását. A projektgazda gondossága és önzetlensége biztosítja a „jó gazda gondosságának” elvét, ami nem sértheti más közösségek érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növeléséhez.

5. Összefoglaló – max. 3 oldal

Néhány bekezdésben kerüljön összefoglalásra a zárójelentés I. és II. részének lényegi tartalma, az üzleti tervek „Vezetői összefoglaló” részének mintájára.

Kötelezettségvállalás Ft 2007-2013					
	Falu megújítás	Vidéki örökség	Turisztika	Mikrovállalkozások fejl.	4 jogcím összesen
TK1	117 663 470 Ft	81 598 062 Ft	34 605 906 Ft	168 367 310 Ft	402 234 748 Ft
TK2	213 294 340 Ft	184 620 030 Ft	26 057 813 Ft	87 029 672 Ft	511 001 855 Ft
TK3	540 431 134 Ft	370 352 723 Ft	9 572 066 Ft	219 123 347 Ft	1 139 479 270 Ft
TK4	0 Ft	0 Ft	127 686 538 Ft	0 Ft	127 686 538 Ft
	871 388 944 Ft	636 570 815 Ft	197 922 323 Ft	474 520 329 Ft	2 180 402 411 Ft

61 db	30 db	10 db	32 db	133 db
támogatott kérelmek száma				

Hátrányos és egyéb területekről egyaránt érkeztek pályázatok. A III. tengely 4 jogcíméhez tartozó pályázati felhívásokra 212 db támogatási kérelem érkezett, melyek 63%-a támogató határozatot kapott.

2007-2013.

III. tengely	benyújtott kérelmek száma db	támogatott kérelmek száma db	támogatott/benyújtott kérelmek száma %	kötelezettségvállalás, lekötött forrás Ft
1.kör	69	27	39%	402 234 748 Ft
2.kör	64	44	69%	511 001 855 Ft
3.kör	73	57	78%	1 139 479 270 Ft
4.kör	6	5	83%	127 686 538 Ft
2007-2013. összesen	212	133	63%	2 180 402 411 Ft

IV. tengely	benyújtott kérelmek száma db	támogatott kérelmek száma	támogatott/benyújtott kérelmek száma %	kötelezettségvállalás, lekötött forrás Ft
1. kör	47	36	77%	42 442 707 Ft
2.kör	152	100	66%	150 217 423 Ft
3. kör	56	56	100%	523 476 190 Ft
2007-2013. összesen	255	192	75%	716 136 320 Ft

2007-2013. összesen	467 db	325 db	70%	2 896 538 731 Ft
--------------------------------	---------------	---------------	------------	-------------------------

A III. és IV. tengely benyújtott támogatási kérelmei 325 esetben, 2 896 538 731 Ft kötelezettségvállalással kaptak támogató határozatot.

Az EMVA IV. tengely Sághegy Leader Egyesület által megfogalmazott célterületek/intézkedések alapján megjelentetett pályázati felhívás szerint a 3 pályázati körben benyújtott 255 támogatási kérelem 75%-a 192 db kapott támogató határozatot. Kötelezettségvállalás összege: 716 136 320 Ft. A LEADER célterületekben/intézkedésekben a helyi szolgáltatók és termelők versenyképességének javítása, helyi termelők és szolgáltatók műszaki-, technológiai fejlesztésének támogatása, falusi szálláshelyek kialakítása gazdaságfejlesztési célt szolgált. Közösségi, életminőség javítási célként támogattuk a sportolási feltételek javítását, közbiztonság és tűzvédelem fejlesztését. Természeti és kulturális örökségünk védelme érdekében tájházak létrehozását, fejlesztését, tánccsoportok technikai eszköz beszerzését, fellépő ruha vásárlását, civil szervezetek könyvkiadását segítettük. Törekedtünk az élhetőbb vidék megteremtésére. Rendezvényeken, térségi hagyományteremtő rendezvényeken adtunk teret a helyi termelők, civil szervezetek bemutatkozására, településen belüli és települések közötti együttműködések kialakítására a kapcsolatok erősítésére.

Ha a két tengely adatait nézzük a 2007-2013-as tervezési időszakban összesen 2.896.538.731 Ft felhasználására kapott lehetőséget 56 település. Keléd és Karakó nem élt a pályázati lehetőségekkel, kis faluk, előregedett lakosokkal, ez indokolja a passzivitást. Köcsk település összesen 1 pályázatot nyújtott be a ciklusban, de az nem nyert megvalósítási lehetőséget. A falufejlesztés, - megtartás jogcím 61 db támogatott kérelme által 39 településen újulhat meg a település szempontjából jelentős középület, készülhet közpark, játszótér, újulhat meg sportpálya, sportöltöző. A vidéki örökség megőrzése jogcím nyertes 30 kérelme alapján 25 településen újulhat meg templom, plébánia, kálvária és védett épület. Mikro vállalkozások fejlesztése jogcímen nyert forrásból 32 projekt valósulhat meg 21 településen. Telephelyfejlesztés, eszköz beszerzés által fejlődhet az üzleti szféra munkakörülménye és az elvégzett munka színvonala. A turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím forrásigénye

lényegesen a várt szint alatt volt. Mindössze 10 projekt kapott támogató határozatot. 8 településen várható támogatás általi fejlesztés.

A fejlesztési forrás elosztás arányosan történt. Legnagyobb LEADER forrást Mesteri település kapta. Az 5 nyertes pályázatra megítélt 83 310 889 Ft kötelezettségvállalás a teljes LEADER forrás 12%-a. A két megvalósult legjelentősebb fejlesztés az 50 millió Ft támogatással megvalósult Mesteri fürdő fejlesztése, szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció támogatásával, valamint egy falusi szálláshely kialakítása 21 091 353 Ft kötelezettségvállalás mellett.

A kedvezményezett ügyfélkör vizsgálatakor megállapítható, hogy az EMVA III. tengely TK1 körben a teljes kötelezettségvállalás 25%-át a közsféra, 24%-át a civil sféra és 51%-át az üzleti sféra projektjei adták. TK2 körben 26% a közsféra, 52% a civil sféra és 22% az üzleti sféra képviselőinek a kötelezettségvállalása. Jelentősen emelkedett az egyházak, plébániák vidéki örökség megőrzése jogcímre benyújtott nyertes pályázatainak száma. 3 helyett 11 esetben újulhatnak meg katolikus és evangélikus templomok, plébániák, kálváriák. TK3 körben még jobban emelkedett a civil sféra aktivitása. A teljes kötelezettségvállalás 74%-át a civil sféra, 6 %-át a közsféra és 20%-t az üzleti sféra projektgazdái használhatják föl. A TK4 kör csak turisztikai pályázati lehetőséget hirdetett meg az üzleti sféra fejlesztési lehetőségeként.

Programunk során éltünk a forrás átcsoportosítási lehetőségekkel, plusz források igénylésével. A gazdaságfejlesztési 45%-os minimumot nem mindig tudtuk tartani megfogalmazásaink ellenére se. A falufejlesztés és vidéki örökség megőrzése jogcímeznél jelentős pluszforrást kértünk, kaptunk, hogy a jó pályázati elképzelések megvalósulhassanak. A gazdaságfejlesztési célú mikro és turisztika pályázatok száma lényegesen alulmaradt a falufejlesztés és vidéki örökség megőrzése célú pályázatokkal szemben. Táblázatainkban mindenhol az elnökség általi döntést követően elfogadott és IH által jóváhagyott kötelezettségvállalásokat szerepeltetjük. A projektek megvalósulásáról, a lehívott pontos forrásösszegekről nincs adatunk. Az IIER jogosultságunk a tényleges megvalósulás összegének megtekintésére nem terjedt ki. MVH segítséget kapacitáshiány miatt minden projektre kiterjedően nem kaphattunk.

A 2007-2013-as tervezési időszak bebizonyította, hogy az 58 település, a jelentős vidékfejlesztési forrás felhasználása által gazdagodott, élhetőbbé vált. Önkormányzati adósságcsapdában levő település tört ki a bezártságból a faluban működő alapítvány, néptánc csoport, tűzoltó egyesület, egyház nyertes és megvalósult projektjei által. A vidéki szereplők elképzeléseinek megvalósításához jelentős pénzügyi fejlesztési forrást a vidékfejlesztési program EMVA forráskerete, a LEADER program, helyi kihívások, helyi válaszok megfogalmazása mellett.